

Marin Srakić

ODGOJITELJI U BOGOSLOVNOM SJEMENIŠTU I PROFESORI NA TEOLOGIJI U ĐAKOVU OD 1806. - 1996.

UVOD

Prigodom 190. obljetnice Bogoslovnog sjemeništa i Teologije u Đakovu želimo iz zaborava izvući imena svećenika odgojitelja i profesora koji su kroz to dugo razdoblje odgajali duhovnu mladež đakovačke i srijemske biskupije. Ovaj opsežan i mukotrpan posao neka bude svima njima izraz zahvalnosti. Neki su od njih proveli u tim središnjim ustanovama gotovo cijeli svoj život i u njima Bogu vraćali svoje talente. Dobronamjerni čitatelj će lako uočiti da nije lako pisati nečiju biografiju, pogotovo ne biografiju 236 svećenika i profesora. Zapravo se i ne radi o biografiji u pravom smislu te riječi nego o osnovnim podacima koji bi mogli poslužiti kao prva informacija za daljni znanstveni rad.

Budući da se radi i o profesorima, očekivalo bi se da se navede i sveukupna bibliografija njihovih objavljenih radova, kako članaka tako knjiga i brošura. To je u ovom trenutku nemoguće, jer bi to zahtijeva mnogo više vremena, nego što ga je bilo za dovršenje ovog rada. Da se bar donekle dade slika o znanstvenom radu profesora i poglavara đakovačkog Bogoslovnog sjemeništa, naveli smo bibliografiju objavljenih knjiga, brošura i muzikalija prema M. SRAKIĆ, *Bibliografija knjiga, brošura i muzikalija svećenika đakovačke i srijemske biskupije (1527. - 1982.)*. /ciklostil/, Đakovo, 1982. Vjerujemo da će 200ta obljetnica biti prava prilika da se objavi sveukupna biobibliografija!

Izvori za ovaj rad su višestruki: Dijecezanski arhiv, s podacima o rođenju, ređenju, smrti. Napose je vrijedna osobna kartoteka svećenika novijih vremena. Korišteni su podaci iz arhiva nekih župa i nekrolozi pojedinih redova. *Zahvaljujem svim svećenicima ěkoji su pripomogli da podaci budu što potpuniji.*

Osim toga valja navesti sljedeće izvore:

1. M. PAVIĆ, *Biskupijsko sjemenište u Đakovu 1806. - 1906*. Preštampano iz "Glasnika", Tisak Bisk. tiskare u Đakovu 1911.

2. /M. CEPELIĆ - M. PAVIĆ/, *Josip Juraj Strossmayer biskup bosansko-djakovački i sriemski. God 1850. - 1900.*, Tisak Dioničke tiskare, u Zarebu 1900. - 1904.
3. E. GAŠIĆ, *Brevis conspectus historicus dioecesium Bosnensis-Diacovensis et Sirmiensis e fontibus historicis concinnatus curriculaque vitarum auctus*, Mursae (Osijek) 1944. Sumptibus auctoris.
4. ISTI, */Biskupija bosanska ili đakovačka i srijemska/*, (rukopis), Dijecezanski arhiv. (Autor je u rukopisu ostavio poludotjeran tekst povijesti velikog dijela đakovačke i srijemske biskupije.)
5. *Glasnik biskupija bosanske ili đakovačke i srijemske 1873. - 1945.*
6. *Vjesnik đakovačke i srijemske biskupije 1948. - 1996.* Napose je puna podataka o profesorima godina 1956. kad se obilježavala 150. obljetnica Sjemeništa.
7. M. HRSKANOVIĆ, *Odgovitelji, profesori i studenti Vrhbosanske bogoslovije (Travnik - Sarajevo 1890. - 1990)*, u P. SUDAR, F. TOPIĆ, T. VUKŠIĆ, *Vrhbosanska katolička bogoslovija 1890. - 1990*. Zbornik radova znanstvenog simpozija održanog u Sarajevu 3. i 4. srpnja 1991. prigodom obilježavanja stote obljetnice postojanja Bogoslovije, Sarajevo - Bol 1993. str. 387 - 523.

Članak je raspoređen u četiri dijela: I. Prvih sto godina (1806. - 1906.), II. Zadnjih devedeset godina (1906. - 1996.), III. Strani profesori, IV. Profesori gosti. Bilo bi najbolje da se jedan članak mogao posvetiti poglavarima a jedan profesorima, međutim većina je obnašala i službe u Bogoslovnom sjemeništu i na Teologiji.

Odmah na početku dajemo neke podatke o ta dva razdoblja naših institucija:

U prvih sto godina bilo je 109 svećenika profesora i poglavara. Za 95oricu imamo potpune podatke rođenja, redjenja i smrti. Srednja životna dob im je 65, a 39 godina svećeničke službe. Najmladi **Franjo Ćurilović** umro je u 24. godini života i 2. godini misništva, a najstariji **Martin Vice** u 93. godini života i 69. godini svećeništva. Neki su umrli za vrijeme službovanja u sjemeništu, a većina ih je umrla obavljajući neku od pastoralnih službi ili u mirovini. Dvojica su otišla u redovnike, **dr. Franjo Kolundjić** u franjevce, a **Antun Kubiček** u benediktince. Kao što se može primijetiti, profesori i poglavari su se često mijenjali, a osnovni razlog tome je običaj da se profesori koji su imali slaba materijalna primanja "nagrade" nekom župom ili drugom "unosnom" službom. Od njih 31 imao je titulu doktora teologije, filozofije ili crkvenoga prava, a 2 magisterij iz teologije.

U razdoblju od 1906. do danas bilo je 83 poglavara i profesora, 34-ica su postigli doktorat iz teologije, filozofije ili kanonskog prava, jedan doktorat "honoris causa" (dr. Ćiril Kos, biskup), a 11-orica postigli su licencijat iz teoloških znanosti. Srednja životna dob umrlih (njih 53) bila je 69,6 godina, a svećeničkog života 44,6 godina. Najmlađi od njih umro je u 29. godini života i 6. godini svećeništva (Grgo Galović), a najstariji u 93. godini života i 71. misništva (Josip Pelz).

I. PRVIH STO GODINA (1806. - 1906.)

1. Mijo Anaković (1826. - 1887.)

Roden u Osijeku 15. 6. 1826. Tu je učio gimnaziju, filozofiju kod franjevaca u Vukovaru, a bogosloviju u Đakovu. Za svećenika zaređen za vrijeme sedisvakancije 1849. Kapelan u Brodu (sedam godina), Drenovcima i Osijeku. Administrator župe Vinkovci (1864.) i Morović (1865.). Vicerektor Bogoslovnog sjemeništa (1860. - 1862.). Župnik u Cerni, ondje umro 27. 2. 1887., u 61. godini života i 38. svećeništva.

2. Dr. jur. i fil. Đuro Andrić (1796. - 1831.)

Roden u Vukovaru 1796. Gimnaziju je pohađao u Vinkovcima. U našem sjemeništu završio teologiju. Za svećenika je zaređen 6. 8. 1819. Kao mlad svećenik postigao je najprije 1825. doktorat iz kanonskog prava, a kao profesor fizike i matematike promoviran je u doktora filozofije i primljen u zbor doktora filozofije fakulteta. Bio je kapelan u Vinkovcima i Kopanici.

U Bogoslovnom sjemeništu predavao filozofiju (1925. - 1929.). Nakon toga podijelio mu je biskup Raffay župu u Kukujevcima (1929.), no ubrzo je umro 1. 9. 1831. u 31. godini života i 12. misništva.

3. Dr. fil. i teol. Jeronim Andrić (1807. - 1879.)

Jeronim (Jerko) Andrić rodio se u Vukovaru 21. 9. 1807. godine. Učio filozofiju u Đakovu a teologiju u Pešti. Zaređen je 4. 8. 1831. Župni vikar u Osijeku I. (1831. - 1834.). Godine 1835. profesor filozofije i opće povijesti u đakovačkom Liceju. Tu je kao profesor uz veliku marljivost vrlo brzo položio rigorozne na peštanskom sveučilištu i stekao doktorat iz teologije i magisterij artium (doktorat iz filozofije). Prefekt discipline 1837. Nakon devet godina, tj. 1844. godine profesor morala, pastorala i pedagogije (1844. - 1846.), zatim ponovno i katehetike (1860. - 1865.). Prvi je te discipline predavao na hrvatskom jeziku i napisao prvi priručnik pastoralne teologije na hrvatskom jeziku i u tu svrhu napisao sustavno djelo pod naslovom "*Bogoslovlje pastirsko*".¹ Godine 1848. prešao je za župnika u Otok, a 1860. godine vratio se u Đakovo za kanonika i rektora sjemeništa (1860. - 1862.).

Obnašao je i službu prodirektora Liceja i kao takav bio je i dijecezanski školski nadzornik (1862. - 1873.). Bio je član hrvatskog sabora 1861. Po naravi je bio nagao i oštar, radin i točan, pun domoljublja. Odlikovan je čašću opata sv. Helene od Podborja. Umro je kao kanonik kustos u Đakovu 20. 10. 1879., u 73. godini života i 48. misništva. Sahranjen na gradskom groblju u Đakovu.²

4. Stjepan Anišić (1845. - 1914.)

Rođen u Osijeku 16. 8. 1845. Za svećenika zaređen 3. rujna 1871. Kapelan: Petrovaradin, Slankamen, Vinkovci, Vrbica, Osijek III., Osijek II., Bošnjaci, Brod, Vinkovci. Vicerektor u Bogoslovnom sjemeništu (1885. - 1887.). Župnik u Cerni (1887. - 1902.). Umirovljen boravio je u Vinkovcima, gdje je i umro od upale pluća 11. 2. 1914., u 69. godini života i 43. godini svećeništva.

5. Đuro Antach (1780. - 1830.)

Rođen u Osijeku 5. 4. 1780. Učio u Pečuhu, zaređen od biskupa Pethöa u Pečuhu 8. 2. 1806. Kapelan u Brodu. Vicerektor Bogoslovnog sjemeništa (1808. - 1910.).

Nakon toga imenovan je župnikom u Piškorevcima (1810. - 1830.). Umro u Piškorevcima 16. 2. 1830., u 50. godini života i 25. misništva.

6. Marko Babić (1798. - 1852.)

Rođen u Kukujevcima 1798. Za svećenika zaređen 7. 8. 1822. Kapelan u Gorjanima (3 mjeseca), Trnavi (7 mjeseci), Brodu 6 godina), Osijeku I., Babinoj Gredi.

Vicerektor u Bogoslovnom sjemeništu 1836. Nakon toga imenovan administratorom župe u Vrbici. Od 1839. župnik u Nijemcima, gdje je i umro 28. 9. 1852., u 54. godini života i 30. misništva.

7. Ivan Becić (1853. - 1921.)

Rođen u Oriovcu 13. 3. 1853. Za svećenika zaređen 14. rujna 1877. Kapelan u Sibinju (1877. - 1879). U sjemeništu profesor fizike i matematike (1879. - 1891.); a hrvatskog i staroslavenskog 1883. Upravitelj župe a poslije

1 Vidi, M. SRAKIĆ, *Bibliografija knjiga, brošura i muzikalija svećenika đakovačke i srijemske biskupije (1527. - 1981.)*, (autograf), Zagreb 1982.br. 500.

2 Usp. A. CUVAJ, *Grada za povijest školstva kraljevinâ Hrvatske i Slavonije od najstarijih vremena do danas*, 2. ispravljeno i popunjeno izdanje, Zagreb 1910, str. 28 - 29. - Usp. (Dr. Jerolim Andrić), u *GBDS* 7, 1879, br. 20, str. 176.

i župnik u Aljmašu (1897. - 1906.). U njegovo doba procvalo je aljmaško svetište kao nikad dotada. Poslije je prešao u Ivankovo (1906.). Konzistorijalac. Becić je bio dobar propovjednik, pa je izdao g. (1897. - 1900.). nekoliko svezaka propovijedi.³ Umro u Đakovu kao umirovljeni župnik 23. 7. 1921., u 68. godini života i 44. godini misništva.

8. Josip Blagajac (1766. - 1810.)

Rođen u Požegi oko 1766., bogoslovske nauke učio u centralnom sjemeništu u Pešti, zaređen u Trnavi 17. 10. 1790. Kapelan u Tovarniku, Kopanici, Babinoj Gredi (1794. - 1796.). Upravitelj župe u Slakovcima a ubrzo župnik i dekan u Piškorevcima (1798. - 1805.). Postaje prvi vicerektor sjemeništa (1806. - 1808). kamo je zalazio sa župe. Godine 1808. imenovan je začasnim kanonikom. Sljedeće godine ponudio se u vojsku za vojnog duhovnika te pošao u rat protiv Francuske. Na putu umro od groznice na samu novu godinu (1810.) u mjestu Lenti, Zaladske županije, u 47. godini života i 20. godini svećeništva. Tamo je i pokopan.

9. Mr. Antun Blažeković (1790. - 1833.)

Rođen u Požegi 12. 1. 1790. Učio u Požegi i Zagrebu jednu godinu filozofije, ali kao dakovački pitomac gdje ga je, sede vacante, primio kanonik Đuro Sertić. Bio je primljen g. 1806. Nauke nastavio u Đakovu. Za svećenika zaređen 30. 9. 1812. Još kao đakon pošao je za kapelana u Semeljce, gdje je ostao do 1815. Tada ga je kapitularni vikar I. Wittmann pozvao u sjemenište za profesora moralne teologije i politike, iz kojih je disciplina Blažeković bio u Pešti aprobiran kao licencijant 1816. Te je predmete predavao sve do 1. 7. 1822., kad je otišao za župnika u Semeljce (1822. - 1833.). Bio je vrlo talentiran. Na sinodi koju je održao biskup Raffay 25. 9. 1821. bio je izabran za sinodalnog egzaminatora, a 22. 12. 1835. imenovan je konzistorijalcem. U Semeljcima je ostavio uspomenu blagog pastira, a djelovao je ondje jedanaest godina. Tražeći lijeka za svoje bolesti umro je u Daruvaru 1. 8. 1833., u 43. godini života i 21. godini svećeništva. Sahranjen je na župnom groblju u Daruvaru.

10. Josip Bosančić (1784. - 1847.)

Rodio se u Đakovu 15. veljače 1784. Bogoslovske nauke učio u Đakovu, gdje je zaređen za svećenika 8. 11. 1807. Bio je kapelan u Brodu. U Bogoslovnom sjemeništu obnašao je službu vicerektora (1811. - 1812.). Nakon toga imenovan je župnikom u Nuštru (1812. - 1816.). Bio je teški duševni bolesnik (epileptičar). Kao takav "šetao" je po biskupiji od župnika

3 Usp. M. SRAKIĆ, *Nav. dj.*, 432 - 435, 855,

do župnika, najviše je boravio u Sotu i Šarengradu. Umro u Đakovu 20. 6. 1847., u 63. godini života i 40. godini misništva.

11. Antun Brašnić (1848. - 1914.)

Rođen u Vinkovcima 8. 1. 1848. Gimnaziju završio u Vinkovcima, a teologiju u Đakovu. Zaređen za svećenika 16. 8. 1870. Vicerektor Bogoslovnog sjemeništa (1877. - 1885.). Župnik u Retkovcima. Umro u Đakovu kao umirovljeni retkovački župnik 1. 2. 1914., u 66. godini života i 44. godini svećeništva.

12. Ivan Buršić (1784. - 1838.)

Rođen u županiji Zala 28. 2. 1784. Učio u Györu, Subotici, Zagrebu i Đakovu. Za svećenika zaređen 20. 7. 1808. Kapelan u Karlovcima, Sotinu, Drenju i Đakovu. U Bogosloviji profesor filozofije 1814. Župnik u Vrhovinama-Trnjani. Premjestio župu iz Vrhovina u Trnjane (24. 11. 1833.). Umro u Trnjanima 26. 6. 1838., u 54. godini života i 30. svećeništva.

13. Toma Crndić (1781. - 1936.)

Rođen u Čajkovcima, župa Vrpolje 8. 12. 1781. godine. Učio u Pečuhu, gdje je zaređen za svećenika 1805. Duhovnik sjemeništa 1808. Župni vikar u Kopanici, Sibinju i Đakovu, prebendar i profesor dogmatike i polemike (1814. - 1815.), te bilježnik konzistorija. Godine 1809. župnik u Vrbici, zatim neko vrijeme opet profesor. Bio je poznat kao čovjek strogih moralnih načela, zato je bio strah i trepet sviju. Kanonikom je imenovan 1. listopada 1836., ali je 6. listopada iste godine umro u Vrbici, u 55. godini života i 31. godini misništva, ne doznajući za kanoničko imenovanje.

14. Šimun Čizmarević (1845. - 1912.)

Rodio se u Đakovu 19. 10. 1845., gimnaziju je završio u Osijeku. Bogoslovne nauke započeo je u Đakovu a završio u Beču u Pazmaneumu. Zaređen je 1870. godine. Župni vikar u Rumi i Karlovcima, bio kateheta u Osijeku. Godine 1874. profesor filozofije, latinskoga i njemačkoga jezika u sjemeništu (1874. - 1884.). God. 1884. imenovan je župnikom u Indiji i dekanom mitrovačkog dekanata; 1894. godine postao je kanonikom i rektorom u sjemeništu (1894. - 1900.), te profesorom morala, pastoralna, pedagogike i katehetike (1894. - 1901.). Za ovog rektora može se primijeliti aksiom: "Cathedra sapiens ac devota, disciplina prudens ac justa, mensa decenter ordinata". Poslije smrti biskupa Strossmayera bio je postavljen za jednog od upravitelja materijalnih biskupskih dobara. Nakon smrti rektora M. Šajnovića preuzeo je ponovno upravu sjemeništa kao prorektor, a poslije smrti S. Babića preuzeo je službu prodirektora sjemeništa. U radu je bio

neumoran, u prijateljskom ophođenju mio, u svećeničkoj službi bogoljubazan, u crkvenoj službi pravedan, u javnosti čedan, u privatnom životu čist i neporočan. Godine 1910. opat BDM od Petrovaradina. Umro je u Đakovu 2. prosinca 1912. u 67. godini života i 42. misništva.⁴

15. Franjo Čurilović (1794. - 1818.)

Roden u Vinkovcima 17. 4. 1794. Učio je u Đakovu i Pešti, zaređen za svećenika 29. 9. 1817. Kapelan u Semeljcima, Osijeku II. Kao talentiran svećenik bio profesor dogmatike (1817. - 1818.), no brzo je mlad umro u Đakovu 22. 6. 1818., u 24. godini života i 2. godini svećeništva.

16. Luka Dabić (1837. - 1905.)

Roden u Štitaru 6. 3. 1837. Gimnaziju pohađao u Vinkovcima, a teologiju u Đakovu. Za svećenika zaređen 10. 7. 1864. Kapelan u Zemunu.

U Bogoslovnom sjemeništu imenovan duhovnikom i vicerektorom i tim samim i profesorom religije (1869. - 1877.). Nakon toga imenovan je župnikom u Štitaru (1877.), ali se ubrzo zamijenio sa župnikom u Odvorcima gdje je ostao četiri godine, potom prelazi na župu u Sibinju (1885. - 1899.). Ušavši u mirovinu otišao je u jedan samostan kod Banjaluke. Redovnicima je čitao misu a u školi ponešto katehizirao. Umro je u Odvorcima kao umirovljeni svećenik 29. 7. 1905., u 69 godini života i 41. misništva.

17. Stjepan Dungjerović (1858. - 1917.)

Roden u Đakovu, 13. 6. 1858. Za svećenika je zaređen 21. 9. 1882. Kapelan u Kopanici, Đakovu, Otoku, Babinoj Gredi i Jankovcima.

U Bogoslovnom sjemeništu obnašao je službu vicrektora (1887. - 1888.). Nakon toga imenovan je upr. župe u Nijemcima (1892. - 1917.). Ondje je i umro 14. 6. 1917., u 59. godini života i 35. godini savećeništva.

18. Dr. Đuro Emanović (1787. - 1833.)

Roden u Štivici 21. 4. 1787., učio u Požegi, Zagrebu, Đakovu i Pešti, gdje je doktorirao. Zaređen je 19. 8. 1811. i odmah postao profesorom religije (1811.) i nadstojnik nauka, onda liturgike i crkvenog govorništva. Godine 1813. preuzima matematiku, ekonomiju i povijest kroz godinu dana, a u jesen, nakon afere profesorskog zbora s biskupom Mandićem, mora za kapelana u Tovarnik. Budući da je biskup Mandić početkom slijedeće godine umro, Emanović se vraća u Đakovo kao profesor dogmatike (1815. - 1821.), zimi

⁴ Usp. Ak-ć + Šime Čižmarević, u *Glasnik* 40, 1912, br. 23, str. 186 - 187

te godine postiže doktorat iz teologije a 1. rujna 1821. postaje župnik u Đakovu. Bio je defensor vinculi, prisjednik duhovnog stola, sinodalni egzaminator i vrlo revan župnik. Umro u Đakovu 22. 3. 1833., u 46. godini života i 22. godini misništva, a pokopao ga je na đakovačkom groblju kanonik arhidakon katedralni Nikola Pinterović.

19. Bartol Ergotić (1848. - 1893.)

Roden u Vrbanji 24. 9. 1848. Zaređen u Đakovu 6. 8. 1875. Kapelan u Gorjanima, Vinkovcima, Mitrovici i Brodu. Profesor fizike i matematike, opće povijesti i grčkog jezika (1879. - 1888.). Privremeni vicerektor Bogoslovnog sjemeništa 1887. Upravitelj župe u Odvorcima i župnik u Levanjskoj Varoši, gdje je i umro 12. 12. 1893., u 45. godini života i 18. svećeništva.

20. Mijo Erić (1830. - 1872.)

Roden u Osijeku 21. 10. 1830. Bogosloviju učio u Pazmaneumu. Za svećenika je zaređen 25. 7. 1856. Imenovan kapelanom u Mitrovici, a već sljedeće godine nasljeđuje Mihelčića na filozofiji. Najprije je predavao fiziku (1857. - 1860.), (1857.), a potom filozofiju (1860. - 1863.), te jedan semestar biblijske znanosti (1863.). Župnik u Lovasu (1863. - 1872.), gdje je i umro 22. 10. 1872., u 40. godini života i 16. godini misništva.

21. Luka Falić (1830. - 1871.)

Roden u Osijeku 9. 10. 1830. Za svećenika zaređen 22. 7. 1857. Imenovan je kapelanom u Bošnjacima (1857.). Profesor hrvatskog i njemačkog jezika na Liceju (1858. - 1861.), opće povijesti (1852. - 1865.). Prešao je na teologiju za profesora biblijskih znanosti (1865. - 1868.). Postavljen je za župnika u Podcrkavlju (1868. - 1879.), a kasnije i dekanom brodske dekanata. Umro u Podcrkavlju 26. 3. 1879., u 41. godini života i 22. godini svećeništva.

22. Adam Filipović (1792. - 1871.)

Roden u Kopanici 2. 9. 1792. Gimnaziju učio u Vinkovcima i u Liceju u Đakovu, teologiju u Đakovu. Zaređen za svećenika 27. 10. 1816. Znao hrvatski, latinski, njemački i mađarski. Kapelan u Vrbici (1816. - 1818.), zatim u Osijeku I (1818. - 1821.), te vojni dušobrižnik (1821.).

Bio je vicerektor i duhovnik Bogoslovnog sjemeništa (1824. - 1832.) i profesor religije (1824. - 1832.). Kao duhovnik bio je obljubljen zbog svojih propovijedi i duhovnih vježbi. Uređivao je *Osječki kalendar* od 1822. do smrti. Pjevao je pjesme nabožnog, poučnog i rodoljubnog sadržaja. Pisao je igrokaze. Imenovan je župnikom u Gorjanima (1832. - 1871.), gdje je nastavio sa svojim revnim radom na župni i na književnom polju. Postavljen je za

začasnoga kanonika 1848. Bio je asketskog sveta života, a u oporuci je napisao: "Nikom ništa ne ostavljam, jer nemam ništa". Umro u Gorjanima 25. 9. 1871., u 79. godini života i 56. godini svećeništva.⁵

23. Pavao Filipović (1780. - 1850.)

Rodio se u Kopanici 13. 4. 1780. godine. Učio u Vinkovcima a teologiju u Pečuhu, gdje ga je 1. 4. 1805. za svećenika zaređio kapitularni vikar Josip Pethö, biskup melotenski i izabrani drivatski. Župni vikar u Vrhovini i Babinoj Gredi te upravitelj župe u Vinkovcima. Bio je prvi duhovnik u novoootvorenom sjemeništu (1806.). Godine 1809. postao je župnikom i dekanom u Kopanici, tu je dao sagraditi crkve na filijalama. God. 1807. bio je kratko vrijeme upravitelj u Bošnjacima. Tamo se posvađao s oficirima radi nemorala što su ga ovi širili među mladeži, naročito ženskom. Radi toga je ostavio Bošnjake i prešao u Đakovo za duhovnika. Bio je svećenik pravog crkvenog duha. Umro je kao kanonik lektor 26. listopada 1850., u 70. godini života i 45. misništva.

24. Matija Fočić (1783. - 1819.)

Rodio se u Suseku 1783. Filozofiju učio u Segedinu, teologiju u Pečuhu, Zagrebu i Đakovu, gdje je zaređen 19. 3. 1807. Kapelan u Karlovcima, Petrovaradinu, Županji i Ivankovu. Bio je tri mjeseca duhovnik u sjemeništu 1811. Upravitelj župe Kamenica. Zbog lošeg zdravlja često mijenjao mjesta boravka i župe. Više puta stavljen u mirovinu, pa opet reaktiviran. Postavljen za upravitelja župe Dalj. Tu je i umro 10. 12. 1819., u 36. godini života i 12. godini misništva.

25. Jakob Greguričević (1841. - 1910.)

Rođen u Gundincima 25. 7. 1841. U bogosloviju je ušao nakon mature u Vinkovcima. Za svećenika je zaređen 26. 9. 1867. Kapelan u Gorjanima (dvije godine) i Osijeku I. (pet godina). Duhovnik sjemeništa i profesor religije (1874. - 1884.). Župnik u Gundincima (1884. - 1910.). Bio je uzorna života. Imenovan je konzistorijalcem (1890.). U Gundincima sagradio kapelicu na groblju. Umro je u Gundincima 4. 1. 1910., u 69. godini života i 43. godini svećeništva.

5 Usp. V. DUKAT, *Književno-prosvjetni rad Adama Filipovića Heldentalskoga*, u *Rad JAZU*, br. 203, str. 1 - 127. - Usp. F. FILIPOVIĆ, *Adam Filipović heldentalski*, u GBDS 1, 1873, br. 15 str. 119 - 120; br. 16, str. 127 - 128; br. 17. str. 133 - 135; br. 18, str. 150 - 151; br. 19. str. 159 - 160; br. 21 167. - 168; br. 22 str. 174 - 176.

26. Josip Gross (1952. - ?)

Rođen u Osijeku 13. 3. 1852. Škole učio u domaćem sjemeništu do 1872., zatim u centralnom sjemeništu u Pešti (1872. - 1876.). Za svećenika zaređen 14. 9. 1877. Predavao biblijske znanosti 1878. Vojnik kapelan i superior. Datum smrti nepoznat.

27. Josip Gučić (1791. - 1844.)

Rođen u Brodu 1791. Zaređen u Đakovu 28. 8. 1818. Kapelan u Osijeku II., Jankovcima i Đakovu. Profesor filozofije 1825. Prebendar stolne crkve. Župnik u Drenju (1830. - 1844.), gdje je umro 10. 8. 1844. u dobi od 53 godine a u 26. godini misništva.

28. Dr. Josip Hajnović (1808. - 1864.)

Rođen u Terezovcu 16. 3. 1808. Zaređen 5. 8. 1831. Studije pohađao u Beču. Kapelan u Karlovcima. Prefekt studija 1833. - 1837. Profesor religije. Suplent prava i crkvene povijesti (1832.), morala i pastoralna (1837. - 1840.). Odlazi u pečujsku biskupiju i postaje župnik u Marijancima (1840.), Petrijevcima, Podr. Podgajcima (1860. - 1864.). Kao školski inspektor odlikovan je Redom Cara Franje Josipa. Predložen za kanonika stolne crkve pečuške i rektora sjemeništa, živ ne ušavši (kao kanonik) u pečujsku katedralu, umrije 18. 8. 1864., u 56. godini života i 33. misništva.⁶

29. Dr. fil. Đuro Hartmann (1784. - 1839.)

Rođen u Osijeku 8. 3. 1784. Humaniora i filozofiju učio u Osijeku, Pečuhu i Segedinu. Teologiju u Pečuhu i Zagrebu. Zaređen u Đakovu 11. 11. 1806. Još kao đakon predavao je na bogosloviji fiziku i gospodarstvo (1806.). U Pešti stekao doktorat iz filozofije 1808. Župnik u Semeljcima (1811. - 1822.). Predavao je i kao župnik fiziku, gospodarstvo (1814. - 1815.), uz to i domaću povijest i matematiku. Župnik u Brodu (1822. - 1839.). Umro je u Brodu 6. 4. 1839., u 55. godini života i 33. misništva.

30. Dr. fil. Jakov Hegedušević (1813. - 1902.)

Rodio se u Osijeku 2. 6. 1813. Studira u Pešti gdje postiže doktorat iz filozofije (1835.) Zaređen 26. 3. 1836. Dvorski kapelan. Profesor fizike i matematike (1840. - 1842.), biblijskih znanosti (1844. - 1846.), morala i pastoralna (1846. - 1851.). Župnik u Osijeku I (1851. - 1870.). Odlikovan

⁶ Usp. J. BRÜSZTLE, *Recensio Universi Cleri Dioecesis Quinque-Ecclesiensis*, T. IV, Quinque-Ecclesiis 1880, str. 453.

časću opata 1862. Umro u Budimu 24. 4. 1902., u 89. godini života i 66. godini svećeništva

31. Hinko Hladaček (1837. - 1891.)

Rodio se u Zemunu 10. 7. 1837. Zaređen za svećenika 1862. Prebendar stolsne crkve 1864. Profesor biblijskih znanosti (1864. - 1865.), dogmatike (1866. - 1873.). Župnik u Gradištu (1873. - 1888.). Kao župnik izdavao je časopis "Propovjednik". Bio je glazbeno nadaren. Sam je komponirao i bio izvrstan svirač. Izgubivši sasvim sluh otišao je u mirovinu u Vukovar, gdje je i umro nesretnom smrću, rastrojenih živaca 27. 10. 1891., u 54. godini života i 29. svećeništva.

32. Dr. Josip Horvat (1857. - 1922.)

Roden u Karlovcima 13. 2. 1857. Studirao u Đakovu 1874. - 1876, zatim u Pazmanumu (1876. - 1880.). Za svećenika zaređen 30. 8. 1880. Studije je nastavio u višem odgojilištu Augustineumu (1880. - 1882.). Profesor morala (1882. - 1883.). Kateheta na osječkoj realci (1883. - 1895.). Doktorirao iz teologije 18. 6. 1888. Župnik u Gorjanima, zatim u Osijeku (1895. - 1911.). Umro u Gorjanima 4. 9. 1911. godine., u 54. godini života i 31. misništva.

33. Mr. Josip Ivanić (1791. - 1853.)

Roden u Vinkovcima 24. 2. 1791. Gimnaziju polazio u Vinkovcima, zatim prešao u Đakovo na Licej i bogosloviju. Zaređen 28. 10. 1813. Kapelan u Karlovcima (1813. - 1815.). Profesor crkvene povijesti i prava 1815. - 1820. Položio licencijat iz tih predmeta u Pešti (1816.). Župnik u Dalju (1820. - 1832.), u Ivankovu (1832. - 1853.). Zčasni kanonik 1840. Umro u Ivankovu 13. 9. 1853., u 62. godini života i 40. svećeništva.

34. Dr. Antun Jakševac (1824. - 1889.)

Roden u Đakovu 8. 8. 1824. Zaređen za svećenika 8. 8. 1847. Profesor filozofije (1847. - 1852.), religije (1850. - 1853.), biblijskih znanosti 1852. - 1860.). Vicerektor sjemeništa (1850. - 1853.). Župnik u Otoku (1860. - 1889.). Arhidakon Gornjega Srijema 1874. Umro u Otoku 1. 7. 1889., u 65. godini života i 42. misništva.

35. Antun Jakševac (1857. - 1901.)

Rodio se u Đakovu 12. 6. 1857. Zaređen za svećenika 21. 12. 1879. Kapelan u Vrbici, Semeljcima i Tovarniku. Prebendar stolne crkve. Vicerektor sjemeništa (1888. - 1892.). Upravitelj župe u Retkovcima (1892. - 1901.).

Umro (u rastrojenom duševnom stanju učinio samoubojstvo) u Retkocima 4. 4. 1901., u 44. godini života i 22. svećeništva.

36. Stjepan Jesenković (1800. - 1856.)

Rođen u Šljivoševcima 29. 12. 1800. Zaređen u Đakovu 18. 9. 1824. Znao je hrvatski, njemački i mađarski. Kapelan u Jankocima, Cerni, Kukujevcima. Duhovnik Bogoslovnog sjemeništa i profesor mađarskog jezika (1837. - 1842.) Župnik u Novaku (1942. - 1944.) i Drenju (1844. - 1856.). Magister rituum i dijecezanski kalendarista sve do smrti. Umro u Drenju 29. 1. 1856., u 56. godini života i 32. svećeništva.

37. Eduard Jurković (1829. - 1863.)

Rođen u Požegi 29. 3. 1829. Zaređen 5. 6. 1851. Bio je rođeni brat Janka Jurkovića, poznatog hrvatskog pisca. Kapelan u Zemunu. Duhovnik u Bogoslovnom sjemeništu (1861. - 1863.) Umro obavljajući tu službu u Đakovu 7. 4. 1863., u 34. godini života i 12. misništva.

38. Franjo Kaup (1847. - 1883.)

Rodio se u Vukovaru 18. 3. 1847. Studij završio u Đakovu (1866. - 1868.) i Pazmaneumu (1868. - 1872.) Za svećenika zaređen 1872. Duhovni pomoćnik u Osijeku. Profesor biblijskih znanosti (1876. - 1878.). Župnik u Lovasu (1878.). Umro ondje 18. 6. 1883., u 36. godini života i 13. godini svećeništva.

39. Šimun Kolarević (1867. - 1901.)

Roden u Đakovu 14. 10. 1867. Za svećenika zaređen 1890. Kapelan u Vinkocima, Babinoj Gredi, Karlovcima i Đakovu (1890. - 1894.). Vicerektor Bogoslovnog sjemeništa u dva navrata (1894. - 1899. i 1900.) Upravitelj župe u Slakocima (1901.), ondje umro 1901., u 34. godini života i 11. misništva.

40. Dr. fil. Matej Koller (1790. - 1825.)

Rodio se u Burdimu oko 1790. (Prema nekim izvještajima u Osijeku?). Studije započeo u Đakovu a završio u Pešti (1811.). Za svećenika zaređen 17. 9. 1814. Stekavši magisterij predavao u Liceju (1813.). Kapelan u Županji (1814.) i Profesor filozofije (1815. - 1822.), kateheta u Vinkocima, gdje i umro od sušice 7. 3. 1825., u 36. godini života i 11. godini svećeništva.

41. Dr. Franjo Kolundjić (1767. - 1827.)

Rođen u Požegi 23. 9. 1767., učio u Pečuhu, Loretu i Budimu. Doktor filozofije i teologije. Zaređen je u Đakovu, 17. 12. 1785. godine. Bio je

dvorski svećenik kod biskupa Krtice, zatim je na vlastiti zahtjev prešao za župnog vikara u Vinkovce, gdje je neko vrijeme bio u upravitelj župe. Prvi župnik u Bošnjacima (1790. - 1794.), gdje je podigao župnu crkvu. Odatle je 1794. na vlastiti zahtjev prešao u župu Dubovik, danas župa Podcrkavlje, a već sljedeće godine u Ivankovo (do 1805.), zatim u Gorjane (1805.), gdje je ostao tek dvije godine. Kao dekan u Gorjanima održao je nadgrobni govor biskupu M. F. Krtici koji je i tiskan pod naslovom "Govorenje pokopno o biskupu Krtici".⁷ Tu je imenovan dekanom. Godine 1807. imenovan je kanonikom. Na zahtjev biskupa Mandića u kaptolu je osnovano i mjesto sedmog kanonika koji je imao preuzeti upravu Bogoslovnog sjemeništa. Na to mjesto bio je predložen i imenovan dr. Franjo Kolundjić, župnik gorjanski, koji je tu službu obavljao dvije godine (1807. - 1809.), zatim je imenovan katedralnim arhidakonom i opatom sv. Dimitrija Srijemskoga. Odrekao se kanonikata (1824.) i stupio u franjevački red kao o. Pavao. Na oproštaju su mu Josip Mihalić, župnik sotski, i Ivan Mihaljević, župnik drenjanski posvetili pozdravne elegije. Umro je u franjevačkom samostanu u Šaregradu 31. prosinca 1827., u 60. godini života i 42. svećeništva.⁸

42. Dr. Martin Komendo (1787. - 1858.)

Rodio se 9. 10. 1787. u Sentivanu kod Györa u Mađarskoj u župi koja i danas spada pod arhiopatiju sv. Martina, Pannonhalma. Govorio je hrvatski, koji mu je bio materinji jezik, zatim njemački, mađarski i latinski. Zareden za svećenika 1812., bio župni vikar u Osijeku II i Đakovu. Godine 1814. dolazi u Đakovo za prefekta, od 1816. do 1829. godine profesor biblikuma u Đakovu; doktorirao u Pešti 1820. godine. On je bio prvi klerik Bogoslovnog sjemeništa u Đakovu koji stekao doktorat a da nije studirao ni na jednom sveučilištu. Kroz duže vrijeme predavao je dogmatiku kao suplent. Godine 1830. imenovan je župnikom u Piškorevcima. Biskup Matija Pavao Sučić hvalio je njegova "insignia talenta ac in omni ramo scientiarum profundarum eruditionem". Biskup Kuković ga je 1836. godine pozvao u stolni kaptol za kanonika magistra i skolastika. Otada je predavao dogmatiku. Poslije je bio odlikovan naslovom prepozita od Sv. Sapientiae od Titela. Umro je u Đakovu 24. siječnja 1858., kao kanonik kantor, u 71. godini života i 46. misništva. Sahranjen je na đakovačkom groblju, grob nepoznat.⁹

43. Mihael Koporčić (1791. - 1840.)

Rodio se u Vukovaru 3. 12. 1791., zareden za svećenika 22. 8. 1815., župni vikar u Mitrovici i Sotinu. Od 1816. župnik a poslije i dekan

7 Usp. M. SRAKIĆ, *Nav. dj.*, br. 447.

8 Usp. M. PAVIĆ, *Nav. dj.*, str. 91 - 92.

9 Usp. M. PAVIĆ, *Nav. dj.*, str. 134.

u Lovasu (1817. - 1837.). U kaptol je došao 1837. kao rektor sjemeništa (1837. - 1840.). Umro je već 20. siječnja 1840. godine, u 49. godini života i 35. svećeništva.

44. Vilim Korajac (1839. - 1899.)

Roden u Kaptolu (Požega) 27. 5. 1839., od oca vlastelinskog činovnika (zato je i došao u bogosloviju u Đakovo!). Osnovnu školu polazio u Kaptolu, Oriovcu i Novoj Gradiški. Gimnaziju je polazio u Požegi i Zagrebu. Za svećenika je zaređen 18. 7. 1862.

Bi imenovan za namj. učitelja u velikoj osječkoj gimnaziji, ali tu službu nije obavljao. Na Liceju predavao je fiziku i matematiku (1862. - 1878.), staroslavenski (1864. - 1887.), hrvatski (1865. - 1878.). Bio je ravnatelj Muške dvogodišnje preparanije u Đakovu, gdje je predavao vjeronauk, pedagogiku i didaktiku. Imenovan župnikom u Zemunu (1878. - 1899.)

Zbog zasluga u školsko-prosvjetiteljskom radu Društvo "Narodna škola" imenovalo ga je svojim počasnim članom. Bavio se i književnim radom a svoje radove objavljivao je u poznatim književnim časopisima. On je najveći hrvatski humorista prošloga stoljeća. Izdao je nekoliko svojih djela i radova. Još je mnogo ostao u rukopisu što bi bilo vrijedno da se izda. Da nije više objavljivao "kriva" je njegova velika župa i udaljenost od hrvatskog književnog središta i bolest jetara i bubrega od koje je i umro 19. 9. 1899., u 60. godini života i 37. svećeništva.¹⁰

45. Đuro Kozarac (1839. - 1900.)

Rodio se u Vinkovcima 24. 4. 1839. Svršivši vinkovačku gimnaziju, đakovački Licej i bogosloviju Đuro je zaređen za svećenika 18. 12. 1861. Dobio je mjesto kapelana u Semeljcima, no ubrzo je na filozofiji zamijenio Miju Erića koji je prešao u teologiju. Predavao je logiku, psihologiju, matematiku i latinski (1863. - 1868.). Bio je imenovan skrbnikom mladom Josipu Kozarcu, hrvatskom književniku, koji je ostao bez roditelja. Bio je vješt violinista. Napustio je službu i svećeništvo, pa i vjeru i otpao na pravoslavlje. Prešao je u Srbiju gdje je predavao botaniku i zoologiju. Tamo je najprije bio privatni instruktor, zatim osnivač privatne gimnazije u Valjevu. Kasnije je prešao u Šabac i tu postao direktor šabačke polugimnazije, potom u Beogradu direktor Prve beogradske gimnazije (1882.). Zaslužan za organizaciju školstva u Srbiji, naročito se isticao kao autor udžbenika iz botanike, zoologije i

10 Usp. J. KEMPF, *Požega zemljopisne bilješke iz okoline i prilozi za povijest slob. i kr. grada Požege i Požeške županije*, Požega, 1910, str. 639. - Usp. A. CUVAJ, *Nav. dj.*, str. 213 - 215. - Usp. D. JELČIĆ, *Vallis aurea Eseji i portreti*, Nakladni zavod Matice Hrvatske, Zagreb 1977, str. 101. - 110. - Objavljene radove vidi u M. SRAKIĆ, *Nav. dj.*, br. 1009, 1119 - 1128, 1314.

etike. Bio je imenovan za upravitelja Državne štamparije. Umro 20. 4. 1896., u 57. godini života, nepomiren s Crkvom i ne primivši za života zahvalnost za svoje djelo ni u Beogradu ni u Srbiji.¹¹

46. Mijo Krčmarić (1828. - 1867.)

Rodio se u Burini 12. 5. 1828. Za svećenika zaređen 19. 6. 1853. Obnašao je pola godine službu duhovnika (i vicerektora) 1860. U proljeće 1861. imenovan župnikom u Sotinu. Umro 5. 3. 1867., u 39. godini života i 14. godini misništva.

47. Antun Kubiček (1866. - ?)

Rodio se u Železnicama (Češka) 18. 1866. Za svećenika zaređen 1896. Duhovnik sjemeništa (1901. - 1902.). Predavao Moralnu teologiju 1901. Imenovan upraviteljem župe u Moroviću. Odande ušao u red sv. Benedikta (Lambert u Štajerskoj).

48. Dr. Mijo Kučera (1840. - 1895.)

Rođen u Dubokoj kraj Velike 27. 10. 1840. Za svećenika zaređen 1864. Položio doktorat iz teologije u Budimpešti 1873. Profesor filozofije 1869. - 1873., crkvenoga prava i crkvene povijesti (1873. - 1875.). Kateheta u Vinkovcima (1875.). Postao župnik župe Nijemci (1882.). Umro je u Nijemcima 11. 7. 1895., u 55. godini života i 31. svećeništva.

49. Dr. Josip Kuhner (1847. - 1902.)

Rodio se u Jarmini 9. 7. 1847. Gimnaziju pohađao u Vinkovcima, teologiju učio u Đakovu. Svećenikom postao 14. 9. 1872. Imenovan kapelanom u Zemunu, zatim poslan u Augustineum u Beč na studije, gdje je položio doktorat iz teologije. (1875.). Profesor crkvenoga prava i povijesti (1875. - 1890.). Urednik "Glasnika" kroz 15 godina. Imenovan župnikom u Gradištu (1891.). Umro je i sahranjen u Jarmini 20. 10. 1902., u 55. godini života i 30. svećeništva.

50. Dr. Mijo Kuhner (1866. - 1935.)

Rodio se u Ceriću 29. 9. 1866. Gimnaziju završio u Vinkovcima, nakon toga prvu godinu filozofskog studija u Đakovu (1886.), potom kao Germaničar Rimu (1886. - 1893.). Doktorirao iz filozofije, a licencijat položio iz teologije. Za svećenika ga zaređio carigradski patrijarha Julije Lente, u Rimu 28. 10. 1892. Nakon povratka imenovan je kapelanom i katehetom u Osijeku

¹¹ Usp. A. KOVAČ, *Šta je sve doživio Đuro Kozarac, (autograf)*, str. 1 - 22, u DA fond rukopisi svećenika.

II. Profesor filozofije (1893. - 1896.). Župnik u Jarmini (1898. - 1906.) i Nuštru (1913. - 1935.). Umro u Sl. Brodu 16. 4. 1935., u 69. godini života i 43. misništva.

51. Ivan Lakajnar (1873. - 1944.)

Rođen u Osijeku 22. 3. 1873. Osnovne škole polazio u Osijeku, srednje u Osijeku (šest razreda) i u Đakovu na Liceju. Bogoslovske nauke učio u Đakovu. Za svećenika zaređen 2. 7. 1896. Kapelan u Piškorevcima (1896. - 1897.), i Osijeku (1897. - 1899.), u isto vrijeme ondje kateheta. Propovjednik i prebendar Stolne crkve (1901. - 1903.).

Duhovnik Bogoslovnog sjemeništa (1899. - 1902.), kroz to vrijeme predavao u Liceju vjeronauk. Župnik u Erdeviku (1903. - 1913.) i Rumi (1913. - 1944.) Odlikovan čašću Kućnog premeta (1923.) i Protonotara (1925.). U jesen 1944. odveden od partizana i streljan, u 71. godini života i 48. svećeništva.

52. Ivan Lauš (1788. - 1852.)

Rodio se u Karlovcu 16. 6. 1788. Učio u Zagrebu i Đakovu. Za svećenika je zaređen 25. 2. 1813. Kapelan u Zemunu. Predavao je na filozofiji (liceju) fiziku, matematiku i domaću povijest (1815. - 1816.). Župnik u Nuštru (1816. - 1833.), zatim u Vinkovcima (1833. - 1852.), gdje je bio i dekan. Umro je u Vinkovcima 2. 5. 1852., u 64. godini života i 39. godini svećeništva.

53. Antun Leskovac (1850. - 1935.)

Rođen u Brodu 7. 1. 1850. Tadašnju krajišku školu svršio je u Brodu, a Ggmnaziju u Osijeku, teologiju u Đakovu. Za svećenika zaređen 10. 8. 1875. Kapelan u Otoku i Brodu, vjeroučitelj u Đakovu. Duhovnik Bogoslovnog sjemeništa (1884. - 1890.) i nastavnik vjeronauka. Imenovan je župnikom u Brodu (1890. - 1927.). Po naravi bio plemenit i skroman, ond naroda voljen. Nekoliko puta je biran i u gradsko zastupstvo. Vršio je dužnost mjesnog školskog nadzornika i nadzirao obuku u vjeronauku u mjesnim školama. Biskup Strossmayer ga je imenovao konzistorijalcem, a biskup Ivan Krapac predložio za opata srijemske opatije "de Ilda". Umro u Brodu, 25. 9. 1935., u 85 godini života i 60. misništva.¹²

¹² Usp. T. PRACNY, *U spomen + opatu Antunu Leskovcu*, u *Glasnik Biskupija Bosanske i Srijemske* 63, 1935, br. 18, str. 142 - 144.

54. Dr. Julije Liebbald (1839. - 1904.)

Rodio se u Dombovaru (Mađarska) 14. 2. 1839. Studije započeo u domaćem sjemeništu a nastavio i završio u Centralnom sjemeništu u Budimpešti. Za svećenika zaređen 1862. Profesor crkvenoga prava i povijesti (1863. - 1873.), suplent moralne teologije, pastoralne teologije i katehetike (1865. - 1873.). Izdao djelo "Katoličko žebidbeno pravo" koje je doživjelo dva izdanja. Zatim je napisao djelo "Groblje i pokop" (1865.) i "Prisega u našem narodu" (1871.). Bio je prvi urednik "*Glasnika*". Imenovan Tajnim komornikom. Župnikom u Bošnjacima postavljen je (1873. - 1899.). Umro u Vinkovcima 1. 10. 1904., u 65. godini života i 42. godini misništva.

55. Toma Markovac (1785. - 1831.)

Rođen u Donjim Andrijevcima, 13. 8. 1785. Za svećenika je zaređen 15. 7. 1808. Kapelan u Mitrovici, Vicerektor Bogoslovnog sjemeništa (1812. - 1814.), Župnik u Petrovaradinu II. Umro u Petrovaradinu 19. 4. 1831., u 46. godini života i 23. godini svećeništva.

56. Dr. Josip Matić (1791. - 1876.)

Rodio se u Virovitici 13. 12. 1791., Završivši mudroslovne nauke u đakovačkom liceju kao odličan đak bude poslan u centralno peštansko sjemenište, odakle se vratio s doktoratom iz teologije. Zaređen je za svećenika 23. 8. 1815. godine. Bio je najprije kratko vrijeme konzistorijalni bilježnik, a zatim kroz duže vrijeme profesor fizike, matematike, prava i crkvene povijesti. Na tom mjestu ostao punih 16 godina, a 14 godina obavljao je službu bilježnika stolnoga kaptola. Jedan je od glavnih sudionika pri kodifikaciji statuta stolnoga kaptola koji su dovršeni 1818. Kanonikom je imenovan 1832. i ostao je u kaptolu 44 godine, a već sljedeće godine izabran je za kapitularnog vikara nakon smrti biskupa Matije Pavla Sučića. Nakon odlaska biskupa Kukovića, burnih godina 1848/49., bio je njegov glavni namjesnik i upravitelj biskupije. Rektor je sjemeništa (1832. - 1837.), prodirektor Liceja (1837. - 1862.), dijecezanski školski nadzornik (1856. - 1860.) u biskupiji đakovačkoj. Prošavši redom sve časti u kaptolu odlikovan je čašću opata sv. Helene od Podborja (1836.) i naslovnog biskupa Risanskog (1859.) te viteštvom reda sv. Leopolda (1863.). Bio je vrlo ugledna osoba u biskupiji i, kako se govorilo, kandidat za biskupa, kad je abdicirao Kuković. U svom dugom i radinom životu, kao svećenik za vrijeme petorice biskupa, bio je Matić ne samo svjedokom, nego i jedan od prvih suradnika uprave u đakovačkoj i srijemskoj biskupiji, a od 1832. do konca života bio je uz biskupe prvi i odlični savjetnik, ugledni prelat, muž pun dostojanstva i ozbiljnosti cijelom svojom pojavom i vladanjem. Bio je gotovo trideset godina desna ruka biskupa Strossmayera, kojemu je u sjemeništu bio poglavar. Strossmayer ga

je veoma cijenio, imenovao ga je glavnim nadzornikom u gradnji katedrale. Umro je u Đakovu 14. ožujka 1876., u 85. godini života i 61. svećeništva.¹³

57. Dr. jur. Đuro Matizović (1806. - 1860.)

Roden u Tovarniku 28. 3. 1806. Sinovac poznatog rektora i kanonika Ivana Matizovića. Filozofiju studirao izvan Đakova a teologiju u Đakovu (1824. - 1829.). Stekao doktorat iz prava na peštanskom sveučilištu (1829.). Za svećenika zaređen 4. 4. 1829. Kratko dvorski kapelan kod biskupa Raffaya. Profesor filozofije (1829. - 1833.), potom moralke i pastorala (1833. - 1837.). Župnik u Lovasu (1837. - 1839.) i Tovarniku (1839. - 1860.). Arhidakon Gornjega Srijema. Umro u Tovarniku 15. 12. 1860., u 54. godini života i 31. misništva.

58. Dr. Ivan Matizović (1765. - 1848.)

Rodio se u Tovarniku 29. 3. 1765. Učio u Trnavi gdje je postigao doktorat iz teologije. Zaređen je 1791. godine; imenovan župnim vikarom u Tovarniku, a 1798. godine župnikom i dekanom u Mitrovici (tamo izgradio crkvu). Bavio se i starinama grada Sirmiuma. Zbirke su mu otpremljene u Peštu. Bio je prijatelj knjige i dobrotvor svakomu. Kanonikom je postao 1810. Bio rektor sjemeništa kroz 22 godine (1808. - 1832.), prodirektor Liceja 26 godina (1811. - 1837.). Najduži rektorski mandat! Govorio je hrvatski, njemački i mađarski. Bio je odlikovan čašću opata BDM od Petrovaradina, titularnog biskupa Risanskoga, velikog prepozita stolnoga kaptola. To je muž veoma zaslužan za život biskupije, naročito sjemeništa i Liceja. I sam car Franjo je odao priznanje rektoru i cijelom profesorskom zboru (1820.). Njegovom zaslugom sjemenište s teologijom stalo je na čvrste noge. Umro u Đakovu 15. veljače 1848., u 83. godini života i 57. misništva.¹⁴

59. Dr. Antun Mihalić (1786. - 1847.)

Rodio se u Erdeviku 29. 8. 1786. Studije završio kao biskupijski pitomac u Centralnom sjemeništu u Pešti. Profesor dogmatike još kao subdakon i đakon (1808. - 1814.) Za svećenika zaređen 16. 5. 1809. U jesen 1811. položio je doktorat iz teologije. Nakon poznatog nesporazuma između biskupa Antuna Mandića i profesorskog zbora Mihalić je imenovan župnikom Petrovaradina I (1814. - 1847.), gdje mu je kasnije bio kapelanom Josip Juraj Strossmayer. Imenovan je dekanom i arhidakonom Donjega Srijema. Umro je u Petrovaradinu 11. 2. 1847., u 61. godini života i 38. svećeništva.

¹³ Usp. A. CUVAJ, *Grada za povijest školstva kraljevina Hrvatske i Slavonije od najstarijih vremena do danas*, Knjiga druga, Zagreb, 1908., str. 369 - 371.

¹⁴ M. PAVIĆ, *Nav. dj.*, str. 93 - 94.

60. Dr. Matija Mihaljević (1794. - 1881.)

Rođen u Vukovaru 25. 1. 1794. Pučku školu završio u Vukovaru, gramatikal-ne u Kaloči, gimnaziju od V. do VIII. u Osijeku. Bogoslovne nauke započeo u Đakovu a nastavio u Pazmaneumu u Beču. Za svećenika zaređen 28. 9. 1817. Župni vikar u Sotinu i Sotu (1819.). Nakon dvije godine postao je profesor filozofije (1821. - 1822.), potom moralne i pastoralne teologije u Đakovu (1822. - 1833.). Kroz to vrijeme spremao se i položio doktorat iz filozofije i teologije u Pešti 1828. Župnik i dekan đakovački, a 1847. imenovan je kanonikom i profesorom dogmatike (1847. - 1860.). Bio je rektor sjemeništa (1847. - 1850.), opat Presv. Trojstva od Petrovaradina, naslovni biskup Risanski (12. 12. 1876.), generalni vikar, veliki prepozit. Bio je izuzetno vrstan profesor i vesele naravi, znao je uspostaviti red i na župi i u sjemeništu. Umro je u Đakovu 5. prosinca 1881., u 87. godini života i 64. godini svećeništva.¹⁵

61. Dr. Franjo Mihelčić (1831. - 1896.)

Rodio se u Osijeku 3. 12. 1831. Za svećenika zaređen 27. 7. 1855. Bio je kapelan u Osijeku III. (1855.). U Bogoslovnom sjemeništu (Liceju) bio je profesor fizike (1856. - 1857.). Poslan na teološke studije u Beč u Augustineum, gdje je postigao doktorat iz teologije. Tajnik biskupa Josipa Jurja Strossmayera kad je ovaj započeo gradnju katedrale. Imenovan župnikom u Semeljcima (1870. - 1880.). Zbog uvrede kraljevskog Veličanstva skinut je s te župe i poslan za kapelana u Irig (1880. - 1881.), ali je pomilovan i postavljen za župnika u Kaniži (1880. - 1896.). Umro u Kaniži 21. 6. 1896., u 65. godini života i 41. misništva.

62. Josip Miškatović (1836. - 1890.)

Rođen u Cerniku 6. 3. 1836. Za svećenika zaređen 1859. Imenovan kapelanom u Osijeku i suplent u Osijeku, Zagrebu, te od 1863. - 1865. u Bonnu i Berlinu. Profesor opće povijesti (1865. - 1866.). Na izborima se kandidirao za poslanika đakovačkog kotara u Hrvatskom saboru. Bio je redaktor *Pozora*, *Zatočnika*, *Obzora*, te suradnik *Ustava* i *Narodnih Novina*. Utemeljitelj je hrvatskog modernog novinarstva. Kasnije je postao član sabor-ske većine. Napustio je svećeništvo. Umro je u Zagrebu 2. 10. 1890., ne pomirivši se s Crkvom, u 64. godini života.

¹⁵ Usp. /N.N./, *Dr. Matija Mihaljević /nekrolog/, u Glasnik biskupija bosanske i sriemske*, 9, 1881, br. 23, str. 212 - 213.

63. Filip Molnar (1827. - 1893.)

Roden u Đakovu 1. 10. 1827.; odgojen pod pažnjom Mijata Stojanovića, poznatog pisca i učitelja. Gimnaziju pohađao u Vinkovcima, a Licej i bogosloviju u Đakovu. Zareden za svećenika 5. 9. 1852. godine i odmah nakon ređenja preuzeo je predavanje fizike i matematike (1856. - 1860.), od 1853. i grčki jezik, biblijske znanosti (1860. - 1863.), te dogmatiku (1863. - 1865.; 1880. - 1883.). God. 1865. župnik u Vinkovcima i opat sv. Katarine Šaregradske. U kaptol ušao 1880., tada je imenovan i rektorom sjemeništa (1880. - 1883.), a poslije prodirektorom (1883. - 1893.). Umro u Đakovu 12. 7. 1893., kao kanonik kantor, u 66. godini života i 32. svećeništva. Sahranjen na đakovačkom gradskom groblju.¹⁶

64. Ivan Molnar (1789. - 1849.)

Roden u Seči (Siget) 19. 12. 1789. Za svećenika zareden 26. 8. 1812. Kapelan u Piškorevcima, a potom duhovnik sjemeništa (1817. - 1819.) i u isto vrijeme profesor religije i mađarskog jezika. Župnikom u Slankamenu imenovan je 1819., gdje je i umro 7. 9. 1849., u 60. godini života i 37. misništva.

65. Dr. Pavao Obrovac (1805. - 1863.)

Rodio se u Selcima 28. 5. 1805. Studije završio u Centralnom sjemeništu u Pešti. Za svećenika zareden 15. 11. 1829. Za vrijeme kapelanovanja položio stroge ispite i postigao dokrorat iz teologije. Imenovan profesorom fizike i domaće povijesti (1832.), zatim filozofije (1833.), potom biblijskih znanosti (1835. - 1844.) i crkvenog prava i povijesti (1844. - 1852.). Bio je kaptolski bilježnik Imenovan je župnikom u Babinoj Gredi (1852.), gdje je i umro 6. 5. 1863., u 58. godini života i 34. svećeništva.

66. Dr. Stjepan Opoevcanin (1739. - 1817.)

Rodio se u Tovarniku 26. 7. 1739., učio u Mađarskoj i Loretu. Bio je doktor filozofije i teologije. Zareden je 1764. Najprije je bio župni vikar u Tovarniku, zatim (1771.) župnik u Ivankovu. U toj župi izgradio je župni dvor vlastitim sredstvima. Iz Ivankova prešao je 1781. godine u Tovarnik. Bio je svećenik pečujске biskupije ali je i poslije razgraničenja i odvajanja župa ostao u đakovačkoj i srijemskoj biskupiji. Kanonik je od 1794. Najprije lektor, zatim 1800. veliki prepozit. Odlikovan je čašću opata BDM de Valle. Imenovan je prvim prodirektorom novoosnovanog Liceja u Đakovu (1806. - 1811.). Bio je prisjednik požeške, virovitičke i srijemske županije. Njegov životopisac veli: "Bio je doista Kristov svećenik, neumoran radnik u vinogradu

¹⁶ Usp., + Filip Molnar, u *Glasnik*, 21, 1893, br. 13, str. 137 - 138.

Gospodnjem, učen i poznati latinski pjesnik". Umro je u Đakovu 12. listopada 1817., u 78. godini života i 53. misništva. Sahranjen na gradskom groblju, gdje mu se još nalazi spomenik.¹⁷

67. Danijel Pachman (1817. - 1889.)

Roden u Subotici 26. 6. 1817. Teologiju studirao u Centralnom sjemeništu u Pešti nakon filozofskoga kursa u Đakovu. Za svećenika zaređen 11. 8. 1840. Bio kapelan u Piškorevcima i Mitrovici. Predavao fiziku, matematiku i crkvenu povijest (1846. - 1852.), moralnu teologiju i pastoral (1850. - 1852.). Postavljen za župnika u Tordince (1852.) i kasnije Ivankovo (1853. - 1887.). Bio je veoma uglađen svećenik, a govorilo se da je bio ozbiljan kandidat za biskupa kad i Strossmayer. Imenovan je začasnim kanonikom i dekanom. Umro u Vinkovcima kao umirovljeni svećenik 15. 5. 1889., u 72. godini života i 49. svećeništva.

68. Bartol Pavlić (1790. - 1835.)

Bartol Pavlić ili Paulić rodio se u Klokočeviku 27. 8. 1790. Učio je u Đakovu. Za svećenika zaređen 22. 8. 1815., sede vacante, u Pečuhu od biskupa Kiralya. Kapelan u Brodu (godinu i sedam mjeseci) i Đakovu (četiri godine i četiri mjeseca), četiri godine bio prebendar. Bio je vicerektor Bogoslovnog sjemeništa (do 1. svibnja 1829.). Imenovan je župnikom u Levanjskoj Varoši gdje je i umro od sušice, 4. 7. 1835., u 45. godini života i 20. svećeništva. Kao prebendar izdao je dva sveska propovijedi od naslovom "Sveta govorenja za sve nedilje".

69. Dr. Josip Paus (1842. - 1904.)

Rodio se u Osijeku 16. 2. 1842. Za svećenika zaređen 23. 7. 1865. Nakon ređenja studira u Augustineumu. Imenovan katehetom Osijeka I. (1873. - 1876.). Imenovan je profesorom biblijskih znanosti (1873. - 1876.). Bio je urednik *Glasnika*. Imanovan je upraviteljem župe u Golubincima (1876. - 1885.), zatim župnikom župe Ruma (1885. - 1904.). Godine 1895. začasni kanonik. Umro je u Marienbadu (Češka) 9. 7. 1904., u 62. godini života i 39. misništva.

70. Karla Pavić (1779. - 1859.)

Rodio se u Tovarniku 27. 6. 1779., teologiju učio u Pečuhu. Zaređen za svećenika 30. 10. 1803. godine. Kratko vrijeme župni vikar u Tovarniku i upravitelj župe u Lipovcu, a potom u Lovasu.

17 Usp. M. PAVIĆ, *Nav. dj.*, str. 65. - Bibliografiju vidi u: M. SRAKIĆ, *Nav. dj.*, br. 1068 - 1071.

Kad je u Đakovu otvoren Licej, biskup Mandić ga je postavio za profesora logike, metafizike, praktične filozofije i matematike. Napisao je više djela s najrazličitijih područja od molitvenika, pedagogike do govora i priručnika iz matematike.¹⁸ Župnik u Mitrovici (1810. - 1822), u Vinkovcima (1822. - 1832.), opat BDM od Bihaća. Kanonik od 1832. Odlikovan je čašću naslovnog biskupa Risanskog i velikog prepozita. Napisao je nekoliko knjiga nabožnog i naučnog karaktera. Umro 31. siječnja 1859. godine, u 81. godini života i 53. svećeništva.

71. Karlo Pavličić (1865. - 1909.)

Rodio se u Vinkovcima 20. 12. 1865. Za svećenika zaređen 8. 7. 1888. Kapelan u Kopanici, Otoku i Brodu. Imenovan profesorom fizike i matematike (1891. - 1901.). Duhovnikom Bogoslovnog sjemeništa (1901. - 1904.). U sjemeništu je napose njegovao kult Presv. Euharistije. Prešao za župnika u Indiju (1904. - 1909.), gdje je i umro 4. 12. 1909., u 44. godini života i 11. svećeništva.

72. Mirko Pejaković (1853. - 1921.)

Rodio se u Privlaci 26. 10. 1853. Gimnaziju pohađao u Vinkovcima. Teologiju studirao u Đakovu (1872. - 1874.) i Pazmaneumu (1874. - 1878.). Zaređen za svećenika u Zagrebu 1878. Kapelan u Drenju. Predavao fiziku i matematiku (1878.), biblijske znanosti (1879. - 1892.). Imenovan župnikom u Kopanici (1892. -). Umro je u Stenjevcu 8. 3. 1921. pomračena uma., u 67. godini života i 42. svećeništva.

73. Martin Perviz (1756. - 1809.)

Martin Perviz (Perviz) rodio se u Požegi 28. 5. 1756. godine. Učio u Zagrebu, Trnavi, Budimu i Pečuhu. Zaređen 1780. Bio župni vikar u Zemunu, Kukujevcima i Mitrovici, a od 1788. godine vojni svećenik. Godine 1791. dobio je župu Babina Greda. Tu je uredio župnu kuću i crkvu, a htio je urediti i crkvu u Šamcu, međutim 1807. postao je župnikom u Vinkovcima, gdje je bio začasni kanonik i dekan. Već sljedeće godine (1808.) imenovan je aktivnim kanonikom i rektorom sjemeništa (1808 - 1809). Umro je kao rektor sjemeništa već sljedeće godine, tj. 6. 12. 1809. u 54. godini života i 29. misništva. Sahranjen je u u kripti stare katedrale.

18 Vidi u M. SRAKIĆ, *Nav. dj.*, br. 250, 251, 318, 349, 463, 464, 465, 812 - 814, 966, 986, 1074 - 1077.

74. Antun Pinterović (1839. - 1910.)

Rodio se u Osijeku 27. 10. 1839. Teološke studije završio u Đakovu. Za svećenika zaređen 2. 7. 1863. Bio dvorski svećenik i duhovnik časnih sestara, štoviše on je u ime biskupa Josipa Jurja Strossmayera išao u Ingenbohl pozvati sestre sv. Križa da dođu u Đakovo. Postavljen za duhovnika Bogoslovnog sjemeništa (1870. - 1872.) i nastavnika religije (vjeronauka). Prešao je u Zagrebačku nadbiskupiju i ondje postao župnik i dekan u Brezovici. Umro je u Varaždinu 28. 1. 1910., u 71. godini života i 47. svećeništva.

75. Ivan Radić (1862. - 1929.)

Rodio se u Vinkovcima 16. 5. 1862. Studirao je u Đakovu i u Beču, u Pazmaneumu (1881. - 1885.). Za svećenika je zaređen 7. 10. 1885. Kapelan u Vinkovcima, Indiji i Osijeku, zatim kateheta ondje. Imenovan profesorom povijesti i grčkog jezika (1888. - 1902.). Iste godine imenovan je prefektom u Bogoslovnom sjemeništu. Župnik u Otoku i konzistorijalac (1902.), dekan (1908.), i arhidakon (1916.). Umro je u Zagrebu, u ubožnici 2. 6. 1929. u 67. godini života i 44. misništva. Sahranjen je u obiteljskoj grobnici u Vinkovcima.

76. Ivan Rastović (1783. - 1861.)

Rodio se u Sv. Andriji kod Budima, 13. 6. 1783. godine, Učio u Pešti, Požunu i Trnavi. U biskupiju ga primio i zaređio biskup Mandić 20. 12. 1806. godine. Župni vikar u Đakovu, potom dvorski svećenik, 1808. godine župnik u Aljmašu, a 1814. u Osijeku 1. Prepozit sv. Augustina de Quinque-Ecclesiis. Posvetio ga je u Osijeku biskup Kuković (1836.). Kanonikom je postao 1840. godine kad i rektorom sjemeništa (1840. - 1847.), kanonik lektor. Zadnje godine proveo je u kaptolskom domu, na uglu prema katedrali. Umro kao kanonik lektor u Đakovu u 79. godini života 16. prosinca 1861. i 55. misništva. Sahranjen je u gradskom groblju u Đakovu, grob nepoznat.

77. Franjo Sebastijanović (1796. - 1870.)

Rodio se u Brodu 27. 8. 1796. Pohadao škole u Pazmaneumu. Kapelan u Brodu, Semeljcima i Mitrovici. Za svećenika zaređen 12. 9. 1819. Predavao je filozofiju (1823. - 1825.). Prešao na Vinkovačku gimnaziju za katehetu. Tu je službu obnašao 32. godine. Bio je konzistorijalac, a imenovan je i opatom. Umro u Vinkovcima kao umirovljeni kateheta 9. 11. 1870., u 74. godini života i 51. svećeništva.

78. Dr. Đuro Sertić (1750. - 1808.)

Roden je u Udbini 1750. Učio je u Loretu, Beču i Pešti. Bio je doktor filozofije i teologije. Zaređen je za svećenika 1765. Najprije je bio dvorski svećenik, a 1781. župnik u Kukujevcima, zatim 1788. u Vinkovcima, a 1794. u Nijemcima. U isto vrijeme bio je i dekan. Kanonikom je postao 1799.

Bio je prvi rektor Bogoslovnog sjemeništa (1806.); odlikovan je čašću opata Sv. Andrije od Višegrada. Umro je kao kanonik arhidakon u Požunu, u 56. godini života i 33 svećeništva, kao predstavnik stolnoga kaptola prateći na opći državni sabor biskupa Mandića.

Napisao je dijecezanski katekizam koji je doživio dva izdanja.¹⁹

79. Bartol Smilošević (1787. - 1851.)

Roden u Brodu 15. 11. 1787. Filozofiju učio u Zagrebu, teologiju u Pešti, zaređen je u Đakovu od biskupa Mandića 23. 7. 1810. Položio je licencijat iz teologije 1811.

Profesor filozofije, povijesti i patrologije (1811. - 1814.). Bio je prefekt u Bogoslovnom sjemeništu (1810.).

Nakon afere profesorskog zbora s biskupom Mandićem poslan za kapelana u Drenovce, zatim u Osijek. Iako je bio poznat po "svjetovnjačkom" duhu, biskup E. Raffay ga je pozvao u dvor za ceremonijara, aktuara i sekretara te asesora. Imenovan je župnikom (1819.) u Babinoj Gredi i dekanom (1832.). U Babinoj Gredi izgradio je novu župnu crkvu (1838.) i groblje. Umro je ondje 26. 12. 1851., u 64. godini života i 41. svećeništva.

80. Stjepan Srkulj (1830. - 1896.)

Rodio se u Krapini 15. 8. 1830. Za svećenika zaređen 22. 7. 1857. Kapelan u Kapanici, Vrpolju i Đakovu, te kateheta na gimnaziji u Vinkovcima.

Imenovan je duhovnikom Bogoslovnog sjemeništa (1863. - 1869.). Kroz to vrijeme predavao je i vjeronauk. Nakon Vukmaničeve smrti postao je župnikom i dekanom u Gundincima (1869. - 1883.). Bio je vro vrijedan i sposoban svećenik. Zagovarao je ideju centralnog sjemeništa u Zagrebu. Iz Gundinaca prešao je za župnika u Županju (1884.), gdje je umro kao arhidakon Gornjega Srijema 12. 10. 1896., u 66. godini života i 39. misništva.

¹⁹ *Jezgra nauka kerstjanskoga, pisme i molitve bogoljubne, za sluxbu, i zabavu duhovnu puku kerstjanskomu prikazane*, Osiek 1791, i 2. izd. Osiek 1807. Usp. M. SRAKIĆ, *Nav. dj.*, br. 822, 823.

Pisao je članke najviše u Glasniku i dugo godina uređivao Dijecezanski Directorij (kao magister rituum).

81. Josip Stanić (1791. - 1831.)

Rodio se oko 1791. Nauke je završio u Đakovu (1807. - 1813.). Još prije ređenja namješten je u biskupskoj kancelariji biskupa Mandića, a poslije ređenja (17. 9. 1814.) imenovan je profesorom filozofije (1814.).

Nakon slučaja s profesorima neko vrijeme obnašao službu kapelana u Sotinu i Osijeku III. Biskup Raffay ga vraća u Đakovo u službu aktuara, ceremonijara, tajnika. Bio je poznak kao govornik. Bio je sudionik kanonskog pohoda Stolnoga kaptola (1818.). Prepisao je prve statute Kaptola koji se još čuvaju u arhivu. Vodio je glavnu ulogu u pripravi dijecezanske sinode u listopadu 1821.

Imenovan je župnikom u Mitrovici (1822.). Pratio je biskupa Raffaya na sabor u Požun (rujan 1822.). Odlikovan je čašću prepozita sv. Ireneja Srijemskog (posvećen 11. 9. 1826.). Umro je vrlo mlad 26. 4. 1831. u 40. godini života i 17. misništva.

Stanić je prvi povjesničar dakovačke i srijemske biskupije. Sačuvani su njegovi krasopisom napisani rukopisi o povijesti naše biskupije.

82. Dr. Ivan Stanković (1810. - 1844.)

Rođen u Đakovu 13. 12. 1810. Humaniora učio u Osijeku, a teološke škole u Đakovu i u Pešti, gdje je postigao doktorat iz filozofije i teologije. Za svećenika zaređen 25. 7. 1833.

Profesor prirodnih nuka, matematike, opće povijesti (1833. - 1980.) i moralke i pastorala (1840. - 1844.).

Obnašao je službu prefekta 1837.

Prehladivši se u lovu, kojega je vrlo volio, umro je naglom smrću 4. 5. 1844., u 34. godini života i 11. svećeništva. Bio je izvanrednih sposobosti. Obavljao je službu sinodalnog egzaminatora, prisjednika sudbenog stola županije virovitičke i srijemske. Oduševljeni je pristaša ilirskog pokreta. Dopusivao se s poznatim Ilircima.

83. Jakov Stojanović (1842. - 1910.)

Rodio se u Osijeku 25. 4. 1842. Teološke škole učio u Đakovu i u Beču u Augustineumu, gdje je položio dva stroga ispita. Za svećenika zaređen 10. 7. 1864. Bio kapelan u Andrijevcima.

Profesor biblijskih nauka (1868. - 1973.) i moralne teologije, pastoralna i katehetika (1873. - 1981.).

Kao klerik je surađivao s prof. Franom Kurelcem, kojemu je vlastoručno prepisao "Stope Kristove". Po političkom uvjerenju bliz biskupu Strossmayeru i Račkome, no s biskupom se pod kraj života razišao i postao mu ljut protivnik. S Aleksandrom Tomićem radio je oko novog dijecezanskog obrednika (Zagreb 1878.), oko uređenja dijecezanske knjižnice. Zagovornik je ideje centralnog sjemeništa u Zagrebu.

U veljači 1882. imenovan je župnikom u Vinkovcima, od 1894. dekan je vinkovačkog dekanata. Umro je u Vinkovcima 22. 8. 1910., 68. godini života i 46. misništva.

84. Juraj Streit (1846. - 1899.)

Rođen u Osijeku 24. 4. 1846. godine, gdje je završio prve nauke. Bogosloviju je završio u Đakovu. Zaredio ga je pečujski biskup Scítovski u Valpovu 8. lipnja 1849., jer je u to vrijeme đakovačka biskupska stolica bila upražnjena. Župni vikar u Trnavi, Punitovcima i Brodu.

God. 1852. profesor filozofije, prava i crkvene povijesti u sjemeništu. Kroz to vrijeme bio je i duhovnik sestara sv. Vinka u Đakovu. Godine 1862. imenovan je župnikom u Gradištu. God. 1872. prelazi u Đakovo za župnika i dekana (1877.).

Kanonikom magistrom imenovan je 1877., a time i rektorom sjemeništa (1877. - 1880.). Vrlo štovan od svih u zavodu. Za njegove uprave na sjemenišnoj zgradi izvedeni popravci, a pojedini prostori ustupljeni vojničkoj upravi za vrijeme praznika 1878. prigodom prolaska vojske u svrhu zauzeća Bosne. Obnašao je službu generalnog vikara, odlikovan čašću opata BDM od Kopan-Morostor, naslovnog biskupa Risanskog i velikog prepozita. Umro u Đakovu 11. 5. 1899. u 73. godini života i 50. misništva. Sahranjen je na đakovačkom groblju.²⁰

85. Dr. fil. dr. teol. Josip Juraj Strossmayer (1815. - 1905.)

Rodio se u Osijeku 4. veljače 1815. Osnovnu u srednju školu polazio u Osijeku. Teološke nauke započeo u Đakovu i završio u Pešti kao pitomac centralnog sjemeništa, gdje je postigao doktorat iz filozofije (1838.) Tu biva zaređen za svećenika 16. veljače 1838., i odmah preuzima učiteljsku stolicu u teologiji, naime iste godine postaje profesor morala kao suplent dok se profesor Hajnović ne vrati sa studija.

²⁰ Usp., (+ Gjuro Streit), u *Glasnik*, 27, 1899, br. 9, str. 84.

Pod jesen te godine Strossmayer postaje kapelan u Petrovaradinu (A. Mihaliću) zbog toga što nije bilo mjesta u Augustineumu. Ipak 1840. godine odlazi na studije u Beč gdje brzo polaže rigorozne iz teoloških predmeta a za dvije godine doktorat iz teologije (5. 8. 1842.). U kolegij teološkog fakulteta ušao je 1846.

Vrativši se s nauka imenovan je za duhovnika i vicerektora Bogoslovnog sjemeništa (5. 10. 1842. - 1844.). Uz to je predavao i vjeronauk (religiju) u Liceju. Nakon smrti prof. Ivana Stankovića kojega je on providirao, suplirao je na katedri morala (od svibnja do srpnja 1844.). Iste godine u jesen imenovan je profesorom filozofije, matematike i svjetovne povijesti (1844. - 1846.). Teološke predmete, tj. bibliku preuzeo je 1846., ali ga je predavao tek jedan semestar. Za vrijeme profesorske službe Strossmayer se javio na natječaj za profesora dogmatike na peštanskom fakultetu.

Na poziv Ignjata Feigerlea Strossmayer odlazi za direktora Zavoda sv. Augustina u Beč (u ljetu 1847.) i za dvorskoga kapelana. Tu je službu obavljao do imenovanja za đakovačkog i srijemskog biskupa (18. 11. 1849.).

Josip Juraj Strossmayer poznat je kao biskup u svojoj biskupiji, njegovi nastupi na Prvom vatikanskom koncilu, njegov rad na području prosvjete, mecenatstva. Iako bolešljiv cijelog života, umro je u dubokoj starosti (8. 4. 1905.), u 90. godini života i 67. svećeništva.

86. Karlo Stručić (1837. - 1902.)

Rodio se u Požegi 20. 1. 1837., gdje mu je otac bio sudac. Osnovnu školu polazio u Kuli, gimnaziju u Pečuhu i Zagrebu. Teološke škole završio u Đakovu gdje je zaređen 28. svibnja 1859. Još prije redjenja kao "suhi kapelan" namješten u Osijeku III., zatim Zemunu (1860. - 1861.) a pomoćni misionar u Beogradu.

Službu vicerektora obavljao (1862. - 1869.). Kroz to vrijeme bio je i prebendar stolne crkve. Nakon toga postaje upravitelj župe u Komletincima (1869.), pa župnik (1871.), konzistorijalac (1875.), dekan (1881.) i začasni kanonik (1895.). Umro je u Komletincima 15. siječnja 1902., u 65. godini života i 43. misništva.

87. Adam Sukić (1794. - 1862.)

Rodio se u Osijeku 24. 12. 1794. Učio u Pečuhu i Đakovu, zaređen 16. 8. 1819. Župni vikar u Trnavi i Brodu, potom devet godina dvorski svećenik kod biskupa Raffaya, zatim župnik u Klakaru (1828.), od 1840. župnik u Osijeku III., a već sljedeće godine u Osijek I., gdje je bio i dekan. Bio je član hrvatskog sabora 1848. Za vrijeme nereda u Osijeku 1848. jedva sačuvao živu glavu bijegom izvan grada.

Godine 1851. prešao je u Đakovo gdje postaje kanonik i rektor sjemeništa (1851. - 1860.).²¹ Za opata BDM Petrovaradinske posvetio ga je pečujski biskup Ščitovski, jer je u Đakovu bila sedisvakancija. Umro u Đakovu 8. studenoga 1862., u 68. godini života i 43. misništva, kao kanonik kustos u 68. života. Sahranjen na gradskom groblju u Đakovu.

88. Josip Sukić (1826. - 1871.)

Rodio se u Osijeku 15. 3. 1826. Sinovac kanonika Adama. Studije završio u Đakovu, gdje je zaređen za svećenika 6. 10. 1850., (u prvoj skupini redenika biskupa Strossmayera). Bio kapelan u Trnavi i Đakovu (1850. - 1853.).

Obnašao službu vicerektora i duhovnika (1853. - 1860.), dok mu je stric Adam bio rektor sjemeništa. Nakon toga imanovan župnikom u Vrbici (1860. - 1871.), gdje je i umro od kapi 1. 11. 1871. u 44. godini života i 21. svećeništva. Bio je čovjek duhovnoga života.

89. Stjepan Szakaly (1786. - 1847.)

Rodio se u Velikoj Kaniži 28. 8. 1786. Učio je u Kaniži kod Pijarista i u Zagrebu, a teologiju u Đakovu, gdje ga je zaređio biskup Mandić 27. 8. 1810. Bio kapelan u Cerni, Osijeku III. i Brodu.

U Bogoslovnom sjemeništu obnašao službu vicerektora i duhovnika (1815. - 1817.). Za to vrijeme u Liceju predavao religiju i mađarski.

Upravitelj župne u Aljmašu gdje je ostao do 1829. Odande premješten u Sikirevce (12. 12. 1829.) U toj župi učinio je mnogo dobra. Nabavio je građu za novu crkvu, ali zbog nesloge župnjana nije započeo gradnju. Nisu se mogli složiti na kojem mjestu crkvu graditi. Umro je naglom smrću, 18. 8. 1847., u 61. godini života i 37. svećeništva. Iza sebe je ostavio mnogo imetka od kojega je trećinu dobila župa a trećinu sirotinja.

90. Franjo Šagovac (1826. - 1883.)

Rođen je u Novom Slankamenu 16. 6. 1826. Studirao je u Đakovu i Pešti; zaređen 1849. godine u Zagrebu jer je biskup Kuković ležao u Beču bolestan. Župni vikar u Drenju, Vrpolju i Đakovu, od proljeća 1851. g. profesor fizike i matematike, 1852. profesor morala i pastoralna. Uz redovite discipline počeo je, po naročitoj odredbi biskupovoj, od proljeća 1853. predavati po jedan sat tjedno hrvatski jezik. Od 1862. godine župnik i dekan

21 O prilikama u sjemeništu za vrijeme njegovog rektorata napisao je Jakov Stojanović, vidi u: M. SRAKIĆ, *Jakov Stojanović: iz života u Bogoslovnom sjemeništu u Đakovu*, u *Croatia Christiana Periodica* 24, 1991, br. 25, str. 130 - 132.

đakovački, profesor dogmatike. Čim je god. 1875. đakovačka škola postala vježbaonicom ("uzornom školom"), otpočeo je Šagovac, kao profesor katehetike, metodičke vježbe u uzornoj školi. Bio je imenovan dijecezanskim nadzornikom pučkih škola za "provincijalni" dio biskupije. Bavio se politikom i s Lukom Botićem bio biran u hrvatski sabor kao žestoki opozicionalac (1861.). Doktorat iz teologije stekao u Pešti. Godine 1872. kanonik, rektor sjemeništa (1872. - 1877.) i nadzornik liceja. Potkraj života pomračio mu se um, umro u Stenjevcu 16. 3. 1883., u 57. godini života i 34. svećeništva. Sahranjen je najprije u Vrapču, a kasnije prenesen na gradsko groblje u Zagrebu na Mirogoju.²²

91. Josip Šestak (1843. - 1905.)

Rodio se u Košicama u Češkoj 14. 12. 1843., odakle je s roditeljima u ranom djetinjstvu došao u Osijek, gdje je završio početne i srednje škole, a bogosloviju u Đakovu i Pazmaneumu u Beču. Za svećenika zaređen 9. 9. 1869. Bio je duhovnikom časnih sestara i bogoslova u Đakovu. Nakon toga biskup ga je imenovao duhovnikom bolnice u Osijeku. Kao duhovnik u sjemeništu uveo je svagdašnji molitvenik po uzoru na bečki kolegij, širio je kongregaciju, uveo društvo Sv. Djetinjstva u Đakovu i okolici. Nakon dvije godine postao je prvim ravnateljem i duhovnikom zakladne bolnice u Osijeku, a 1884. godine pozvao ga je biskup Strossmayer u Đakovo te mu povjerio upravu biskupijskih dobara. Nedugo poslije toga (1887.) imenovan je kanonikom magistrinom i rektorom sjemeništa, što je vršio sedam godina (1887. - 1894.). Odgojen u kolegiju Pazmaneumu nastojao je sjemenišna pravila prilagoditi onima u Beču. Prijašnji "Ordo divinus" i "modus vivendi" zamijenio je s novijim pravilima. U sjemenišnoj crkvi osnovao bratovštinu Presv. Srca Isusova. Po naravi tih i blag i prema svakome uslužan; prigovarali su mu da je i previše popustljiv, što je on pred biskupom opovrgao valjanim dokazima. Nastojao je podići sjemenište i s materijalne strane: na sjemenišnoj zgradi je podignut drugi kat, profesorski dio preuređen je za bogoslove a za profesore preuređeno je bivše franjevačko sjemenište. Kao rektor doživio je nemili događaj, kad su svi klerici skupno i samovoljno napustili sjemenište, ali se i brzo pokajnički vratili (napustili 15. 4. i vratili se 21. 4. 1893.). Nakon tog događaja biskup je proveo neke preinake na sjemenišnoj zgradi, a klericima je dopušten pristup vrtu uz crkvu. Umro je kao kanonik kustos u Đakovu 2. 10. 1905.,²³ u 62. godini života i 36. misništva.

22 Usp. A. CUVAJ, *Grada za povijest školstva*, Knjiga treća, Zagreb 1909, str. 9 - 10.

23 Usp., (+ Josip, Šestak), u *Glasnik* 33, 1905, br. 19, str. 154 - 155. - Napisao je Pravila za Bogoslovno sjemenište u Đakovu, vidi: M. SRAKIĆ, *Nav. dj.*, Đakovo 1982, br. 513.

92. Josip Šticinger (1799. - 1870.)

Rodio se u Osijeku 8. 3. 1799. Osnovnu i srednju školu završio u Osijeku, filozofiju završio i teologiju započeo u Đakovu, a završio u Pešti. Za svećenika zaređen 15. 3. 1822.

Kapelan u Vinkovcima (1822. - 1823.).

Profesor filozofije na filozofskom odsjeku i predaje teoretsku i praktičnu filozofiju i opću povijest (1823. - 1830.), profesor morala i pastoral (1830. - 1835.), te kroz pet godina biblijskog studija nakon prof. Komenda. Bio je muž tihe i šutljive naravi, vrlo učen profesor poznavalac disciplina što ih je predavao i za koje se savjesno spremao.

Biskup Josip Kuković podijelio mu je župu u Levanjskoj Varoši (1835. - 1947.), zatim u Vrbici (1837. - 1848.), potom u Semeljcima (1848. - 1870.), gdje je imenovan začasnim kanonikom (1861.). Umro je u Semeljcima 20. 9. 1870., u 71. godini života i 48. svećeništva.

93. Dr. Andrija Šumanovac (1801.- 1873.)

Rodio se u Bošnjacima 30. 11. 1801. Gimnaziju pohađao u Vinkovcima, teološke škole započeo u Đakovu a završio u Pešti u centralnom sjemeništu. Zaređen je u Đakovu 22. 10. 1827. Za doktora teologije promoviran je 1829.

Profesor realnih traktata iz filozofije (prirodne nauke, matematika i domaća povijest (1829. - 1832.), apologetike i dogmatike (1832. - 1837.) i kanonskog prava i crkvene povijesti (1837. - 1844.). Kao profesor odlikovao se savjesnošću i ozbiljnošću.

Kao župnik u Gradištu (1844. - 1855.) i Bošnjacima (1855. - 1873.) odlikovao se ozbiljnošću, strogošću i pobožnošću. Njemu je kao župniku biskup Josip Juraj Strossmayer povjerio ispravak i redakciju dijecezanskog katekizma. Počasćen je naslovom arhiđakona Gornjega Srijema (1861.). Umro je u Bošnjacima 2. srpnja 1873., u 72. godini života i 46. misništva.

94. Stjepan Tadijanović (1791. - 1831.)

Rodio se u Vranovcima 1791. Teološke škole završio u Đakovu. Za svećenika zaređen 27. 10. 1816. Bio suplen u vinkovačkoj gimnaziji i biskupski ceremonijar (1820.).

Na bogosloviji predavao filozofiju (1822. - 1823.) Nakon godinu dana profesorske službe prelazi za župnika u Cernu (1823. - 1831.), gdje je izgradio župni stan koji i danas stoji. Umro je u Cerni 18. 11. 1831., u 40. godini života i 15. godini svećeništva.

95. Aleksandar Tomić (1841. - 1892.)

Rođen u Požegi 24. 10. 1841. Pučku školu svršio u svom rodnom mjestu, i nižu gimnaziju, a višu u Zagrebu. Teologiju je studirao u Đakovu, gdje je zaređen za svećenika 10. 7. 1864. I prije ređenja djeluje u biskupskoj kancelariji, a poslije bude imenovan prebendarom stolne crkve.

Profesor povijesti i grčkog jezika (u Liceju) (1865. - 1879.).

Imenovan je župnikom u Velikoj Kopanici (1879.), gdje je 1884. postao dekanom istog dekanata.

Brat mu je bio poznati hrvatski književnik Josip Eugen Tomić. I sam je surađivao u časopisima, kao npr. u "Vijencu", "Glasniku", "Slavoncu", "Naše gore listu". Još kao klerik zajedno s Jakovom Stojanovićem je prepisivao Kurelčev prijevod "De immitatione Crhristi" ili "Stope Kristove". Znao je u svoje slušače unijeti ljubav prema prošlosti slavenskih naroda.²⁴

Imenovan je župnikom u Kopanici (1879. - 1892.), gdje je umro (12. 11. 1892.) i sahranjen ispraćen mnoštvom svojih vjernika, u 51. godini života i 28. misništva.

96. Mato Topalović (1812. - 1862.)

Rodio se u Zdencima, župa Podcrkavlje 8. 9. 1812. Filozofske škole svršio u Đakovu zajedno sa Strossmayerom a teološke je nastavio u Beču kao klerik Pazmaneuma. Već u to vrijeme pridružio se Ilircima, Gaju i Štoosu sa svojim pozdravnim pjesmama i budnicama. Objavljuje pjesme u Gajevoj Danici pod raznim imenima. Vrativši se u biskupiju primio je svećenički red 27. 7. 1837. i postao duhovnim pomoćnikom u Vinkovcima. Iz Vinkovaca pozva ga biskup Kuković za profesora filozofije (u Liceju) (1844. - 1847.). U buđenju rodoljublja naslijedio je prof. Stankovića. Predavao je hrvatski jezik (1844.). Postao je profesorom biblijskih znanosti (1847. - 1849.), te crkvenoga prava i povijesti (1851. - 1856.).²⁵

Nakon profesorske službe preuzeo je službu župnika u Gradištu (1856. - 1862.), gdje je i umro 1. 12. 1862., u 50. godini života i 25. svećeništva.

97. Juraj Tordinac (1813. - 1893.)

Juraj Tordinac (potpisivao se uvijek Juraj, a zvali su ga Đuro) rođen je u Đakovu 17. 4. 1813. Pučke škole završio je u Đakovu a gimnaziju u Vinkovcima. Za svećenika ga je zaređio biskup Kuković 26. 3. 1836. godine. Župni vikar u Svilaju, Podcrkavlju, Kopanici, Osijeku II. potom Osijeku III.

²⁴ Usp. J. KEMPF, *Nav. dj.*, str. 619. - 620.

²⁵ Usp. M. SRAKIĆ, *Nav. dj.*, br. 154, 420, 897, 988, 1089 - 1096, 1154.

Burne 1848. morao je pobjeći iz Osijeka zajedno sa župnikom Adamom Sukićem da spasi glavu od odmetnika. Postavljen je za župnog vikara u Đakovu. Godine 1850. postaje Strossmayerovim tajnikom, a 1854. godine župnikom u Brodu. Odatle se već 1856. godine vratio u Đakovo za direktora kancelarije. Godine 1865. postaje kanonik i rektor sjemeništa (1865. - 1872.), papinski komornik, generalni vikar, opat Presv. Trojstva od Petrovaradina i veliki prepozit. Za vrijeme gradnje katedrale imao je mnogo brige sa isplatom radnika. Kroz kaptol je prošao od službe kanonika magistra mladega do časti velikog prepozita. Bio je predložen za naslovnog biskupa, ali tu čast nije dobio. Aktivno je sudjelovao u ilirskom pokretu i poznat je kao pjesnik. Suradivao je u "Danici", dopisivao se sa Šulekom, Babukićem, Seljanom i dr. Stankovićem. M. Cepelić veli "da mu je molitva, knjiga i domovina najviše i gotovo jedino bila srcu prirasla".²⁶ Tordinac je bio ozbiljan i revan svećenik. Kao mlad župni vikar dva puta se zarazio od tifusa kad je dvorio bolesne vojnike (1848 - 1849). Katkada je bio otresit i nagao, ali ipak vanredno dobar, dobroćudan i čedan. Umro je u Đakovu 15. 6. 1893., u 80. godini života i 57. misništva. Sahranjen je u gradskom groblju u Đakovu.

98. Nikola Tordinac (1858. - 1888.)

Rodio se u Đakovu 5. 12. 1858. Studirao u domaćem sjemeništu (1877. - 1883.). Za svećenika je zaređen 19. 9. 1883. Nakon ređenja imenovan kapelanom u Ivankovu i katehetom u mitrovačkoj realci. U Rimu je studirao pravo na Apolinaru do 1885.

Vrativši se u Đakovo postaje profesor filozofije (na Liceju) (1886. - 1888., i latinskog jezika, ali ubrzo umire u Đakovu 21. 2. 1888., u 30. godini života i 5. svećeništva.

99. Franjo Toth (1785. - 1842.)

Rodio se u Szepetneku 30. listopada 1785. Teološke studije završio u Đakovu, gdje je i zaređen 8. 11. 1807. Imenovan kapelanom u Gorjanima i Nuštru.

U Bogoslovnom sjemeništu obnašao službu vicerektora. Nakon toga postaje upravitelj župe u Levanjskoj Varoši te župnik Slobodnici, gdje je i umro 23. 10. 1842., u 57. godini života i 35. misništva.

26 M. CEPELIĆ, + Juraj Tordinac u *Glasnik*, 21, 1893, br. 12, str. 129 - 132. - Objavljena djela vidi u: M. SRAKIĆ, *Nav. dj.*, br. 1097 - 1103.

100. Matej Ujvary (1780. - 1847.)

Rodio se u Vukovaru 17. 9. 1780. Za svećenika zaređen 24. 8. 1806. Postaje kapelan u Brodu i Piškorevcima. Neko vrijeme bio je prebendar stolne crkve.

Obnašao je službu vicerektora sjemeništa (1812. - 1815.).

Bio upravitelj župe u Slobodnici, Novaku, Cerni i Gorjanima, najposlije u Moroviću, gdje je i umro 10. 1. 1847., u 67. godini života i 41. misništva.

101. Martin Vice (1791. - 1884.)

Rodio se u Vukovaru 27. 10. 1791., Studirao je u Osijeku i Pečuhu, gdje ga je zaređio biskup Kiraly za vrijeme sedisvakancije u Đakovu 22. 8. 1815. Bio je kapelan u Karlovcima, Sotinu, Osijeku II i Osijeku I.

Na bogosloviji u Liceju bio profesor filozofije (fizike) (1822. - 1824.). Nakon profesorske službe imenovan je župnikom u Rumi gdje je ostao više od pedeset godine (1824. - 1884.). Imenovan je začasnim kanonikom (1840.). Pod kraj života je oslijepio. Bio je po narodnosti Nijemac i rado je govorio njemački. Umro je 12. 5. 1884., u 93. godini života i 69. misništva.

102. Mirko Vice (1779. - 1858.)

Rodio se u Vukovaru 28. 10. 1779. Učio je u Osijeku i Pečuhu, gdje je zaređen 13. 11. 1802. kao svećenik pečujске biskupije. Bio kapelan u Mohaču i Luču, od 1807. godine nalazi se u đakovačkoj biskupiji kao profesor i kateheta u Vinkovcima i župnik u Privlaci (1808. - 1809.).

U Đakovu prebendar, duhovnik Bogoslovnog sjemeništa i bilježnik konzistorija (1810. - 1811.).

Nakon toga imenovan je župnikom u Osijeku 1811., gdje je zamijenio kapucina Krasnika. Tu je djelovao jedva tri godine (1811. - 1813.). Skinuo ga je sa službe biskup Mandić i premjestio u Aljmaš, ali se ni ondje nije dugo zadržao, nego je prešao u Sarvaš (1817. - 1843.), odande prelazi u Gibarac, gdje će završiti život 26. 1. 1858., u 79. godini života i 56. svećeništva.

103. Dr. Mijo Vojvodić (1789. - 1817.)

Rodio se kao sin kapetana u Kobašu 24. 9. 1789., Učio je u Đakovu (filozofiju), u Egeru i Pešti. Za svećenika zaređen 2. 10. 1814.

Profesor filozofije (1814.). Nakon afere s profesorima premješten za kapelana u Sotin, ali se vraća kao profesor morala, pastorala i prava (1815. - 1816.). Prigodom prvog dolaska u Đakovo povjerena mu bi zadaća da napiše

povijest Liceja, ali je najvjerojatnije nije napisao, jer ga je mlada uništavala bolest pluća. Umro je u Đakovu, 19. 4. 1817., u 26. godini života, i 3. misništva.

104. Pavao Vorgić (1761. - 1840.)

Rodio se u Tovarniku 23. 1. 1761. Filozofiju i humaniora učio u Pečuhu, teologiju u Pešti. Za svećenika zaređen 17. 12. 1784. Bio je dvorski kapelan (godinu dana), zatim kapelan u Jankovcima i Sotinu, župnik u Kukujevcima (1788. - 1806.) i Slankamenu (1806. - 1819.). Za vrijeme otvaranja Bogoslovnog sjemeništa bio je župnik u Slankamenu.

U Bogoslovnom sjemeništu obnašao službu duhovnika (1819. - 1824.). Nakon toga stavljen u mirovinu, kao umirovljenik živio u Nijemcima. Umro 28. 8. 1840. kao umirovljeni svećenik, u 79. godini života i 56 svećeništva.

105. Dr. Nikola Voršak (1836. - 1880.)

Rodio se u Iloku 6. 12. 1836. Filozofske studije završio u Đakovu, teološke u Beču u Pazmaneumu (1856. - 1860.). Za svećenika zaređen u Rimu 1860. Kao mladi svećenik poslan na više odgajalište sv. Augustina u Beč, odakle je pozvan za profesora apologetike i dogmatike (1863.), ali je predavao samo jedan semestar, jer je u međuvremenu imenovan kanonikom kaptola sv. Jeronima u Rimu. Za vrijeme Prvog vatikanskog koncila bio je desna ruka biskupova. On je sudjelovao u mnogim biskupovim akcijama: nabavke slika, pronalaženje arhitekata i umjetnika prigodom gradnje katedrale. Suradivao je s Theinerom u pripravi izdanja dokumenata Tridentinskog koncila.

Bavio se knjigom, izdao je "*Naputak ispovjernikom*" i "*Evangelistar*". Naglo je umro 8. 2. 1880., u 44. godini života i 20. svećeništva.

106. Matija Vukmanić (1808. - 1867.)

Rodio se u Đakovu 20. 2. 1808. Gimnaziju pohađao u Vinkovcima. Filozofiju je učio u Đakovu a teologiju u Pazmaneumu. Za svećenika zaređio ga je biskup Raffay 5. 8. 1831.

Trinaest godina obnašao je službu kapelana u Vrpolju (8 mjeseci), Đakovu (dvije godine) Osijeku I (sedam godina), Petrovaradinu (četiri godine).

U Bogoslovnom sjemeništu bio vicerektor i duhovnik (1844. - 1853.). Bio suplent biblijskih nauka (1849. - 1850.) i moralke (1852.). U sjemeništu je ostavio uspomenu vrijednog i ozbiljnog duhovnika.

Imenovan je župnikom župe Gundinci i dekanom kopaničkog dekanata (1851. - 1867.). U Gundincima je završio gradnju župne crkve koju je

blagoslovio 24. 12. 1851. Ondje je i umro 16. 9. 1867., u 59. godini života i 36. misništva.

107. Antun Zelenka (1867. - 1916.)

Rodio se u Osijeku 17. 1. 1867. Teološke škole započeo u Đakovu (1885. - 1887.), nastavio u Innsbrucku (1887. - 1890.). Za svećenika je zaređen u Innsbrucku 1893. Specijalizaciju nastavio u Beču u Augustineumu. Obnašao službu kapelana u Andrijevcima.

U bogosloviji u Đakovu predavao filozofiju 1896., samo mjesec dana, jer je na molbu Osječana napustio profesorsku službu i došao za župnika u Osijeku II. (1896. - 1916.), gdje je i umro 12. 2. 1916., u 58. godini života i 23. svećeništva.

108. Ivan Zuznig (1803. - 1852.)

Rodio se u Rijeci 27. 12. 1802. Teološke škole pohađao u Đakovu i Pešti. Za svećenika zaređen 13. 1. 1827. U Bogoslovnom sjemeništu bio prefekt dvije godine (1832. i 1833.) Kroz to vrijeme predavao religiju. Imenovan župnikom u Nuštru (1833. - 1852.). Tamo je i nesretnim slučajem i umro 15. 3. 1852., u 49. godini života i 25. misništva.

109. Antun Zviršić (1809. - 1872.)

Rođen u Iloku 12. 1. 1809., za svećenika zaređen je 9. 8. 1832. Župni vikar u Piškorevcima i Petrovaradinu (tu ga je zamijenio Strossmayer), zatim dvorski svećenik i tajnik biskupa Kukovića. Godine 1847. postao je dekanom i župnikom u Đakovu, a 1862. kanonikom. U biskupskoj kancelariji stekao je iskustvo i znanje crkvenoga prava što mu je dobro došlo u upravi župom i sjemeništem.

Bio je rektor sjemeništa (1862. - 1865.), i katedralni arhidakon. Bio je opće poznat i štovan kao muž blage i tihe čudi. Umro je u Đakovu 28. svibnja 1872. godine kao kanonik arhidakon, u 64. godini života i 40. misništva. Sahranjen je na gradskom groblju u Đakovu.²⁷

²⁷ Usp. M. SRAKIĆ, *Nav. dj.*, br. 499.

II. ZADNJIH DEVEDESET GODINA (1906. - 1996.)

1. Dr. Antun Akšamović, biskup (1875. - 1959.)

Roden u Garčinu 27. 5. 1875. Osnovnu školu pohađao u Garčinu, srednju u Vinkovcima. Teološke škole završio u Đakovu, gdje je i zaređen za svećenika 29. 6. 1899. Nakon ređenja bio kapelan u Drenju (1899. - 1900.) i Đakovu (1900. - 1901). Prefekt Malog sjemeništa u Osijeku (i Đakovu) (1901. - 1905.).

Predavao je moralku, pastoral i katehetiku (1902. - 1906.).

Obavljao je službu vicerektora i ekonoma Bogoslovnog sjemeništa (1905. -1915.) i za to vrijeme vodio glavnu brigu u gradnji zgrade Bogoslovnog sjemeništa. Bio je i rektor Bogoslovnog sjemeništa u Đakovu (1915. - 1920.). Imenovan doktorom teologije honoris causa na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Zagrebu (8. 11. 1926.).

Odlikovan čašću Komornika Njegove Svetosti 1. 5. 1915. Za biskupa đakovačkog i srijemskog zaređen 29. 6. 1920. (Reditelji su bili nadb. dr. Antun Bauer i dr. Anđelko Voršak. Imenovan apostolskim upraviteljem za Baranju i Sjevernu Slavoniju 1. 12. 1923. Stavljen u mirovinu 29. 6. 1951. godine. Umro u Đakovu 7. 10. 1959. Umro je u Đakovu 7. 10. 1959. u 84. godini života i 60. godini misništva.

Pisao je članke u *Glasniku*, kao biskup objavio je više pastirskih poslanica.²⁸

2. Ilija Anaković (1897. - 1966.)

Roden u Oprisavcima 17. 7. 1897. Zaređen 1. 7. 1921. godine. Župni vikar u Erdeviku i Zemunu. Prefekt Dječačkog sjemeništa u Đakovu (ono u Osijeku je prestalo raditi), nastavnik pedagogije i katehetike (1923. - 1929.), vicerektor (1925. - 1928.). Ekonom Dječačkog sjemeništa u Zagrebu (1927. - 1937.).

Rektor Bogoslovnog sjemeništa (1937. - 1940.). Dijecezanski školski referent, prisjednik biskupskog ženidbenog suda, honorarni profesor povijesti (1937. - 1940.), začasni kanonik (1937.), konzultor vigilancije i cenzor, aktivni konzistorijalac. Komornik Njegove Svetosti (1937.). Upravitelj župe u Valpovu (1940.), no iste godine na vlastitu želju zamijenio se sa Slavkom Požlepom za župu Bizovac. Dekan valpovačkog dekanata. Ravnatelj ekonomata (1952. - 1965.). Kanonik magister i veliki penitencijar. On se brinuo

28 Usp. M. SRAKIĆ, *Nav. dj.*, br. 161 - 165, 173, 179 - 180, 187 - 191, 400, 422, 423, 547, 580, 676, 720 - 721, 741 - 743, 764, 830, 945, 1247. - Cijeli 11/1959 broj *Vjesnika đakovačke biskupije* posvećen je uspomeni biskupa Antuna Akšamovića (str. 152. - 168.).

za dekanatsko svetište u Dragotinu. On je vodio srednju dačku organizaciju u Erdeviku, Đakovu, orlovsku dačku u Đakovu, građansku orlovsku u Zagrebu, građansku križarsku u Zagrebu, akademsku križarsku "Mahnić" u Zagrebu. Vodio je srednje dačke križarske tečajeve. Bio je duhovnik križarskog okružja Đakovo i duhovnik okružja križarica Đakovo. Umro je u Đakovu kao kanonik kustos 12. rujna 1966., u 70. godini života i 46. obljetnici misništva.²⁹

3. Dr. Vilko Anderlić (1882. - 1957.)

Roden u Posavskim Bregima 28. 8. 1882. Osnovnu školu polazio u Vukovaru, srednju u Vukovaru i Zagrebu. Od rujna 1901. do lipnja 1905. na Teološkom je fakultetu Univerze u Budimpešti, gdje je teološke studije završio na vrijeme. Za svećenika je zaređen 16. 7. 1905. u Zagrebu. Nastavio teološke studije na istom fakultetu gdje je stekao doktorat iz teologije. Kateheta želj. škole u Zagrebu. Biskupski ceremonijar u Đakovu (1911.). Prebendar i vjeroučitelj samostanske škole. Začasni papinski kapelan (1912.), Začasni papinski komornik (1915.)

Na VBS-i u Đakovu profesor sociologije (1911. - 1914.). Napisao prvi priručnik iz katoličke društvene nauke na hrvatskom jeziku. Pisao članke i brošurice s područja društvenog života.³⁰ Župnik u Berku (1914. - 1929.) i Sotinu (1930. - 1957.). Umro u Vukovaru 30. 12. 1957. u 76. godini života i 52. obljetnici misništva.

4. Aleksandar Anet (1867. - 1916.)

Roden u Đakovu 20. 2. 1867. Kao odličan učenik poslan je na sveučilište u Innsbruck, gdje je završio bogosloviju. Za svećenika je zaređen 1890. u Innsbrucku. Odmah je postavljen za duhovnika i profesora religije u Bogoslovnom sjemeništu (1890. - 1895.). Imenovan je i profesorom dogmatike (1896. - 1902.). Godine 1901. bi imenovan prvim rektorom novoosnovanog Dječaćkog sjemeništa u Osijeku (1901. - 1905.).

Poslije toga postavljen je za župnika u Sotinu (1905. - 1916.). Obavljao je i službu dekana tovarničkog dekanata. Bio je vrlo ljubezan, susretljiv i koncilijantan. Bio je i pjesnički nadaren. Njegova je poznata pjesma: "*U slavu svetog Srca*". Umro od upale pluća u Sotinu 30. 1. 1916., u 49. godini života i 26. obljetnici svećeničke službe.

²⁹ Usp. *Necrologium*, u DAĐSK, str. 22 - 23. Nekrolog pisao Ćiril Kos, kanonik arhidakon.

³⁰ Usp. M. SRAKIĆ, *Nav. dj.*, br. 57, 101, 103, 136, 166, 401, 424 - 430, 837 - 839, 877 - 886, 899, 1164 - 1165, 1247.

5. Dr. Pero Aračić (1944.)

Rodio se u Grku, župa Žeravac 1. 7. 1944. Osnovne škole započeo u Grku, a završio u Slavonskom Brodu kamo su mu se roditelji doselili. Gimnaziju je pohađao u Zagrebu (2 razreda) i Đakovu (2). Teološke škole završio je u Đakovu, gdje je i zaređen 29. 6. 1969. Nakon redjenja bio je postavljen za ekskurenta u župu Slavonski Brod 2, zatim imenovan župnim vikarom u Osijek 6 (1970. - 1971.), potom u Osijek 1 (1971. - 1973.). Godine 1973. poslan je na studije u Rim. Na Papinskom lateranskom sveučilištu doktorirao iz pastoralne teologije (1979.).

Nakon završenih studija imenovan je profesorom pastoralne teologije homiletike i govorništva, tu službu vrši i danas (1979. -), liturgike (1979. - 1987.). Prefekt bogoslova i sjemeništara (1979. - 1983.). Službe prefekta u Malom sjemeništu razrješen 1980. Imenovan je prosinodalnim sucem crkvenog sudišta (1982.), članom Zbora savjetnika, prorektorom Visoke bogoslovne škole (1987. - 1989.). Rektor je Teologije u Đakovu od 1991. i pročelnik Instituta za teološku kulturu laika, biskupski vikar za pastoral (1989. - 1994.).

Djelitelj je sv. Potvrde (1990.). Pri Biskupskoj konferenciji dugogodišnji je član Vijeća za obitelji. Imenovan je kanonikom arhidakonom (1994.). Odlikovan je čašću Kapelana Nj. Svetosti (1994.). Objavio je niz stručnih radova s područja pastoralne teologije, organizirao je i nastupio na brojnim znanstvenim radovima.³¹

6. Dr. Stjepan pl. Babić (1836. - 1911.)

Stjepan (Stevo) pl. Babić rodio se u Osijeku 19. 8. 1836., gdje je primio prvu naobrazbu, koju je zatim nastavio u Požegi i u Zagrebu. Bogoslovske studije započeo je u Đakovu a završio je u Pešti. Zaređen je za svećenika 1859. U Pešti doktorirao iz teologije. Prvu godinu svećeništva proveo je kao župni vikar u Karlovcima, a 1860. godine došao je u Đakovo, gdje je predavao fiziku s matematikom i latinskim na filozofskom odsjeku. Zatim je pošao za misionara u Beograd. Od 1873. do 1883. godine bio je župnik u Karlovcima. Došavši u kaptol bio je profesor morala i pastora (1883. - 1894.). Obnašao je službu rektora sjemeništa (1883. - 1887.), prodirektora Liceja (1893. - 1911.). Mnogo je priloga objavljio u dijecezanskom *Glasniku*, i izvornih članaka i prijevoda. Preveo je poznato djelo Franje Hettingera *Timotej*, koje je u nastavcima objavljeno u "Glasniku". Kao posebna knjiga tiskan mu je prijevod djela J. Scheichera *Svećenstvo i socijalno pitanje*.³² Kao odgojitelj bio je osobito obziran i blag, ali nipošto slab.

31 Usp., *Ondje*, br. 113, 501 - 504, 722, 1305, 1306.

32 Usp. *Profesorski kolegij VBS-e kroz posljednjih 50 god.*, u *VDB* 9, 1956, br. 10 i 11, str. 174. - Usp. + *Dr Stevo pl. Babić*, u *GDSB* 39, 1911, br. 8, str. 62 - 63. - Usp. M. SRAKIĆ, *Nav. dj.*, br. 159.

Odlikovao je čašću opata sv. Katarine od Šarengrada. Umro kao kanonik lektor 25. 4. 1911., u 75. godini života i 52. misništva. Sahranjen u kaptolskoj grobnici.

7. Stjepan Bäuerlein, biskup (1905. - 1973.)

Rođen u Babinoj Gredi 3. 8. 1905. Osnovne škole završio u Babinoj Gredi, srednje u Đakovu (Građanska) i Travniku (Nadbisk. gimnazija). Teološke škole završio u Đakovu. Diplomirao na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Zagrebu. Imao stručni državni ispit za stalnog vjeroučitelja. Zaređen za svećenika u Đakovu 7. 4. 1929. Kapelan u brojnim župama, tj. u Podcrkavlju (1929.), Novom Slankamenu (1929. - 1930.), Tovarniku (1930. - 1931.), Valpovu (1931. - 1933.), Đakovu (1933. - 1934.). Vjeroučitelj u Đakovu (1934. - 1936.), upravitelj crkve Srca Isusova (1936.). Upravitelj župe Petrovardin II (1937.). Vjeroučitelj građanske škole u Đakovu (1945.). Mnogo je radio kao duhovnik Marijine Kongregacije, Križarskog bratstva, malih Križara.

Na VBS-i profesor katehetike i pedagogike (1945. - 1970.), govorništva (1945. - 1954), homiletike 1954. U Bogoslovnom sjemeništu prefekt sjemeništa (1945. - 1950.) i ekonom (1945. - 1950.) te duhovnik sjemeništa (1950. - 1951.). Imenovan je naslovnim biskupom Herakleje Ponske (s jurisdikcijom rezidencijalnog biskupa) i posvećen 29. 6. 1951. Imenovan biskupom đakovačke i srijemske biskupije 12. 10. 1959. Obavljao službu rektora sjemeništa 1951. - 1960., a u toj službi zamjenjivao ga dr. Ilija Živković, ekonom sjemeništa. Umro u Đakovu 9. 8. 1973., u 68. godini života i 44. misništva. Sahranjen je u kripti đakovačke katedrale 11. 8. iste godine.

Biskup Bäuerlein bio je dobar poznavatelj katehetske discipline, dobar profesor koji je znao oduševiti studente za rad s djecom i s mladima. Po njegovoj inicijativi, nakon dokidanja vjeronauka u školi, organiziran je vjeronauk u župnim prostorijama, crkvama, sakristijama. Bavio se arheologijom, poviješću. Crkvenu umjetnost je predavao dugi niz godina. Osnovao je dijecezanski muzej u Đakovu otvorivši biskupski dvor javnosti i turističkim i školskim grupama. Ostavio je bogatu biblioteku. Mnogo je prevodio i objavljivao izvorne radove, najčešće su mu članci u *Glasniku* i *Vjesniku* anonimni ili pod pseudonimom.³³

8. Dr. fil i dr. teol. Jakov Benković (1894. - 1984.)

Rođen u Ugljari, župa Tolisa 1. 10. 1894. Osnovne škole polazio u Orašju, srednje u Nadb. klas. gimnaziji u Travniku. Studirao teologiju u

33 Cijeli br. 9/1973. VDB 101, 1973, br. 9. str. 151. - 156. posvećen je biskupu S. Bäuerleinu. - Bibliografiju usp. M. SRAKIĆ, *Nav. dj.*, br. 112, 115, 118, 279 - 296, 300, 346, 402, 431, 542, 581 - 585, 690, 728, 765 - 784, 788, 826 - 829, 1167, 1308.

Innsbrucku i Engheimu. Član Družbe Isusove. Za svećenika zaređen 29. 8. 1920. u Engheimu (Belgija). Položio ispit za profesora francuskog jezika i franc. književnosti u Nancy-u. Doktorirao iz filozofije i teologije na Sveučilištu Gregorijana u Rimu (1931.). Profesor u Travniku (1921. - 1925.). Kapelan: u Skoplju (1928. - 1930.), Beogradu (1932.). Predavao je kao profesor na Vrhbosanskoj bogosloviji u Sarajevu ontologiju, teodiceju, psihologiju, etiku, sociologiju, uvod u filozofiju (1932. - 1940.). Neko vrijeme obavljao službu prefekta studija (1936. - 1937.). Prešao je u đakovačku i srijemsku biskupiju i bio kapelan u Đakovu (1942. - 1943.), Koški (1943.), Zemunu (1943. - 1944.), Srijemskim Karlovcima i upr. župe (1945. - 1947.), Nikincima (1947. - 1948.) Inkardiniran u đakovačku biskupiju 1947.

Na VBS-i profesor dogmatike (1951. - 1964.), apologetike (1951. - 1963.), u Liceju matematike (1951. - 1955.).

Kroz mnogo godina uređivao je Direktorij za sve biskupije BKJ, osim Slovenije. Primijenjena matematika i astronomija bile su mu hoby. Pisao je u *Vrhbosni i Životu*.³⁴ Umro je u Đakovu 21. 9. 1984., deset dana prije 90-te obljetnice života u 64. godini misništva.

9. Mr. Josip Bernatović (1948.)

Rođen u Štitaru 21. 10. 1948. Osnovnu školu završio u Štiratu, srednju na Interdijecezanskoj vjerskoj srednjoj školi u Zagrebu. Teološke škole završio u Đakovu na VBS-i. Za svećenika zaređen 24. 3. 1974. Studij psihologije i pedagogije u Rimu na Salezijanumu. Župni vikar u Sl. Brodu (1974. - 1975.), Župnik u Rokovcima-Andrijaševcima (1975. - 1976.).

Prefekt Bogoslovnog sjemeništa (1976. - 1979.), tajnik VBS-e u Đakovu (1985. - 1989). Prefekt Bogoslovnog sjemeništa (1984. - 1989.) i rektor (1989. -). Na Teologiji profesor psihologije i pedagogije 1984. -). Imenovan Kapelanom Njegove Svetosti (1994.)

10. Mr. Mato Bešlić (1923. - 1994.)

Rođen u Gorjanima 25. 5. 1923. Osnovnu školu završio je u Gorjanima, srednju u Osijeku. Teološki studij pohađao u Đakovu. U Zagrebu je na Katoličkom bogoslovskom fakultetu položio licencijat iz teologije. Napisaو je i disertaciju, ali nije pristupio obrani. Zaređen je za svećenika 1948. Župni vikar bio je u Valpovu (1948. - 1951.), Osijeku I. (1951. - 1955.), Zemunu (1955. - 1957.). Imenovan je privremenim upraviteljem župe u Batini (1957.), a potom upraviteljem župe u Sotinu (1958. - 1963.). Nakon toga postao je upraviteljem župe i župnikom u Bizovcu (1963. - 1978.). Na VBS-i u isto vrijeme kad i upravitelj župe bio profesorom liturgike, pastoralne

34 Usp. *Ondje.*, 58, 192, 634 - 653, 712, 785, 786.

teologije, homiletike i retorike (1963. -1978.). Generalni vikar (1978. - 1990.) i kanonik lektor. Odlikovan je čašću Kapelana Nj. Svetosti (1976.), a 1980. godine kućnog Prelata. U kaptolu je napredovao do časti velikog prepozita (1982. - 1990.). Posljednih godina pobolijevao je na jetrima i srcu. Umro je u osječkoj općoj bolnici 3. 2. 1994. godine, u 71. godini života i 46. misništva.³⁵

11. Dr. Stjepan Bogutovac (1913. - 1942.)

Roden u Gunji 17. 7. 1913. Osnovnu školu završio u Gunji, četiri razreda srednje u Travniku, četiri u Zagrebu u Nadbiskupskoj klasičnoj gimnaziji. Bogoslovske nauke učio je u Đakovu, gdje je zaređen za svećenika 20. 12. 1936. Studirao na Gregorijani u Rimu (1939. - 1941.). Kapelan u Drenju (1937.), privremeni upravitelj u Komletincima i Tompojevcima, kapelan u Valpovu, upravitelj župe Stitar (1938. - 1939.). Imenovan je profesorom apologetike i pedagogike 1942., ali je iste godine poslan na istočni front kao vojni vikar gdje je nestao 1942. ili 1943. u 29. godini života i 6. godini misništva.

12. Stjepan Bulat (1916. - 1996.)

Roden u Đakovu 27. 11. 1916. Osnovnu školu završio u Đakovu, srednju u Đakovu, te sedam razreda u Nadb. klas. gimn. u Zagrebu. Za svećenika zaređen 2. 6. 1940. Kapelan u Bošnjacima (1940. - 1941.), upr. žup. u Baranj-skom Petrovom Selu (1941.), kapelan u Osijeku I (1941. - 1942.), Osijeku III. (1942), Osijeku I. (1942. - 1943.).

U Bogoslovnom sjemeništu duhovnik (1943. - 1950.), profesor apologetike (1944.) i filozofije (1949.). Za vrijeme boravka u Đakovu obnašao razne službe: vjeroučitelj njemačke pučke škole (1943.), upravitelj Djela sv. Djetinj-stva (1943.), vicemoderator Marijine kongregacije svećenika (1943.), član Povjerenstva Caritasa (1943.), knjižničar sjem. biblioteke (1943.), redoviti ispovjednik časnih sestara u sjemeništu i Biskupskom dvoru (1945.), duhovnik smostana.

Župnik u Nijemcima (1950. - 1960.), u Osijeku III. (1960. - 1984.). Odlikovan je čašću Kapelana Nj. Svetosti (25. 2. 1976.) Umirovljen 1. 5. 1984., privremenu upravitelj župe Komletinci (1986.). Dušobrižnik sestara u Cetniju (1988. - 1993.). Umro je od staračne nemoći u Đakovu 24. 3. 1996. u 80. godini života i 56. godini misništva.³⁶

35 Usp. *Necrologium*, str. 40. - Usp. M. SRAKIĆ, *Nav. di.*, br. 92 - 95, 105, 437, 441, 505, 506.

36 Usp. *Ondje*, br. 436 - 439, 1176.

13. Ivan Crnić (1865. - 1950.)

Rođen u Karlovcima 14. 9. 1865. Osnovnu školu polazio u Srijemskim Karlovcima, gimnaziju u Srijemskim Karlovcima (6 razr.), i zadnja dva u Đakovu, licej. Zaređen za svećenika 25. 2. 1888. Kapelan u Slavonskom Brodu (1887. - 1888.), Osijeku I. (1888.). U Đakovu obnašao razne službe i dužnosti: prebendar i propovjednik stolne crkve, kancelista, arhivar, aktuar, protokolista, kateheta više djevojačke škole (1888. - 1905.).

Vicerektor u Bogoslovnom sjemeništu u tri navrata: 1892. - 1894; 1899., 1900. - 1905.; 1928. - 1929. Župnik u Piškorevcima (1905. - 1919.), privremeni upravitelj u Srijemskim Karlovcima (1919. - 1922.), upr. žup. u Kukujevcima (kao umirovljeni svećenik). Mnogo je radio u biskupijskoj knjižnici dok je u Đakovu bio prebendar, arhivar i aktuar (1888. - 1905. i 1922. - 1932). Stavljen u mirovinu 1932. Bio je posljednji upravitelj Svećeničkog doma u Đakovu (kao umirovljenik). Umro je od upale pluća u Đakovu 24. 2. 1950., u 85. godini života i 63. obljetnici svećeništva.

14. Mr. Antun Čечатka (1944.)

Rođen u Bodovaljcima 29. 1. 1944. Osnovnu školu polazio u Bodovaljcima i Slavonskom Brodu, gimnaziju u Zagrebu, teologiju je studirao u Đakovu. Za svećenika zaređen 29. 6. 1968. Specijalizaciju završio u Rimu na Orientalnom institutu, gdje je postigao licencijat. Kapelan u Osijeku II. (1969. - 1971.), privremeni upr. žup. ondje (1970.) i u Sarvašu (1971.). Župnik u Viškovcima (1979. - 1985.) i Đakovu I. (1985.). Obnaša službu dekana đakovačkog dekanata (1984.)

Na Teologiji je profesor ekumenske teologije i istočne liturgike 1975., 1978.

15. Šimun Čižmarević (1845. - 1912.)

Rodio se u Đakovu 19. 10. 1845., gimnaziju je završio u Osijeku. Bogoslovne nauke započeo je u Đakovu a završio u Beču u Pazmaneumu. Zaređen je 1870. godine. Župni vikar u Rumi i Karlovcima, bio kateheta u Osijeku. Profesor filozofije, latinskoga i njemačkoga jezika u Bogosloviji (1874. - 1884.). God. 1884. imenovan je župnikom u Indiji i dekanom mitrovačkog dekanata; 1894. godine postao je kanonikom i rektorom u sjemeništu (1894. - 1900.), te profesorom morala, pastoralna, pedagogike i katehetike (1894. - 1901.). Za ovog rektora može se primijeniti aksiom: "Cathedra sapiens ac devota, disciplina prudens ac justa, mensa decenter ordinata". Poslije smrti biskupa Strossmayera bio je postavljen za jednog od upravitelja materijalnih biskupskih dobara. Nakon smrti rektora M. Šajnovića preuzeo je ponovno upravu sjemeništa kao prorektor (1894. - 1900.), a poslije smrti Stjepana Babića preuzeo je službu prodirektora sjemeništa (1911. -

1912.). U radu je bio neumoran, u prijateljskom ophođenju mio, u svećeničkoj službi bogoljubazan, u crkvenoj službi pravedan, u javnosti čedan, u privatnom životu čist i neporočan. Godine 1910. opat BDM od Petrovaradina. Umro je od bolesti jetara u Đakovu 2. prosinca 1912., u 68. godini života i 43. godini misništva.³⁷

16. Nedjeljko Čutura (1958.)

Rodio se u Vinkovcima, 13. 4. 1958. Osnovnu školu polazio u Otoku, srednju u Nadbiskupskoj klasičnoj gimnaziji u Zagrebu i Liceju u Đakovu. Za svećenika zaređen 23. 9. 1984. Župni vikar u Vinkovcima (1984. -1985.), Osijeku I. (1985. - 1988.). Imenovan župnikom u Koški (1988. - 1989.).

Ekonom je Bogoslovnog sjemeništa od 1989.

17. Mr. Ivan Ćurić (1964.)

Rođen u Slav. Brodu 1. 12. 1964. Osnovnu školu završio u Slav. Brodu, srednju u Zagrebu i Đakovu. Bogoslovske nauke započeo u Đakovu, završio u Rimu na Gregorijani. Ondje položio licencijat iz filozofije. Sada završava doktorsku dizertaciju.

Župni vikar u Osijeku 3 (1991.), ni dva mjeseca.

Prefekt bogoslova i sjemeništara (1991. - 1994.) Profesor filozofije na Teologiji (1991. - 1993.). Prekinuo službu radi dovršenja doktorske radnje (1993. - 1996.) Ponovno imenovan profesorom filozofije i vicerektorom sjemeništa (1996.).

18. Dr. Franjo Didović (1888. - 1971.)

Rođen u Gradištu 5. 10. 1888. Osnovne škole polazio u Privlaci i St. Mikanovcima, srednju u Vinkovcima. Bogoslovske nauke učio u Đakovu (1908. - 1912.). Zaređen u Đakovu na drugi dan Duhova, 27. 5. 1912. Kapelan u Piškorevcima, a od 1913. na naukama u Rimu, odakle se vraća 1914. kao doktor filozofije. Prefekt discipline (i profesor ?) (1914. - 1919.). Župnik u Piškorevcima 1920. - 1934., zatim župnik i dekan u Đakovu (1934. - 1936.), potom župnik u Drenju. Umro u Osijeku 19. 10. 1971., u 83. godini života i 59. godini misništva.

19. Dr. Nikola Dogan (1944.)

Rodio se u Hrtkovcima 2. 1. 1944., gdje je završio osnovnu školu. Srednju školu započeo u Zemunu a završio u Đakovu. Bogoslovne nauke

37 Usp. Ak-ć, + Šime Čižmarević, u GBDS 40, 1912, br. 23, str. 186 - 187.

započeo je u Đakovu, a potom je poslan u Germanicum u Rim. Tamo je na Gregorijani završio teološke studije i postigao doktorat iz (fundamentalne) teologije. Nakon studija imenovan je profesorom fundamentalne teologije (1979.), profesorom crkvene glazbe na Visokoj bogoslovnoj školi i gimnaziji "J. J. Strossmayer" u Đakovu, prebendarom, prefekom Malog sjemeništa - Liceja (1980. - 1989.). Obnašao je službu prefekta Bogoslovnog sjemeništa (1983. - 1984.), prorektora VBŠ-e (1981. - 1982.), direktora gimnazije "J. J. Strossmayer" (1990.), prosinodalnog suca crkvenog sudišta. Kanonikom kantorom imenovan je 1983. Bio je glavni i odgovorni urednik *Vjesnika* (1984. - 1990.). Promicatelj je crkvene glazbe na području đakovačke biskupije, djelitelj sv. Potvrde, bio je prvi urednik "Diacovensia". Sada vrši službu prorektora Teologije. Sudjelovao je na više znanstvenih skupova i objavio niz članaka s područja teologije.³⁸

20. Ante Donković (1884. - ?)

Rođen u Batrini 4. 5. 1884. U Đakovo došao s biskupom Krapcem. Prefekt liceja (1913. - 1917.). Župnik u Lovasu. Napustio Crkvu i prešao u starokatolike.

21. Mitar Dragutinac (1920. - 1989.)

Rođen u Srijemskoj Mitrovici 21. 10. 1920. Osnovnu školu i gimnaziju polazio u Mitrovici. Bogoslovske nauke učio u Đakovu. Zareden za svećenika 27. 6. 1943. Upravitelj bisk. tiskare 1943. - 1944. Duhovnik časnih sestara. Aktuar u Đakovu. Učitelj pjevanja na Visokoj bogoslovnoj školi 1948.. Upr. žup. u Trnjanima (1945. - 1947.) i Strizivojni (1949. - 1982.). M. Dragutinac je bio najbolji poznavatelj hagiografije o srijemskim mučenicima, o čemu je i objavljivao članke, najviše u *Vjesniku*. Spjevao je i objavio nekoliko pjesama u čast srijemskim mučenicima.³⁹ Sjemeništu je ostavio bogatu knjižnicu. Umro u Strizivojni 16. 8. 1989., u 69. godini života i 46. svećeništva.

22. Mr. Vlatko Dugalić (1965.)

Rodio se u Osijeku 12. 2. 1965. Osnovne škole polazio u Osijeku, srednje u Osijeku i Đakovu. Teološke nauke učio u Đakovu. Za svećenika zareden 29. 6. 1989. Župni vikar u Donjem Miholjcu (1989. - 1990.) i Osijeku III. (1990.). Specijalizirao moralnu teologiju u Rimu na Alfonzijanumu (1990. - 1995.) Magistrirao i sada završava doktorsku disertaciju i na Teologiji u Đakovu predaje moralnu teologiju i kat. društvenu nauku (1995. -).

38 Usp. M. SRAKIĆ, *Nav. dj.*, br. 113, 155.

39 Bibliografiju vidi *Ondje*, br. 403 - 404, 846, 1394, 1436, 1442, 1475, 1477.

23. Grgur Galović (1882. - 1923.)

Rođen u Županji 12. 3. 1882., zaređen za svećenika 29. 6. 1905. Učio u Đakovu i Beču (ali kratko radi bolesti). Kapelan u Karlovcima. Duhovnik u sjemeništu (1913. - 1920.). Profesor moralne i pastoralne (1920. - 1923.). Asketa i pisac. Umro je naglo u Đakovu 22. 3. 1923.,⁴⁰ u 41. godini života i 17. misništva.

24. Marijan Galović (1872. - 1950.)

Rođen u Županji 1. 2. 1872. Osnovne škole završio u Županji, srednje u Vinkovcima i Liceju u Đakovu (2 razreda). Za svećenika zaređen 4. 7. 1895. Kapelan u Račinovcima (1895. - 1896.), Ivankovu (1896. - 1898.), Mitrovici (1898. - 1890.) te kateheta ondje (1900. - 1904.).

Duhovnik sjemeništa (1904. - 1911.). Župnik u Bošnjacima (1912. - 1950.). Kapelan Njegove Svetosti (1925.). Umro u Bošnjacima 4. 8. 1950., u 78. godini života i 55. svećeništva.

Mnogo je pisao i objavljivao u raznim listovima i časopisima. Preveo je a Zbor duh. mladeži u Đakovu objavio "Angjelina", izdao molitvenik "Su. Obitelj".⁴¹

25. Dr. jur. Pavao Gjelatović (1861. - 1934.)

Rođen u Gorjanima 25. 12. 1861. Učio u Osijeku i Đakovu. Zaređen 7. 10. 1885. Kapelan u Đakovu. Studirao u Rimu na Apolinaru (1886. - 1888.), gdje je postigao doktorat iz kanonskoga prava (1890.). Predaje filozofiju (1888. - 1890.), te pravo i crkvenu povijest (1890. - 1899.). Župnik i dekan u Bošnjacima (1899. - 1911.), u Đakovu (1911. - 1931.). Bio je cenzor, član odbora za nemoćne svećenike, župnik savjetnik i egzaminator. Začasni kanonik 1911. Umro u Đakovu 22. 12. 1934., u 74. godini života i 49. misništva.

26. Mr. Franjo Gruić (1932.)

Rođen u Trnjanskim Kutima 1. 7. 1932. Osnovnu školu polazio u Trnjanskim Kutima, srednju u Slav. Brodu. Studirao u Zagrebu na Filozofskom fakultetu, gdje je diplomirao latinski i njemačku književnost. Nakon šest godina profesorske službe u Sl. Brodu i Derventi došao u Bogoslovno sjemenište, završio teološke studije u Đakovu, a specijalizaciju iz katehetike u Parizu na Institut Catholique, na kojem je stekao magisterij (1970. - 1972.). Profesor njemačkog na Gimnaziji J. J. Strossmayera u Đakovu (1968. - 1970.; 1972. - 1991.), katehetike na Visokoj bogoslovnoj školi (1972. - 1993.).

40 Usp. *Ondje*, 232 - 235, 301 - 302.

41 Usp. *Ondje*, 303, 337.

latinskoga 1972. Rektor Visoke bogoslovne škole (1983. - 1985.), rektor samostanske crkve (1987. - 1988.).⁴²

27. Stjepan Guth (1918.)

Rođen u Vinkovcima 7. 8. 1918. Osnovne škole pohađao u Vinkovcima, Skoplju i Iloku, gimnaziju u Vinkovcima. Teološke škole učio u Đakovu. Za svećenika zaređen u Đakovu 27. 6. 1943. Kapelan u Vinkovcima (1943.), vjeroučitelj u Rumi (1944. - 1945.), upr. žup u Hrtkovcima (1945.), kapelan u Đakovu (1945. - 1946.). Upravitelj župe u Vodincima (1949. - 1950.).

Predavač apologetike na VBŠ-i (1946. - 1949.) Napustio svećeništvo 12. 2. 1950.

28. Dr. Franjo Herman (1882. - 1949.)

Rođen u Osijeku 14. 11. 1882. Osnovne škole pohađao u Osijeku, gimnaziju u Osijeku i Đakovu na Liceju. Teološke škole započeo u Đakovu (1902. - 1906.), nastavio u Beču gdje je promoviran za doktora bogoslovlja 1908. Zaređen u Đakovu 26. 6. 1906. Kapelan u Vinkovcima (1906.), Erdeviku (1908. - 1909.), kateheta u Mitrovici (1909. - 1910.). Tajnik biskupskog ordinarijata (1928. - 1937.).

Profesor specijalne dogmatike (1910.), crkvenoga prava (1910. - 1926.). župne administracije (1926. - 1933.). Profesor crkvenoga prava u Zagrebu (1937. - 1948.). Rektor Bogoslovnog sjemeništa (1920. - 1934.), Prodirektor škole (1926. - 1929). Umro nesretnim slučajem u Zagrebu 7. 2. 1949., u 67. godini života i 43. svećeništva.

Objavljivao je članke u *Vjesniku i Bogoslovskoj smotri* koji su izašli kao separati.⁴³

29. Vilim Hirschenhauser (1925.)

Rodio se u Ogulinu 14. 5. 1925., gdje je završio osnovne škole i prvi razred gimnazije, ostale razrede završio je u Banja Luci na trapističkoj klasičnoj gimnaziji. Filozofsko-teološke studije započeo je kod trapista, a završio u Đakovu, gdje je i zaređen za svećenika 8. 7. 1951. Nakon redjenja imenovan je aktuarom Biskupskog ordinarijata. Tu je službu vršio dugi niz godina (1952. - 1974.). U isto vrijeme bio je imenovan župnim vikarom u Đakovu, učiteljem pjevanja na Visokoj bogoslovnoj školi, redovitim propovjednikom u stolnoj crkvi, prebendarom i penitencijarom. Kao "regens chori" od prvih godina svećeništva vodi katedralni zbor. Od 1960. do 1984.

42 Usp. *Ondje*, 795, 796, 1261.

43 Usp. *Ondje*, br. 908 - 911, 1259.

bio je glavni i odgovorni urednik *Vjesnika*. Kao dobar poznavatelj njemačkog jezika već dugi niz godina obavlja službu referenta za Internacionalni Caritas i druge međunarodne karitativne ustanove. Biskup Ćiril Kos imenovao ga je (1974.) kanonikom kustosom i tu službu u kaptolu vrši i danas. Osim toga imenovan je kanonikom penitencijarom. Sada je član Ekonomskog vijeća. Odlikovan je čašću Kapelana Njegove Svetosti (1983.).⁴⁴

30. Dr. Đuro Hranić (1961.)

Rodio se u Ceriću (župa Nuštar) 20. 3. 1961. Osnovne škole polazio u Ceriću i Nuštru, srednje u Osijeku i Biskupijskoj gimnaziji "J. J. Strossmayer" u Đakovu. Teološke škole učio u Đakovu na VBS-i. Za svećenika zaređen 29. 6. 1986. Župni vikar u Osijeku 3 (1986. - 1987.). Asistent studija za laike (1993.). Studirao teologiju na Gregorijani u Rimu gdje je stekao doktorat iz teologije (1987. - 1993.).

Prefekt discipline i studija u Bogoslovnom sjemeništu (1993. - 1996.). Profesor je dogmatike (1993.) Glavni je i odgovorni urednik *Vjesnika* od 1994. Objavljivao je članke teološkog sadržaja najviše u *Vjesniku*.

31. Dr. fil i dr. teol. Pero Ivanišić (1900. - 1946.)

Rodio se u Vrbici 21. 6. 1900. Roditelji su mu bili porijeklom iz Črnkovaca, filijale župe Podravski Podgajci, zato su ih u selu zvali "Crnkovački", a i on je sebi uzeo taj nadimak kao pseudonim. Osnovnu školu završio je u mjestu rođenja, a sve razrede klasične gimnazije s odličnim uspjehom završio je kao pitomac Dječaćkog sjemeništa u Osijeku. Poslije mature upisao se na filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, gdje je studirao slavistiku. Dobio je mjesto profesora na gimnaziji u Sisku, ali odmah potom otišao je u Rim kao pitomac Germanicuma (1925. - 1931.), a poslije i Zavoda Svetog Jeronima (1931. - 1932.). Doktorao je iz filozofije (1928.) i teologije (1931.). Za svećenika zaređen u Rimu 25. 10. 1931. Nakon povratka iz Rima 1932. imenovan je prefektom sjemeništa i profesorom filozofije (1932. - 1935.) te prebendarom stolne crkve. Profesor specijalne teologije (dogmatike) (1934. - 1946.) i crkvenoga pjevanja (1932. - 1946.). Od 1935 - 1946. regens chori stolne crkve. Vjeroučitelj je i građanske škole u Đakovu, katedralni propovjednik, prosinodalni ispitivač, urednik "Glasnika" 1941. Od 1. 5. 1944. kanonik magister. Uz svoj teološki studij i profesorsku službu objavio je više stručnih članaka i samostalnih većih radova. Suradivao je u časopisima: *Luč*, *Hrvatska Prosvjeta*, *Duhovni život*, *Sv. Cecilija*, *Bogoslovska Smotra*, *Glasnik*, i dr. Osobito se isticao na polju crkvene glazbe. Ostavio je više svojih kompozicija, među njima i Misa. Zadnje tri godine pobolijevao je na srcu, i

44 Usp. *Ondje*, br. 440, 816.

toj je bolesti podlegao u Vukovaru 1. 9. 1946., u 46. godini života i 15. svećeništva. Sahranjen je u kaptolskoj grobnici.⁴⁵

32. Antun Jarm (1935.)

Rodio se u Gundincima 12. 6. 1935. Osnovne škole polazio u Strizivojni, srednje u Zagrebu i Đakovu na Liceju, teološke škole završio u Đakovu. Zaređen za svećenika 6. 3. 1960. Kapelan u Čepinu (1960.), upr. žup. u Rokovcima-Andrijaševcima (1960. - 1963.), upravitelj župe Cerna (1963.), župnik u Osijeku VI. (Retfala) (1961. - 1971.). Imenovan Ravnateljem ekonomata biskupije (1971. - 1989.). Rektor samostanske crkve (1974. - 1985.). Bio je član Administrativnog vijeća, član Zbora savjetnika u više mandata.

Predavao je crkveno pjevanje (1978. - 1979.), župnu administraciju 1978. do danas. Preveo je i izdao niz knjiga duhovnoga sadržaja. U *Vjesniku* je tehnički urednik desetak godina.⁴⁶

33. Marijan Jelenčić (1893. - 1974.)

Rođen u Dobri (Delnice), 23. 1. 1893. Osnovnu školu završio u Čazmi, gimnaziju u Bjelovaru i Osijeku. Bogoslovske nauke učio u Sarajevu (1. tečaj) i Đakovu. Za svećenika zaređen 14. 6. 1916. Kapelan u Tovarniku (1916. - 1917.), Vinkovcima (1917. - 1918.). Kateheta u Osijeku I., II. i III. (1919. - 1922.), te kapelan u Gorjanima (1921.), duhovnik Dječaćkog sjemeništa u Osijeku (1919. - 1921.), župnik u Đakovu i dekan (1937. - 1962.).

Duhovnik Bogoslovnog sjemeništa (1929. - 1937.), Predavao ascetiku kao duhovnik (1929. - 1937.), pedagogiku (1931.) i katehnetiku, francuski jezik (1952.).

Duhovnik i red. ispovjednik sestara sv. Vinka u Osijeku (1963. - 1974.). Umro u Osijeku 25. 6. 1974., u 82. godini života i 42. godini misništva.⁴⁷

34. Dr. jur. Ivan Jemrić (1930. - 1995.)

Rođen u Šiškovcima 16. 12. 1930. Osnovnu školu pohađao u Šiškovcima, srednju u Zagrebu i Đakovu. Teološke nauke učio u Đakovu. Zaređen za svećenika 29. 6. 1955. Kapelan u Osijeku III. (1955. - 1956.), upr. župe u

45 Usp. *Necrologium*, u *DAĐSK*, str. 22 - 23. Tekst nekrologa pisao Rudolf Šverer, kanonik arhidakon. - Usp. Dr. ĐUKA MARIĆ, *Naš nekadašnji profesor katedralin (sic) kompozitor*, u *VĐB*, 19, 1966, br. 9, str. 163 - 165. - Bibliografiju djela i kompozicija vidi u: M. SRAKIĆ, *Nav. dj.*, br. 156, 157, 172, 174, 236, 845, 1312, 1377 - 1434, 1460 - 1476.

46 Usp. *Ondje*, br. 1, 2, 113, 229, 230, 241, 324, 388 - 190, 445, 857, 1261, 1428.

47 Usp. Ć. KOS, *Cursum consumnavit + Marijan Jelenčić župnik u miru*, u *VĐB* 102, 1974, br. 7/8, str. 153 - 154.

Oprisavcima (1956. - 1962.). Otišao na studije crkvenoga prava u Rim gdje je na Gregorijani doktorirao iz obaju prava 1967.

Predavao moralnu teologiju (1968. - 1970.) Prefekt studija i discipline (1968. - 1970). Tajnik PIP-a (1970.).

Promotor iustitiae (1968.), potpredsjednik crkvenog sudišta (1970.), drugi tajnik Bisk. ordinarijata (1970.). Razrješen svih službi 1971. Imenovan duhovnim pomoćnikom u Osijeku II. ali vratio dekret, imenovan župnikom u Dalju (1972. - 1974.) i Županji I (1974. - 1976.). Razrješen službe i sveden na laički stalež (1977.) Umro u Đakovu 17. 5. 1995.⁴⁸

35. Mr. Marko Jerković (1958.)

Rodio se u Oprisavcima 24. 3. 1958. Osnovnu školu polazio u Oprisavcima, srednju u Slav. Brodu (ekonomsku), bogoslovske studije učio u Đakovu. Zaređen za svećenika 29. 6. 1983. Kapelan u Osijeku 6 (1983.), Srijemskoj Mitrovici (1983. - 1984.), Osijeku 1 (1984. - 1985.) Specijalizaciju završio u Rimu na PUS iz katehetike (1985. - 1989.).

Prefekt Bogoslovnog sjemeništa (1989. - 1991.), Tajnik VBŠ-e (1991.) Profesor Katehetike od 1989. Nadzornik za vjeronauk u školi i župnu katehezu.

36. Antun Jurčević (1885. - 1956.)

Rodio se u Komletincima 20. 3. 1885. Pučku školu završio u Vrbanji, gimnaziju u Osijeku i Vinkovcima, a teologiju u Đakovu. Zaređen za svećenika 26. 6. 1910. Imenovan župnim vikarom u Lipovcu, ali tu je ostao samo mjesec dana, jer je imenovan prefektom u Dječakom sjemeništu u Osijeku (1910. - 1911.). Vicerektorom Bogoslovnog sjemeništa u Đakovu imenovan je dva puta (1911. - 1923. i 1929. - 1934.), zato su ga prijatelji zvali "Vice". Imenovan je za župnika i dekana u Sibinju (1923. - 1929.). Godine 1934. postao je ravnateljem dijecezanskog i kaptolskog računarskog ureda. Začasnim kanonikom odlikovan 1931., a aktualnim imenovan, 3. 11. 1936. Bio je redoviti ispovjednik klerika i deputat za materijalna dobra, zatim voditelj 3. Reda sv. Franje u Đakovu i Sibinju, vodio je Hrvatsku seljačku zadrugu u Sibinju. Vrlo spretno je vodio biskupijske financijske poslove. Bio je veliki prijatelj seljaka, pravi narodni čovjek, blaga i plemenita duša, omiljeni ispovjednik klerika. Umro je u Đakovu 5. 8. 1956., u 72. godini života i 46. misništva. Sahranjen je u kaptolskoj grobnici.⁴⁹

48 Usp., *Ondje*, br. 913.

49 Usp. *Necrologium*, u *DAĐSK*, str. 24. Tekst nekrologa pisao Mons. Ilija Anaković, kanonik. - + *Antun Jurčević* /nekrolog/, u *VDB*, 9, 1956, br. 9. str. 138 - 139.

37. Stjepan Karalić (1938.)

Rodio se u Starim Perkovcima, župa Donji Andrijevići 24. 7. 1938. Pučku školu završio u Starim Perkovcima, a srednju u Zagrebu (6 razreda) i Đakovu (7. i 8. razred). Bogoslovne nauke završio u Đakovu, gdje je i zaređen 29. 6. 1963. Nakon ređenja imenovan je župnim vikarom u Valpovu (1963. - 1964.), a potom upraviteljem župe Berak, gdje je djelovao deset godina. U Berku izgradio je novu modernu crkvu. Tri godine bio je i upravitelj župe Tompojevci (1971. - 1974.). Biskup Ćiril Kos imenovao ga je ekonomom sjemeništa i prebendarom stolne crkve. U isto vrijeme kao "neimenovani doravnatelj" ekonomata vodio je brigu o biskupskim dobrima. Njegovom ljubavlju prema gospodarstvu (kako stočarstvu tako i poljoprivredi) i izvrsnim poznavanjem posla obnovljena su materijalna dobra biskupije: modernizirana obrada vinograda (plantaž), melioracija tla, farma sa stokom za uzdržavanje sjemeništa i drugih biskupijskih centralnih ustanova. Kanonikom magistrum imenovan je 1983., a promaknut u kanonika arhiprezbitera. Bio je neko vrijeme ravnatelj Svećeničkog doma. Ravnateljem ekonomata biskupije imenovan je 1989. godine.

38. Kazimir Kelić (1908. - 1982.)

Rodio se u Forkuševcima, filijali Viškovaca, kraj Đakova 8. travnja 1908. godine. Osnovnu školu završio je u Forkuševcima, a gimnaziju u Travniku. Bogoslovski studij završio u Đakovu, gdje je i zaređen za svećenika 24. 7. 1932. godine. Nakon toga imenovan je župnim vikarom u Velikoj Kopanici (1932.), Tovarniku (1932. - 1933.), Petrijevcima (1933. - 1934.). Postavljen je za administratora in spiritualibus i upravitelja župe Gradište (1934.), župnik župe Strizivojna (1934. - 1949.). Na toj župi Kazimir Kelić je pratio i vodio djelatnost križarske organizacije. Nakon rata imenovan je župnikom u Privlaci (1949. - 1968.), ondje je bio i dekan otočkog dekanata. I u Strizivojni i u Privlaci oko Kelića su se okupljali svećenici i učili na njegovim pastoralnim iskustvima. Imenovan rektorom sjemeništa i Visoke bogoslovne škole (1968. - 1973.). To su prve odlučne godine nakon koncila, važne za odgoj svećeničkih kandidata, u kojima je Mons. Kelić unosi koncilski duh. Još kao župnik u Privlaci odlikovan je čašću Papinskog kapelana. Kanonikom je imenovan 1. 12. 1968. U kaptolu je napredovao sve do časti malog prepozita. Obavljao je vrlo revno službu kanonika penitencijara. Umro je u Đakovu, nakon što je stavljen u stanje mira 18. 8. 1982., u 75. godini života i 50. svećeništva.

39. Dr. Ivan Kopic (1926. - 1982.)

Rođen u Podravskoj Slatini 11. 11. 1926. Pučku školu završio u Podr. Slatini, srednju u Nadb. klas. gimnaziji u Zagrebu. Teološke studije započeo u Đakovu, nastavio u Zagrebu na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u

Zagrebu gdje je i dokrotirao napisavši i obranivši doktorsku dizertaciju pod naslovom "*Spekulativni temelji nauka sv. Ciprijana o krštenju izvan Crkve*". Zareden za svećenika 10. 7. 1949. Kapelan u Bošnjacima (1950.), gdje je nakon smrti župnika M. Galovića imenovan privremenim upraviteljem župe (1950. - 1951.) Postaje župnik u Radikovcima (1951. - 1953.) i Rajevu Selu (1953. - 1954.). Imenovan je prefektom Liceja (1954. - 1959.) i generalnim prefektom (1958. - 1959.). Predavao u Liceju vjeronauk, zemljopis i povijest (1954. - 1959.) te matematiku (1955. - 1959.). Imenovan je prebendarom stolne crkve (1954.), arhivarom i knjižničarom (1956.). U tom svojstvu je zajedno s bogoslovima uredio sjemenišnu knjižnicu. Tajnik VBS-e (1958.).

U procesu protiv profesora i poglavara osuđen na strogi zatvor (1959. - 1962.). Profesor dogmatike (1963. - 1981.) apologetike (1964.) Obnašao je službu dekana Vinkovačkog dekanata (1969.), Rektor VBS-e (1975. - 1979.). Zbog lošeg zdravlja umirovljen 1. 7. 1981. Umro u Zagrebu 25. 7. 1982., u 56. godini života i 33. misništva. Sahranjen je u Osijeku na gornjogradskom groblju.⁵⁰

40. Dr. Ćiril Kos, biskup (1919.)

Rođio se u Ribič Bregu (župa Ivanec) u Hrvatskom zagorju 19. 11. 1919. Četiri razreda osnovne škole završio je u Harkanovcima, kamo su mu se roditelji preselili. Gimnaziju je završio na Širokom Brijegu, a teološki studij u Đakovu. Za svećenika zareden je 9. 7. 1944. Nakon ređenja imenovan je župnim vikarom u Hrvatskoj Mitrovici (1944. - 1946.), zatim upraviteljem župe u Trnjanima (1946. - 1951.). Biskup Bäuerlein ga je imenovao duhovnikom sjemeništa (1951. - 1959.). Kroz to vrijeme predavao je u Bogoslovnom sjemeništu svjetovnu povijest, ascetiku, mistiku, liturgiku. U to vrijeme mnogo je preveo i izdao duhovne litarature.⁵¹ Godine 1959. uhićen je zajedno s drugim profesorima i klericima i osuđen na 7 godina strogog zatvora. Nakon dvije i po godine amnestiran je.⁵² Biskup Bäuerlein postavio ga je za biskupskog tajnika, prebendara stolne crkve, generalnog ceremonijara katedrale, katedralnog penitencijara. Kanonikom arhidakonom imenovan je 1966., a kasnije je promaknut u službu kanonika kustosa. Za vrijeme bolesti biskupa Bäuerleina postavljen je za generalnog (1973.), a poslije njegove smrti i za kapitulnog vikara (1973. - 1974.). Sljedeće godine (9. 2. 1974.) imenovan je a (17. 3. 1974.) posvećen za biskupa đakovačkog i srijemskog.⁵³ Katolički bogoslovni fakultet dodijelio mu je naslov doktora "honoris causa" (23. 2. 1989.).⁵⁴ Apostolski admini-

50 Usp. M. SRAKIĆ, *Nav. dj.*, br. 158, 175, 176, 725 - 727, 849 - 850, 955 - 956, 1263, 1313, 1376.

51 Bibliografiju izdanih djela vidi *Ondje*, br. 56, 221 - 226, 259, 276, 277, 417 - 419, 514, 521, 522, 525, 533, 588.

52 Usp. M. SRAKIĆ, "*U ime naroda*". *Proces protiv profesora, svećenika i bogoslova Bogoslovnog sjemeništa u Đakovu 1959 - 1960*, u *Diacovensia*, God. II, br. 1, 1994, str. 23 - 57.

53 Usp. *Obavijesti i Okružnice* 1974, str. 69 - 88.

strator Vrhbosanske nadbiskupije (od 19. 4. 1990. do 19. 1. 1991.). Predsjednik Vijeća za katehizaciju pri BKJ. Biskup Ćiril proslavio je 1994. godine svoj zlatomisnički jubilej, 20. obljetnicu biskupske službe i 75. godišnjicu života.⁵⁵ Papa Ivan Pavao II prihvatio je 6. veljače 1997. njegovu zahvalu na službi biskupa i stavio ga u stanje mira.

41. Marinko Lacković (1876. - 1955.)

Rodio se u Starim Jankovcima 23. 10. 1876. Pučku školu polazio u St. Jankovcima, srednju u Vinkovcima i u Zagrebu. Bogoslovske škole učio u Đakovu. Za svećenika zaređen 1. 7. 1900. Imenovan kapelanom u Mitrovici (1900. - 1903.), privremenim upravitelje župe (1902. - 1903.), prebendarom stolne crkve (1903. - 1918.), aktuarom biskupskog ordinarijata (1905. - 1918.). Kroz to vrijeme svojim krasopisom sastavio je katalog Biskupijske knjižnice. Upravitelj biskupske tiskare (1906. - 1918.). Župnik u Nijemcima (1931. - 1940.).

Kratko je predavao moralnu teologiju (1. 10. - 15. 10. 1902.). Rektor Bogoslovnog sjemeništa (1940. - 1946.). Umro je u Đakovu kao umirovljeni svećenik 20. 5. 1955.,⁵⁶ u 79. godini života i 55. svećeništva.

42. Ivan Lakajnar (1873. - 1944.)

Rođen u Osijeku 22. 3. 1873. Osnovne škole polazio u Osijeku, srednje u Osijeku (šest razreda) i u Đakovu na Liceju. Bogoslovske nauke učio u Đakovu. Za svećenika zaređen 2. 7. 1896. Kapelan u Piškorevcima (1896. - 1897.), i Osijeku (1897. - 1899.), u isto vrijeme ondje kateheta. Propovjednik i prebendar Stolne crkve (1901. - 1903.).

Duhovnik Bogoslovnog sjemeništa (1899. - 1902.), kroz to vrijeme predavao u Liceju vjeronauk. Župnik u Erdeviku (1903. - 1913.) i Rumi (1913. - 1944.) Odlikovan čašću Kućnog premeta (1923.) i Protonotara (1925.). U jesen 1944. odveden od partizana i streljan, u 71. godini života i 48. misništva.

43. Stjepan Lovrić (1903. - 1982.)

Rodio se u Donjem Viljevu 29. 3. 1903. Osnovne škole polazio u Viljevu, Punitovcima i Đakovu. Gimnaziju u Osijeku i Zagrebu. Teološke studije učio u Đakovu. Za svećenika zaređen 27. 4. 1927. Kapelan u Valpovu (1927. - 1929.) i Brodu (1929. - 1932.), vjeroučitelj u Brodu (1931. - 1934.) i Osijeku (1934. - 1948.). Odveden u logor i osuđen u St. Gradiški (1946. - 1947.).

54 Usp. *Ondje* 1989, str. 83 - 87

55 Usp. *VDB* 122, 1994, br. 6. i br. 9. Cijeli broj 6 je posvećen biskupu jubilarcu.

56 Usp. M. SRAKIĆ, *Nav. dj.*, 953.

Upr. župe i župnik u Ilači (1948. - 1953.), upr. župe u Tompojevcima uz Ilaču, župnik u Dalju (1953. - 1972.). Umirovljen 28. 2. 1972. Na Bogosloviji učitelj pjevanja (1947. - 1948.). Umro u svećeničkom domu 20. 1. 1982., u 79. godini života i 55. svećeništva. Kao veoma talentiran kompozitor uglazbio je nekoliko crkvenih i svjetovnih pjesama.⁵⁷

44. Dr. Đuka Marić (1913.)

Rođen u Berku 30. 1. 1913. Osnovnu školu polazio u Berku, srednju u Vukovaru, Osijeku, Travniku i Zagrebu. Bogoslovske nauke učio u Đakovu. Za svećenika zaređen 7. 2. 1937. Aktuar biskupskog ordinarijata 1939. Kapelan u Semeljcima (1937.), Đakovu (1937. - 1938.), Slankamenu (1938.), Đakovu (1938. - 1939.). U Zagrebu je bio asistent križarskog okružja (1939.). Specijalizaciju završio na Orijentalnom institutu u Rimu gdje je postigao doktorat (1942.).

Na bogosloviji profesor filozofije (1942.), učitelj pjevanja (1942.). Nakon rata uhićen i osuđen na kaznu logoga u Staroj Gradiški (1946. - 1948.). Vrativši se iz logora postavljen za kapelana u Đakovu (1947. - 1948.), Osijeku I (1948. - 1949.), u Bogosloviji za profesora apologetike i dogmatike (1949. - 1951.). Nakon toga imenovan upraviteljem župe i župnikom u Otoku (1951. - 1953.), župnik i dekan u Valpovu (1954. - 1961.), Zemunu (1961. - 1977.), Vinkovcima (1977. - 1983.). Začasni kanonik (1966. - 1986.), te se časti odrekao 1983. Objavio je knjigu vlastitih pjesama, niz teoloških članaka u našim teološkim časopisima.⁵⁸

45. Mr. Luka Marijanović (1943.)

Rodio se u Donjim Andrijevcima 14. 10. 1943. Osnovnu školu polazio u Donjim Andrijevcima, srednju u Zagrebu. Teološke studije učio u Đakovu. Za svećenika zaređen 29. 6. 1968. Kapelan u Osijeku VI. (1968. - 1969.) Nakon studija u Đakovu poslan na specijalizaciju u Rim, na Lateranskom sveučilištu postdiplomske studije gdje je postigao licencijat iz opće telogije, zatim je upisao Biblijski institut u Rimu gdje je postigao magisterij iz biblijskih znanosti. Profesor biblijskih znanosti od 1974. Tajnik VBS-e (1975. - 1985.). Suradnik u samostanskoj crkvi (1979. - 1985.). Rektor samostanske crkve (1990. - 1996.). Ovlašteni je krizmatelj (1996.). Suraduje u "Vjesniku".

46. Petar Markovac (1913.)

Rođen u Donjim Andrijevcima 1. 8. 1913. Srednje škole završio u Požegi. Teološke učio u Đakovu. Za svećenika zaređen 21. 5. 1936. Kapelan

57 Usp. *Ondje*, br. 1435 - 1445, 1477, 1485 - 1496.

58 Usp. *Ondje*, br. 556, 1446 - 1448, 1478 - 1479.

u Đakovu, zamjenik župnika u Petrovaradinu I. i II. Ekonom Bogoslovnog sjemeništa i bilježnik Biskupskog ordinarijata i prebendar stolne crkve (1937. - 1945.). Župnik u Otoku (1945. - 1951.), Punitovcima (1951. - 1996.). Neko vrijeme dekan đakovačkog dekanata. Stavljen u mirovinu 14. 8. 1996.

47. Dr. Zvonimir Marković (1897. - 1969.)

Rođen u Piškorevcima 15. 9. 1897. Osnovnu školu završio je u Vinkovcima i Tovarniku, a klasičnu gimnaziju s maturom u Osijeku 1917. Visoke bogoslovske nauke s doktoratom filozofije i teologije svršio u Innsbrucku (1918. - 1919.) i Rimu (1921. - 1924.), gdje je (u San Pastore) 23. 10. 1923. zaređen za svećenika. Profesor moralne i pastoralne teologije od 1924. do 1966. g. Predavao je i filozofiju (1926. - 1932. i 1949. - 1952.), sociologiju (1926.), katehetiku (1929. - 1938.), retoriku (1948. - 1954.), homiletiku (1949. - 1954.), crkveno pjevanje (1928. - 1935.). Imenovan je i prefektom studija (1924. - 1929.). Godine 1939. imenovan je kanonikom, a 1959. Tajnim komornikom Njegove Svetosti. Bio je učen, drag i odličan predavač, metodičar i pedagog, kao i autor po kome je predavao (Noldin). Godinama je bio urednik *Glasnika*, odnosno poslije Drugog svjetskog rata *Vjesnika*, a neko vrijeme samo je nominalno obavljao tu službu. Bio je kanonik punih 30 godina, a napose se isticao kao kanonik kustos u brizi za katedralu. Isticao se i kao vrsni organizator raznih svečanosti u katedrali. Godinama je bio "arhiprezbiter", voditelj ceremonija i liturgije u katedrali. Obavljao je i druge službe kao: prosinodalni ispitatelj, rektor crkve Presv. Srca Isusova, upravitelj Marijine kongregacije djevojaka, Cenzor za izdanje knjiga, sudac dijecezanskog sudišta, regens chori u katedrali, član permanentnog odbora za euharistijske kongrese, tajnik biskupskog ordinarijata... Umro je u Đakovu, 15. 8. 1969., u 72. godini života i 46. svećeništva, na blagdan Velike Gospe.⁵⁹

48. Dr. jur. Emil Mayer (1904. - 1970.)

Rođen je u Jozsefalva (Banat) 22. 6. 1904. Odrastao je u Osijeku gdje je polazio gimnaziju, a bogosloviju u Đakovu. Za svećenika zaređen 6. 8. 1930.. Doktorirao iz crkvenoga prava 1937. u Segedinu. Kateheta i kapelan u Rumi (1937.). Prefekt Bogoslovnog sjemeništa (1938. - 1942.), profesor katehetike (1939. - 1942.) i duhovnik Samostana sestara svetoga Križa. Župnik u Dalju na vlastitu želju (1942.). Ondje je stišao političke strasti koje su buktile. Sabirao je milodare za popravak pravoslavne crkve koju je razbješnjela masa teško oštetila i htjela srušiti. Brzo je stekao ljubav svih u tom nacionalnom i

⁵⁹ Usp. *Necrologium*, u *DADSK*, str. 31 - 33. Tekst nekrologa pisao Mons. Ćiril Kos, kanonik. - Usp. R. ŠVERER, *In piam memoriam*, u *VĚB*, 22, 1969, br. 9, str. 165 - 166. - Bibliografiju vidi: M. SRAKIĆ, *Nav. dj.*, br. 216, 421, 545, 682.

vjerskom mješovitom mjestu. Imenovan je župnikom u Osijeku II. (1944. - 1970.) i začasnim kanonikom. Nakon što su sjemenišni poglavari bili uhapšeni, biskup Stjepan Bäuerlein ga je imenovao rektorom Bogoslovnog sjemeništa (1960. - 1968.), i dalje je ostao župnik u Osijeku i dekan baranjskih dekanata. Za vrijeme rektorske službe predavao razne predmete u Liceju (Ustav, povijest, njemački jezik.) Umro u prometnoj nesreći vraćajući se sa crkvenoga goda u Luču 22. 7. 1970.,⁶⁰ u 66. godini života i 40. svećeništva.

49. Matija Pavić (1859. - 1929.)

Rodio se u Đakovu 31. 1. 1859., osnovnu školu završio u Đakovu, gimnaziju u Osijeku, Licej i bogosloviju u Đakovu. Zaređen je 1882. godine a nakon ređenja poslan je na studije u Beč, ali zbog potreba u biskupiji pozvan je u Đakovo, gdje je postao profesorom crkvene povijesti i apologetike do 1895. Od 1895. do 1911. župnik u Semeljcima. Godine 1911. biskup Ivan Krapac imenovao ga je kanonikom u Đakovu. Tada je ponovno preuzeo profesuru iz apologetike i crkvene povijesti. Istakao se kao pisac raznih članaka, osobito iz domaće crkvene povijesti koje je objavio u *Glasniku đakovačke i srijemske biskupije*. I sam je bio nekoliko godina urednik *Glasnika*. Izdao je i knjigu *Biskupijsko sjemenište u Đakovu 1806-1906*, a s Milkom Cepelićem monumentalno djelo *Josip Juraj Strossmayer biskup bosansko-đakovački i srijemski god. 1850 - 1900*. S pravom ga možemo nazvati najvećim povjesničarom đakovačke i srijemske biskupije. Obnašao je službu rektora sjemeništa (1913. - 1914.) i prodirektora (1913. - 1926.). Matija Pavić bio je vrlo ugledan svećenik, po naravi vedar, plemenit, tijesno vezan uz sjemenište i klerike koji su rado slušali njegova živa i zanimljiva predavanja iz teologije i crkvene povijesti. Ostavio je mnogo bilježaka i građe za povijest đakovačke i srijemske biskupije. Bio je generalni vikar, odlikovan je čašću apostolskog protonotara, opata BDM od Petrovaradina. Umro u Đakovu kao veliki prepozit 25. 11. 1929., u 71. godini života i 47. misništva. Sahranjen je u kaptolskoj grobnici.⁶¹

50. Matija Pavić (1880. - 1941.)

Rodio se u Gorjanima 3. 6. 1880. Osnovnu školu polazio u Gorjanima, srednju u Osijeku (šest razreda) i Đakovu u Liceju. Bogoslovske nauke učio u Đakovu, gdje je i zaređen za svećenika 16. 7. 1903. Nakon ređenja kapelan u Đakovu (1903. - 1904.), duhovnik bolnice Osijeku III. (1904. - 1912.) i Zemunu (1912. - 1920).

⁶⁰ Bibliografiju vidi *Ondje*, br. 947 - 948, 1334 - 1336.

⁶¹ Usp. A. SPILETAK, + *Monsignor Matija Pavić*, u *GBDS* 57, 1929, br. 22, str. 178 - 180. - Objavljena djela vidi u M. SRAKIĆ, *Nav. dj.*, br. 466, 844, 1168, 1202, 1283.

U Đakovu imenovan prebendarom, ceremonijarom i prefektom malih daka (1920. - 1923.). Župnik u Osijeku I. (1923. - 1941.). Odlikovan čašću opata sv. Katarine de Šarengrad 1926. Za njegovog vremena oslikana je župna crkva sv. Petra i Pavla u Osijeku. Umro je u Osijeku od kljenuti srca 29. 9. 1941., u 61. godini života i 38. svećeništva.

51. Josip Pavlović (1905. - 1984.)

Rodio se u Petrovaradinu 1. 2. 1905. Osnovnu školu polazio u Petrovaradinu, gimnaziju u Zemunu, Sr. Karlovcima, Osijeku i Zagrebu. Bogoslovske nauke učio u Zagrebu. Za svećenika zaređio ga je u Zagrebu pomoćni biskup Dominik Premuš 29. 6. 1927. Kapelansku službu obavljao Kapanici (1927.), Rumi (1927.) i Gorjanima (1927. - 1928.), vjeroučiteljsku u Mitrovici (1927. - 1929.) i Đakovu (1929. - 1933.).

Na VBŠ predavao filozofiju (1935. - 1942.) i ascetiku (1939. - 1942.). Obavljao službu prefekta discipline (1935. - 1937.) i duhovnika (1937. - 1942.). Imenovan župnikom u Vinkovcima (1942. - 1977.) i arhidakonom Gornjega Srijema (1958.) dekanom vinkovačkog dekanata, začasnim kanonikom (1954.). Umro u Đakovu kao umirovljeni svećenik 14. 8. 1984., u 79. godini života i 57. misništva.

Suradivao je u *Glasniku, Bogoslovskoj smotri* i *Hrvatskoj obrani*.

52. Dr. Zvonko Pažin (1955.)

Rodio se u Novim Mikanovcima 25. 1. 1955. Osnovnu školu polazio u Novim Mikanovcima i Vodincima, srednju u Zagrebu. Teološke nauke učio u Đakovu. Za svećenika zaređen 29. 6. 1980. Kapelan u Osijeku I. (1980. - 1981.). Specijalizaciju nastavio u Rimu na Anselmijanumu i postigao doktorat iz liturgike.

Profesor liturgike od 1987. Obnašao službu tajnika Instituta za teol. kulturu laika (1987. - 1989.) i župnog vikara u Osijeku I. (1987. - 1991.). Imenovan župnikom župe Čepin III. (1991.).

Suraduje u "*Vjesniku*".

53. Petar Pejakić (1865. - 1943.)

Rodio se u Moroviću 8. 8. 1865. Pučku školu polazio u Moroviću i Mitrovici, gimnaziju u Vikovcima. Najprije je studirao filozofiju i postao profesor na mitrovačkoj gimnaziji, ali je 1892. godine došao u bogosloviju u Đakovo gdje ga je 27. 6. 1894. za svećenika zaređio biskup Strossmayer. Služio je kao vjeroučitelj u Rumi, zatim ga je biskup Strossmayer poslao na više teološke nauke u Beču u Augustineum (1896. - 1898.). Tu je teško obolio i zamolio poglavare da ga povuku, a kad oni to nisu htjeli, on je na svoju ruku

došao kući. Nakon toga je imenovan prebendarom stolne crkve u Đakovu, kasnije prefektom Bogoslovnog sjemeništa i profesorom latinskog i grčkog jezika na Biskupskom liceju (1899. - 1902.). Tajnik biskupa Strossmayera i direktor Liceja. Za vrijeme biskupa Krapca postao je direktor biskupijske kancelarije i napokon kanonik 1913. i rektor Bogoslovnog sjemeništa (1914. - 1915.) Bio je poznat kao izvrstan govornik i propovjednik. Mnogo je čitao i poznao grčke i rimske klasike koje je i u starosti rado čitao u originalu. Demosten mu je bio uzorom u govorništvu. Kažu da je prije svojih propovijedi rado pročitao pojedine dijelove Demostenovih govora. Bio je rektor sjemeništa (1914 - 1915). Zvali su ga "čika Pera". Preminuo je naglom smrću u Đakovu, 6. 6. 1943., u 78. godini života i 49. svećeništva.⁶²

54. Josip Pelz (1902. - 1995.)

Rodio se u Osijeku 7. 3. 1902. godine. Osnovnu školu i gimnaziju završio u Osijeku. Teološke nauke učio u Đakovu, gdje je zaređen za svećenika 31. 8. 1924. Položio državni ispit za vjeroučitelja. Kroz dugi svećenički život obavljao je mnogo službi i bio u raznim mjestima. Bio kapelan u Srijemskim Karlovcima (1924. - 1925.), kateheta u Srijemskoj Mitrovici (1926. - 1933.), upravitelj župe Kneževi Vinogradi (1933. - 1935.), Petrijevcima (1935.), Kruševica (1937. - 1938.), kateheta u Sl. Brodu (1938. - 1941.), Osijeku (1941. - 1948), upravitelj župe Petrovardin I-II (1948. - 1949.).

U Bogoslovnom sjemeništu predavao vjeronauk i njemački jezik (1949. - 1951.). Kroz to vrijeme bio duhovnik samostana časnih sestara, dušobrižnik školske mladeži, upravitelj svećeničkog doma. Poslije toga upr. župe Golubinci (1951.), duh. pomoćnik u Harkanovcima, Branjinom Vrhu, gdje je posato upravitelj župe (1952. - 1953.). Upravitelj župe u Luču (1954. - 1961.), kada postaje župnikom (1961. - 1963.), župnik u Sotinu (1963. - 1969.). Umirovljen 1969. U Đakovu provodio svoju mirovinu, naprije u kanoničkoj kuriji a nakon što je izgrađen sveć. Dom u domu. Umro u Đakovu 25. 3. 1995., u 93. godini života i 71. misništva.

55. Dr. fil i dr. teol. Matija Petlić (1899. - 1963.)

Rodio se u Petrijevcima 12. 2. 1899. Osnovnu školu polazio u Petrijevcima, gimnaziju u Sl. Požegi. Filozofsko-teološke nauke započeo u Đakovu, nastavio u Innsbrucku, završio u Rimu na Gregorijani, gdje je kao Germaničar položio doktorat iz filozofije i teologije (1921. i 1925.) Zaređen u Rimu 28. 10. 1923.

Na VBŠ-i profesor apologetike i dogmatike (1925. - 1933.), u isto vrijeme duhovnik časnih sestara i tajnik biskupijske Katoličke Akcije.

62 Usp. *Necrologium*, u *DAĐSK*, str. 21 - 22.

Nakon toga otišao u beogradsku nadbiskupiju gdje postaje župnik župe Krista Kralja (1933. - 1959.), konzultor Beogradske nadbiskupije, sudac nadb. ženidbenog suda, generalni vikar Beogradske nadbiskupije (1941. - 1956.), predsjednik Nadb. žen. suda (1942. - 1959.), župnik u Šapcu (1959. - 1961.). Za uzoran rad Sveta Stolica ga je imenovala apostolskim protonotarom.

Ponovno se vraća u đakovačku biskupiju i inkardiniran te imenovan profesorom dogmatike (1961. - 1963.), prosinodalnim ispitateljem, deputatom za disciplinu sjemeništa, sudac dijecezanskog žen. suda. Umro u na autobusnom kolodvoru u Beogradu, 25. 8. 1963., u 65. godini života i 41. svećeništva. Sahranjen je na đakovačkom groblju.⁶³

Suradivao je u "Riječkim novinama", "Narodnoj obrani", bio urednik "Glasnika nadb. beogradske", "Blagovesti", "Novina", Vjesniku Đakovačke i Srijemske biskupije", "Luči", "Narodnoj Prosvjeti", "Našem listu", "Slavoncu".

56. Prof. Mato Petrović (1944. - 1984.)

Rodio se Novi Gradu (župa Svilaj) 9. 4. 1944. Osnovnu školu polazio u Novi Gradu, srednju završio u Zagrebu na Klasičnoj gimnaziji, teologiju u Đakovu. Zaređen za svećenika 29. 6. 1967. Diplomirao iz hrvatske književnosti i latinskog jezika na Filozofskom fakultetu u Zagrebu. Župnik u Aljmašu (1972. - 1973.) i Viškovcima (1974. - 1977.). Profesor hrvatske književnosti i latinskog jezika (1973. - 1977.). Umro iznenada nakon operacije u Osječkoj bolnici 7. 6. 1984., u 40. godini života i 17. misništva.

57. Dr. fil. Slavko Platz (1935.)

Rodio se u Đeletovcima (župa Nijemci) 3. 5. 1935. Pučku školu polazio u Đeletovcima, srednju u Zagrebu. Teologiju završio u Đakovu gdje je zaređen 29. 6. 1961. Imenovan upr. žup. Čerević (1961. - 1965.) i privremenim upr. Kamenice (1963. - 1965.). Poslan na studij filozofije na Gregorijanu gdje je doktorirao 1970. godine.

Imenovan profesorom filozofije 1970. koju predaje i danas, te prefektom studija i discipline (1970. - 1973.). Obnašao službu prorektora VBS-e (1977. - 1979.) te rektora VBS-e (1981. - 1983.). Prosinodalni je sudac crkvenog sudišta.

Objavljuje znanstvene radove u teol. časopisima.⁶⁴

63 Usp. /N.N./, *In memoriam Msgru dru Matiji Petliču*, u *Vjesnik* 16, 1963, br. 9, str. 167.

64 Usp. M. SRAKIĆ, *Nav. dj.*, br. 113, 1338.

58. Dr. Jakša Pliverić (1853. - 1938.)

Rodio se u Pakracu 25. 7. 1853. Kao laik studirao je filozofiju i doktorirao iz nje (cum applausu) (1885.), zatim je bio odgojitelj djece grofa Ivana Draškovića u Trakošćanu (1887. - 1892.). Nakon toga došao je u đakovačko sjemenište, svršio teologiju za dvije godine i bio zaređen za svećenika 1894. Poslije ređenja bio je župni vikar u Ivankovu. Tu je razvio, napose u filijali Vodincima pobožnost sv. Krunice i Presv. Srca Isusova. Godine 1896. imenovan je u Đakovu za duhovnika sjemeništa. Uz pobožnost prema Presvetom Srcu Isusovu u sjemeništu je uveo Apostolat molitve, postavljen je za moderatora svećeničkih udruga "perseverantiae sacerdotalis", "društva svećenika klanjatelja", širio je pobožnost Škapulara BD Marije. Od 1896. otpočele su u sjemeništu stalne duhovne vježbe za svećenstvo. Iz Đakova je otišao u Osijek za prvog rektora Dječakog sjemeništa (1899.). God. 1901. prelazi u zagrebačku nadbiskupiju, ali se 1910. g. vraća u Đakovo kao kanonik. Bio je rektor sjemeništa (1911. - 1913.), upravitelj zaklada. Bio je odlikovan čašću Apostolskog protonotara. Nadasve je bio vrijedan radnik i neumoran ispovjednik u stolnoj crkvi. Mnogo je radio na širenju česte sv. Pričesti, pisao je članke pobožnog sadržaja u Glasniku. Suzbijanje "bijeke kuge" stavljao je na srce svakom dušobrižniku s kojim je razgovarao. Umro u Đakovu 2. 2. 1938, u 85. godini života i 44. misništva. Sahranjen je u kaptolskoj grobnici.⁶⁵

59. Dr. Marinko Prepunić (1911. - 1975.)

Rođen u Gašincima, župa Drenje 27. 10. 1911. Osnovnu školu polazio u Gašincima, gimnaziju završio u Travniku. Teologiju u Đakovu i Zagrebu gdje je, već kao profesor filozofije položio doktorat iz teologije. Zaređen za svećenika 21. 5. 1936. Kapelan u Nijemcima (1936. - 1937.), u studenome 1937., upravitelj župe u Gunji, u tranju 1939., u istom svojstvu u Trnavi (1939. - 1941.). Tu ostaje do veljače 1942., kad je prešao za katehetu na osnovnu školu u Osijek I (1942. - 1948.).

U Bogoslovnom sjemeništu imenovan prefektom studija i discipline (1948. - 1959.). Predavao književnost u Liceju (1948. -) i profesor filozofije (1948. - 1959.). Imenovan je rektorom samostanske crkve (1948. - 1949.) i tajnikom Prosinodalnog ispitnog povjerenstva. Bio je izuzetno plemenit i vrlo poštivan od studenata. Optužen za protudržavnu i protunarodnu propagandu zajedno s drugim poglavarima i bogoslovima, no radi narušenog zdravlja proces protiv njega obustavljen. Imenovan upr. žup. u Oprisavcima (1961.),

65 Usp. /S. FLODIN/, *Jedno moje zapamćenje iz đakovačkog klerikata*, u VDB 9, 1956, br. 10 i 11, str. 169 - 171. - Usp. A. SPILETAK, *Dr Jakša Pliverić u Necrologium*, str. 17. - ISTI, + *Jakša Pliverić*, u GBDS 66, 1938, br. 3. i 4. str. 27-28. Članak s područja teodiceje vidi u: M. SRAKIĆ, *Nav. dj.*, Đakovo 1982, br. 137.

upr. žup. i župnikom u Rumi (1961. - 1975.), začasnim kanonikom (1966.). Umro u Srijemskoj Mitrovici u bolnici 7. 2. 1975., u 64. godini života i 39. svećeništva.⁶⁶

60. Fabijan Puhl (1894. - 1961.)

Rodio se u Gorjanima 9. 1. 1894. Osnovne škole polazio u Gorjanima, srednje u Osijeku gdje je u Dječaćkom sjemeništu bio pitomac. Teologiju završio u Đakovu, gdje je zaređen 9. 4. 1918. Zaredio ga je sede vacante biskup dr. Anđelko Voršak. Kapelan u Nijemcima (1918. - 1920.), Erdeviku (1920. - 1921), Karlovcima (1921. - 1922.) i Đakovu (1922. - 1923.).

Godine 1923. imenovan vicerektorom Bogoslovnog sjemeništa (1923. - 1925.), prebendarom stolne crkve (1925.), konzistorijalac i upravitelj župe u Vrbici (1929. - 1932.), odakle odlazi u Piškorevce kao župnik (1932. - 1925.), kasnije prešao u Drenje (1946. - 1951.) i Rektovce (1951. - 1961.). Umro u Vinkovcima 3. 5. 1961., u 67. godini života i 43. svećeništva.

61. Dr. Svetozar Rittig (1873. - 1961.)

Rođen u Brodu 6. 4. 1873. Škole polazio u Travničkom sjemeništu (do jeseni 1894.), u domaćem do konca šk. g. 1895. Za svećenika zaređen 4. 7. 1895. Kapelan u Andrijevcima i Semeljcima, kateheta u Osijeku Gornji grad, prebendar stolne crkve. Teološke škole završio u Augustineumu u Beču (1898. - 1902). Postigao doktorat iz teologije.

U Đakovu profesor apologetike i crkvene povijesti (1902. - 1911.). Kasnije na temelju natječaja prešao je u Zagrebačku nadbiskupiju (1911.), gdje je obnašao službu nadbiskupskog tajnika i urednika *Katoličkog lista*. Izabran je za župnika Sv. Marka i Sv. Blaža. Za Drugog svjetskog rata bio je aktivni učesnik NOP-a. Nakon rata izabran je ministrom u vladi NR Hrvatske i predsjednikom vjerske komisije NRH. Umro je u Zagrebu 26. 7. 1961., u 88. godini života i 66. svećeništva.

Bio je vrlo učen i kulturnan, mnogo je pisao i igrao je važnu ulogu u političkom životu. Napisao je velik broj pripovjedaka i crtica iz Đakovštine u *Danici*, *Prosvjeti* i *Vijencu* te stručnih članaka iz crkvene povijesti u *Bogoslovskoj smotri*.⁶⁷

⁶⁶ Usp. *Ondje*, br. 99, 100, 107, 111, 135, 138, 195.

⁶⁷ Usp. *Ondje*, br. 744, 745, 852, 865 - 868, 896, 1150, 1151, 1205 - 1207, 1284 - 1287, 1339. - VJ. ŠTEFANIĆ, *Svetozar Rittig*, u *Slovo* br. 11-12.

62. Dr. jur. Ivan Rogić (1900. - 1968.)

Dr Ivan Rogić rodio se u Tomašancima, župa Gorjani 1. ožujka 1900, kao sin kršćanske učiteljske obitelji. godine. Osnovnu školu i gimnaziju završio u Osijeku, bogoslovske nauke u Đakovu. Bio je premlad za svećeničko ređenje, pa je kao đakon bio imenovan prefektom Dječaćkog sjemeništa u Osijeku. Zaređen je za svećenika 7. 9. 1922. godine. Poslije ređenja ponovno je bio imenovan prefektom u konviktu u Osijeku, zatim jednu godinu (1923. - 1924.) župni vikar i upravitelj župe u Osijeku 3. Nakon toga je poslan na studije u Rim gdje je položio doktorat iz crkvenog prava. Po povratku sa studija imenovan je profesorom crkvenog prava i tu je službu obnašao 34 godine (1926. - 1960.). Napisao je skripta iz svih područja crkvenoga prava a zapaženo mu je djelo *Inkorporacija svećenika u mistično Kristovo tijelo*. Osim crkvenog prava predavao je i crkvenu povijest (1926. - 1937.), crkvenu umjetnosti i sociologiju. Kanonikom je imenovan 1. 5. 1944. Bio je vrstan poznavalac katedrale o kojoj je napisao i posebnu knjigu. Kao član odbora za obnovu katedrale sudjelovao je svojim zanjem i estetskim ukusom na njezinoj obnovi od 1963. - 1968.

Obnašao je službu rektora bogoslovnog sjemeništa i Visoke bogoslovne škole (1948. - 1951.). Dr Ivan Rogić bio je i vrstan stručnjak za ekonomska pitanja. To je pokazao dva puta u životu. Prvi puta kad su nesavjesni činovnici vlastelinstva doveli dobra biskupije gotovo do propasti. Dr. Ivan Rogić je mudrim gospodarenjem kao "generalni upravitelj" sanirao upropašteno. Drugi puta nakon Drugog svjetskog rata, kad su biskupiji oduzeta velika dobra, on je organizirao ustanovu Ekonomata biskupije koja i danas funkcionira, a isto tako organizirao je sabirne akcije za sjemenište. Po naravi je bio ozbiljan, kao predavač sistematičan a kao profesor strog. Umro je u Đakovu kao kanonik kantor 2. studenoga 1968., u 69. godini života i 46. svećeništva. Sahranjen je u kaptolskoj grobnici.⁶⁸

63. Dr. Ivan Angelo Ruspini (1872. - 1934.)

Roden u Osijeku 26. 5. 1872. Teološke škole pohađao u Đakovu, nastavio i završio u Innsbrucku i ondje za svećenika zaređen 1895. Doktorat položio 1897. Imenovan je profesorom filozofije (1897. - 1899.), crkvenog prava i povijesti (1899. - 1910.).

Profesor crkvenoga prava na Bogoslovnom fakultetu u Zagrebu (1910. - 1934.). Umro naglo na izletu u Brežicama 2. 10. 1934., u 63. godini života i 39. svećeništva. Sahranjen je u Zagrebu.

⁶⁸ Usp. *Necrologium*, u *DADSK*, str. 29 - 31. Tekst nekrologa pisao Mons. Ćiril Kos, kanonik. - Usp. /Ć. KOS/, dr. Ivan Rogić, u *VDB*, 21, 1968, br. 11, str. 201 - 203. - Bibliografiju vidi: M. SRAKIĆ, *Nav. dj.*, br. 535. 536, 918 - 928, 955, 956, 996 - 998, 1000.

Pisao stručne članke napose u *Bogoslovnoj smotri*.

64. Dr. Rudolf Schütz (1907. - 1960.)

Rodio se u Budimpešti 17. 2. 1907. Za svećenika zaređen 30. 6. 1929. Studirao u Strassburu.

Profesor specijalne dogmatike i apologetike (1933. - 1934.), biblijskih znanosti (1935. - 1960.), filozofije (1944.), te filozofije na Liceju (1949.). Bio je urednik *Glasnika i Istine* i *Narodne obrane*.

Obnašao službu Rektora Bogoslovnog sjemeništa i VBŠ-e (1946. - 1948.). Umro u Đakovu 6. 8. 1960., u 53. godini života i 31. svećeništva.

Bio je urednik *Glasnika, Hrvatske obrane, Hrvatskoga glasa i Istine*, objavljivao je članke u *Bogoslovskoj smotri, Glasniku, Vjesniku i Istini* i svoja skripta.⁶⁹

65. Mr. Ivan Sečkar (1892. - 1962.)

Rođen u Rajevu Selu 9. 8. 1892. Obitelj mu je starinom češka. Pučku školu završio u rodnom mjestu, a od 4. do 8. razreda gimnazije u Osijeku kao pitomac Dječaćkog sjemeništa. Radi velike nadarenosti bio je poslan na više bogoslovne studije u Centralno sjemenište u Peštu, gdje je proveo od 1911. do 1915. Zaređen je 3. 10. 1915. Nakon ređenja postao je župnim vikarom u Babinoj Gredi (do 1. 3. 1916.), kada je premješten za župnog vikara u Rumu. Od 1917. do 1918. nalazi se na nastavku studija u Augustineumu u Beču. U Pešti je napravio rigoroz iz biblijskih znanosti (1914.), a u Beču iz prava i crkvene povijesti doktorsku disertaciju *Alleinkircheneigentum*, ali je nije obranio zbog ratnih nemira u Beču i kod kuće. Kasnije ga je biskup Akšamović nagovarao da doktorira iz teologije na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Zagrebu, no to nije učinio. Nakon studija u Beču bio je župni vikar u Starim Jankovcima godinu dana, a od 1919. do 1930. godine prebendar stolne crkve u Đakovu. God. 1925. postao je začasni prisjednik Duhovnog stola, 1928. Papinskim kapelanom, a 1930. kanonikom. Kao prebendar i mladi kanonik bio je organizator i vođa katoličke orlovske organizacije u Đakovu. Držao je mnoga predavanja i dolazio često na sastanke. Prema tadanjoj praksi bio je tajnik i organizator Hrvatske pučke stranke. Deset godina uređivao je mjesni politički list Hrvatske pučke stranke. Urednik *Narodne obrane* u Đakovu, surađivao je u *Glasniku* te političkim listovima Hrvatske pučke stranke, Hrvatskoj obrani u Osijeku i Hrvatskoj straži u Zagrebu. Hrvatska pučka stranka nije uhvatila korijene u hrvatskom narodu, napose je počela slabiti kad je ojačala HSS Stjepana Radića. Ivan

⁶⁹ Usp. *Ondje.*, br. 144 - 153. - N.N., + *Profesor dr Rudolf Schütz*, u *VDB* 13, 1960. br. 9, str. 128. - 131.

Sečkar bio je ugodan u društvu svećenika i laika među koje je unosio vedro raspoloženje. Volio je klerike i zaštićivao ih na sjednicama i na ispitima, a oni su ga od milja zvali "naš tatica". Umro je nakon kratke bolesti u Đakovu 1. 4. 1962. godine, u 69. godini života i 47. misništva.⁷⁰

66. Dr. Andrija Spiletak (1879. - 1941.)

Rodio se u Mokošici kraj Dubrovnika 8. 1. 1879. Nakon završene gimnazije u Dubrovniku pohađao je teologiju u Zadru. Za svećenika je zaređen 1901. godine. Nakon ređenja imenovan je nadstojnikom studija u centralnom sjemeništu u Zadru. God. 1903. bio je kratko vrijeme upravitelj župe u Pridvorju-Konavle. Odatle polazi na visoke teološke studije u Augustineum u Beč, gdje je postigao doktorat iz teologije. Nakon povratka u domovinu imenovan je direktorom biskupske kancelarije u Dubrovniku, biskupskim tajnikom i vjeroučiteljem na višoj gimnaziji i članom društva "Zbor popova". Godine 1911. došao je, pozvan i zamoljen da preuzme službu profesora biblijskih nauka u Bogoslovnom sjemeništu, u Đakovo (1911. - 1935.). Godine 1913. imenovan je začasnim prisjednikom duhovnog stola, kasnije postaje prosinodalnim ispitateljem, braniteljem ženidbenog veza i kasnije predsjednikom Ženidbenog suda, kanonikom magistrom (1926.), kancelarom biskupske kancelarije, generalnim vikarom. Odlikovan je čašću Komornika Njegove Svetosti, prepozitom Sv. Duha od Monoštora i velikim prepozitom stolnoga kaptola. U Bogoslovnom sjemništu obavljao je i službu: duhovnika (1912. - 1913.), profesora morala i liturgike (1923. - 1924.), kasnije rektora (1934. - 1937.) i prodirektora (1929. - 1941.). U biskupiji je uživao izuzetno visok ugled što ga je stekao jakim umom, visokom inteligencijom i znanstvenim radom, nadasve plemenitim srcem. Zbog govora što ga je održao "Poklonicima sjene Strossmayerove" u kojem je jasno poručio "Službenom Beogradu": "Narodi se ne odgajaju bajunetama i Glavnjačama, nego vjerom i prosvjetom", bio je maknut sa službe generalnog vikara. Andrija Spiletak bio je vrlo plodan pisac, posebno u "Glasniku đakovačke i srijemske biskupije" i u "Katoličkom listu". Bio je izvrstan poznavalac života i rada biskupa Strossmayera. Pred kraj života često je pobolijevao. Umro je nenadano u Lipiku, 29. 11. 1941. u 63. godini života i 41. misništva, iste noći kad je tamo doputovao na liječenje. Sahranjen je u kaptolskoj grobnici. Misu zadušnicu služio je biskup Antun Akšamović a sprovodne obrede Mons. dr. Josip Ujčić, nadbiskup beogradski, njegov školski drug iz Augustineuma.⁷¹

70 Usp. *Necrologium*, u DADSK, str. 25 - 26. Tekst nekrologa pisao Mons. Ilija Anaković, kanonik.

71 Usp. *Necrologium*, u DADSK, str. 18 - 19. Tekst nekrologa pisao Rudolf Šverer, kanonik arhidakon. - Usp. Z. MARKOVIĆ, + Dr Andrija Spiletak, u GBDS 69, 1941, br. 23, str. 198 - 200. - Popis djela vidi u: M. SRAKIĆ, *Nav. dj.*, br. 869, 1214 - 1223, 1288, 1302.

67. Dr. Marin Srakić, biskup (1937.)

Rodio se u Ivanovcima (župa Harkanovci) 6. 7. 1937. U Ivanovcima završio pučku školu, a gimnaziju u Zagrebu (6 razreda) i Đakovu (7. i 8.). Teološke studije započeo u Đakovu a završio u Zagrebu na Katoličkom bogoslovnom fakultetu. Zaređen je 6. 3. 1960., ne navršivši ni 23 godine života, u 8. semestru bogoslovnog studija. Nakon ređenja imenovan je župnim vikarom u Slavanskom Brodu (1960. - 1961.), zatim upraviteljem župe Podravski Podgajci (1961. - 1965.). Neko vrijeme upravljao je i župnom Veliškovci. U isto vrijeme polagao je ispite na Visokoj bogoslovnoj školi i razlike na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Zagrebu. Godine 1965. postavljen je za prefekta discipline i studija u Bogoslovnom sjemeništu (1965. - 1967.). Bio je ispovjednik časnih sestara, pomoćni ispovjednik u katedrali, tajnik Prosinodalnog ispitnog povjerenstva. U to vrijeme položio licencijat iz teologije na Katoličkom bogoslovnom fakultetu (1966.). Te godine počeo je predavati moralnu teologiju (1966. - 1967.). Sljedeće godine poslan je u Rim na studije (1967. - 1970.). Specijalizirao moralnu teologiju na Akademiji za moralnu teologiju (Academia Alfonsiana) i doktorirao iz moralne teologije (1972.). Ponovno je preuzeo službu profesora moralne teologije (1970.) koju predaje i sada. Osim tog predmeta predavao je latinski jezik, talijanski jezik, katoličku društvenu nauku. Imenovan je prefektom u sjemeništu (1970. - 1973.), rektorom Visoke bogoslovne škole (1973. - 1975.), sućem ženidbenog suda, rektorom sjemeništa (1977. - 1989.). Kanonikom arhiprezbiterom imenovan je 1982. Odlikovan je čašću Kapelana (1980.) i Prelatom Njegove Svetosti (1989.). Bio je član Vijeća za ekonomska pitanja sjemeništa i biskupije, Zbora savjetnika, Ekonomskog vijeća. Na blagdan Svijećnice 2. 2. 1990. imenovan je naslovnim biskupom Cercine Melkitske i pomoćnim biskupom đakovačkim i srijemskim. Za biskupa zaređen 24. 3. 1990. Generalni je vikar i u kaptolu veliki prepozit. U HBK obnaša službu Predsjenika Vijeća za nauk vjere i katehizaciju. Biskupom koadjutorom đakovačkim i srijemskim imenovan je 10. 2. 1996. Bavi se i znanstvenim radom te objavljuje članke iz područja moralne teologije i povijesti domaće Crkve.⁷² Papa Ivan Pavao II. imenovao ga je 6. veljače 1997. dijecezanskim biskupom đakovačke i srijemske biskupije.

68. Prof. Petar Strgar (1938.)

Rođen u Ivancima (župa Ilača) 23. 1. 1938. Osnovnu školu polazio u Ilači i Kukujevcima, srednju školu završio u Šidu, Filozofski fakultet u Zagrebu gdje je diplomirao iz povijesti. Pred kraj studija došao u bogosloviju u Đakovo gdje je završio teološke studije. Za svećenika zaređen 29. 6. 1967.

⁷² Usp. Biskupsko ređenje Mons. dr. Marina Srakića Đakovo, 24. III. 1990, u Vjesnik đakovačke i srijemske biskupije, 118, 1990, br. 4, str. 63 - 68. - Vidi u: M. SRAKIĆ, *Nav. dj.*, br. 96, 113, 125, 196 - 207, 296, 399, 537 - 540, 731 - 737, 951, 1340, 1341.

U Liceju profesor povijesti (1968. - 1990.) i povremeno njemačkog jezika.

Obnašao službu prefekta u Liceju (1868. - 1973.), tajnika VBŠ (1968. - 1975.), Direktora Gimnazije J. J. Strossmayer u Đakovu (1974. - 1990.). Sada je ravnatelj Spomen muzeja Josip Juraj Strossmayer (1991.), na Teologiji predaje crkvenu umjetnost.

69. Marko Šajnović (1837. - 1909.)

Rođen u Vinkovcima 23. 3. 1837., gdje je završio gimnaziju. Bogoslovne nauke svršio je u Đakovu gdje je i zaređen 1861. godine. Najprije je bio imenovan katehetom i kućnim kapelanom u samostanu u Đakovu, potom župnim vikarom u Bošnjacima (9 godina), i u Babinoj Gredi, zatim župnikom u novoosnovanoj župi Slakovci (1876.). Tu je kasnije imenovan dekanom tovarničkog dekanata. U rujnu 1900. godine došao je u stolni kaptol za kanonika i za rektora sjemeništa (1900. - 1909.). Kao rektor zatražio je od biskupa da se sjemenišna zgrada popravi. Za njegovo doba sjemenište je kupilo vinograd, poboljšalo se sjemenišno gospodarstvo i uredilo zemljište, mjesto laika domaćinstvo u sjemeništu preuzimaju sestre Svetoga Križa. I zgrada i ustanova sjemeništa dobile su novo lice, novi duh. Nakon smrti biskupa Strossmayera bio je jedan od upravitelja biskupskih dobara. Za vrijeme njegove rektorske službe mladi klerici (pitomci zadnja dva razreda gimnazije) prešli su u novoosnovano Dječjačko sjemenište u Osijeku. Umro u Đakovu 15. 11. 1909., u 73. godini života i 48. svećeništva. Sahranjen je u kaptolskoj grobnici.⁷³

70. Jakov Šeb (1895. - 1976.)

Rodio se u Svetoj Jeleni (nadb. Zagrebačka) 28. 1. 1895. Osnovnu školu polazio u Donjoj Zelini, gimnaziju u Mitrovici, Osijeku i Đakovu. Teološke nauke učio u Đakovu. Za svećenika zaređen 29. 6. 1919. Imenovan kapelanom u Punitovcima (1919. - 1920.), Dalju (1920. - 1921.), Mitrovici (1921.). Profesor vjeronauka u Mitrovici (1921. - 1924.) i Osijeku (1924. - 1941.). Upravitelj Državne muške realne gimnazije u Osijeku (1941. - 1945.). Osuđen na smrt, ali pomilovan na 20 godina logora u St. Gradiški. Nakon logora imenovan duhovnikom časnih sestara sv. Križa i Crkve Presv. Srca Isusova (1951. - 1976.).

U Bogosloviji predavao vjeronauk (1952. - 1953.). Umro u Đakovu 16. 12. 1976., u 81. godini života i 57. svećeništva.

73 Usp. A. VINCETIĆ, + Marko Šajnović, u GBDS 37, 1905, br. 21, str. 161 - 163.

71. Mr. Ivan Šešo (1939.)

Rodio se u Osijeku 17. 11. 1939., gdje je pohađao osnovnu i srednju školu. Nakon toga dolazi na teološke studije u Đakovu, gdje je zaređen za svećenika 23. 12. 1962.

Imenovan je kapelanom u Osijeku I. (1963. - 1968.), te župnikom u Ivankovu (1968. - 1974.). Poslan na specijalizaciju iz duhovne teologije na Gregorijani u Rimu (1974. - 1977.)

Duhovnik Bogoslovnog sjemeništa od 1977. do danas, i profesor duhovnog bogoslovlja. Kroz to vrijeme predavao i engleski jezik u Liceju.

Imenovan je začasnim kanonikom 1989.

Pisao je u više časopisa *Vjesnik*, *Bogoslovska smotra*, *Vrelo života* i sudjelovao na skupovima, vodio brojne duhovne vježbe, seminare.⁷⁴

72. Dr. jur. Nikola Škalabrin (1944.)

Rodio se u Zemunu 15. 6. 1944. Osnovnu školu polazio u Zemunu, gimnaziju u Zagrebu i Đakovu. Teološke škole završio i Đakovu, gdje je zaređen za svećenika 29. 6. 1969. Nakon ređenja kapelan u Bizovcu (1969. - 1973.). Župnik u Levanjskoj Varoši (1973. - 1974.). Prebendar stolne crkve 1974.

U Bogoslovnom sjemeništu obnašao službi prefekta (1973. - 1974.). Nakon toga poslan na studije kanonskoga prava u Rim, gdje je na PUG pohađao predavanja (1974. - 1980.) i položio doktorat 1986.

Na Teologiji profesor kanonskoga prava od 1980., i rektor VBS-e (1989. - 1991.), te prorektor (1991.- 1993.). Objavio je doktorsku disertaciju i komentare nekih knjiga Zakonika kanonskoga prava.

73. Prof. Josip Štimec (1921. - 1978.)

Rodio se u Antunovcu (Pakrac) 15. 3. 1921. Osnovnu školu polazio u Antunovcu, srednju polazio u Zagrebu u Nadb. klas. gimnaziji. Teološke studije završio u Đakovu gdje je i zaređen za svećenika 8. 7. 1951. Filozofski fakultet završio u Beogradu gdje je diplomirao iz klasične filologije. Studije pohađao dok je bio u Zemunu kapelan (1952. - 1955.) i upr. župe (1955. - 1960.)

U Bogoslovnom sjemeništu obnašao službu prefekta (1960. - 1965.) i profesora hrvatskog i latinskog jezika u Liceju (1960. - 1978.). Bio je pomoćni

74 Usp. M. SRAKIĆ, *Nav. dj.*, br. 113, 227, 511, 1139.

duhovnik u Samostanu sestara sv. Križa (1965. - 1978.). Umro naglom smrću 28. 3. 1978., u 57. godini života i 27. misništva.

74. Dr. Andrija Šuljak (1936.)

Rodio se u Josipovcu, župa Punitovci 23. 10. 1936, osnovnu školu polazio u Josipovcu i Punitovcima, srednju u Đakovu (gimnazija) te Zagrebu i Đakovu. Zaređen ja za svećenika 29. 6. 1962. Nakon toga imenovan je upraviteljem župe Oprisavci (1962. - 1966.). Neko vrijeme upravljao je župom Trnjan. Godine 1966. poslan je na studije u Rim, gdje na Papinskom sveučilištu Gregorijani postigao doktorat iz crkvene povijesti, obranivši doktorsku dizertaciju o biskupu Josipu Jurju Strossmayeru na Prvom vatikan-skom koncilu. Nakon završetka studija vratio se u Đakovu i tu bi imenovan profesorom crkvene povijesti (1971.), koju uz patologiju i metodiku rada i sada predaje. Obnašao je službu rektora sjemeništa (1973. - 1977.), ispo-vjednik je časnih sestara sv. Križa i duhovni pomoćnik samostana sestara sv. Križa. Bio je rektor Visoke bogoslovne škole i pročelnik Instituta za teološku kulturu (1985. - 1989.). Bavi se znanstvenim radom, objavljuje stručne članke s područja povijesti đakovačke i srijemske biskupije, nastupa na znanstvenim skupovima, napose o djelu i značenju biskupa Josipa Jurja Strossmayera.⁷⁵

75. Rudolf Šverer (1902. - 1982.)

Rodio se u Karlovcima 31. 1. 1902., u obitelji koja je u ovom stoljeću Crkvi dala četiri svećenika. Gimnaziju je pohađao u Osijeku (I-V) kao pitomac Dječakog sjemeništa, a završio u Karlovcima (VI-VIII). Studirao i apsolvirao pravni fakultet u Zagrebu, a nakon toga stupio u sjemenište. Zaređen je za svećenika 1930., nakon čega je imenovan župnim vikarom u Velikoj Kopanici i prefektom u novoosnovanom Interdijecezanskom sjeme-ništu u Zagrebu (1930. - 1935.). God. 1935. kratko vrijeme bio na gimnaziji vjeroučitelj u Mitrovici. Sljedeće godine imenovan prebendarom stolne crkve, bilježnikom Duhovnog stola. Biskup Akšamović imenovao ga je biskupskim tajnikom (1937.), rektorom crkve Presv. Srca Isusova (1937. - 1948.). Godine 1942. postao je kanonikom arhidakonom. Obavljao je sljedeće službe: duhovnik križarskog i križaričkog okružja, sudac Bisk. ženi-dbenog suda, vijećnik ekonomata, predavač župske administracije, rektor bogoslovnog sjemeništa (1948.), moderator U.C.M., ravnatelj biskupijske kancelarije (1951. - 1974.), generalni vikar (1974. - 1978.). Objavljivao je radove u brojnim katoličkim časopisima, glasilima i novinama. U kaptolu je obnašao službe kanonika arhidakona, te časti malog i velikog prepozita. Bio je odlikovan čašću Papinskog prelata (1960.) i Apostolskog protonotara (1961.). Bio je stup biskupijske kancelarije kroz dugi niz godina. Prvorazredni

75 Bibliografiju vidi *Ondje*, br. 2, 113, 1224, 1261.

propovjednik, rado slušan i pozivan na najrazličitija slavlja. "Diplomatskom vještinom znao je kontaktirati s predstavnicima vlasti i nalaziti izlaza u mnogim delikatnim situacijama". Umro je u Đakovu 3. kolovoza 1982., kao veliki prepozit i generalni vikar u miru, u 80. godini života. i 50. svećeništva.⁷⁶

76. Mr. Marko Tomić (1952.)

Roden u Harkanovcima 28. 11. 1952. Osnovnu školu pohađao ondje, srednju u Zagrebu, a teološke studije u Đakovu, gdje je i zaređen 29. 6. 1977. Nakon ređenja postaje kapelan u Osijek I. (1977. - 1978.). U Rimu je upisao i magistrirao biblijsku teologiju (1978. - 1984.).

Nakon povratka postaje profesor grčkog jezika (1984.), traktata *De Mysterio Christi* (1985.), sada je profesor biblijskih znanosti.

Od drugih službi bio je tajnik VBŠ-e (1989. - 1991.), Rektor samostanske crkve (1985. - 1987.), Glavni i odgovorni urednik "*Vjesnika*" (1991. - 1993.).

77. Gejza Varga (1918.)

Rodio se u Starom Bečeju 29. 12. 1918. godine. Osnovnu školu završio u Starom Bečeju, srednju u Starom Bečeju, Travniku i Novom Sadu. Bogoslovske nauke završio u Đakovu, gdje je i zaređen za svećenika 6. 7. 1941. godine. Nakon ređenja postavljen je za kapelana u Čepin (1941. - 1945.), tu je postao upravitelj župe, a potom župnik (1954. - 1960.). Biskup ga je imenovao duhovnikom sjemeništa u Đakovu (1960. - 1962.), nakon toga ekonomom (1962. - 1974.). Od 1964. predavao je crkvenu povijest. Imenovan je bilježnikom crkvenog sudišta (1967.), a poslije promicateljem pravde i braniteljem ženidbenog veza (1974.). Kanonikom arhiprezbiterom imenovan je 1974. Predsjednik je Prosinodalnog ispitnog povjerenstva, Biskupski vikar za vjernike mađarske narodnosti (1980.), vijećnik za upravu dobara u sjemeništu, član Vijeća za ekonomska pitanja Stolnoga kaptola i biskupije, član Ekonomskog vijeća, upravitelj Svećeničkog doma. U kaptolu je promaknut na čast prepozita manjega. Odlikovan je čašću Kapelana Njegove Svetosti (1983.).

78. Dr. fil i dr. teol. Alojzije Vincetić (1862. - 1930.)

Rodio se u Zreču (Štajerska) 11. 7. 1862. Zaređen je za svećenika 14. 9. 1886. Kapelan u Brodu, zatim prebendar katedralne crkve. Od 1888. -

⁷⁶ Usp. *Necrologium*, u *DAĐSK*, str. 35 - 37. Tekst nekrologa pisao Mons. Gejza Varga, kanonik. - Usp. M. B./EŠLIĆ/, *Naši dragi pokojnici u VDB* 110, 1982, br. 9, str. 163. - Bibliografiju vidi: M. SRAKIĆ, *Nav. dj.*, br. 67 - 91, 957.

1891. nastavio je studije u Rimu na Gregorijani, gdje je postigao doktorat iz filozofije i teologije.

Profesor filozofije (1891. - 1892.), biblijskih znanosti (1892. - 1911.).

Bio je glavni urednik "*Glasnika*". Imenovan je župnikom u Zemunu (1911. - 1930.) i odlikovan čašću prepozita sv. Ladislava (1914.). Umro je u Zemunu 15. 7. 1930., u 68. godini života i 44. misništva.

79. Augustin Wolf (1882. - 1962.)

Rodio se u Zemunu 23. 8. 1882. Osnovne škole polazio u Zemunu, gimnaziju isto u Zemunu. Teološke škole završio u Đakovu, gdje je i zaređen 3. 7. 1905. Imenovan kapelanom u Karlovcima (1905.), Slankamenu (1905. - 1906.), Osijeku II (1906. - 1907.). Bio je duhovnik Dječaćkog sjemeništa (1907. - 1918.), upravitelj župe Gunja (1918. - 1919.).

U Bogoslovnom sjemeništu obnašao službu duhovnika (1920. - 1929.), i predavao ascetiku i liturgijske vježbe (1926. - 1929.). Bio je odlikovan čašću Tajnog komornika. U kolovozu 1933. otpušten na službu duhovnika časnih sestara u Zagrebu (1933. - 1962.). U Zagrebu bio duhovnik časnih sestara Uršulinki. Umro je u Zagrebu 15. 5. 1962., u 80. godini života i 57. svećeništva.

80. Dr. Ivan Zirdum (1941.)

Rođen u Rastovači (Hercegovina) 4. 3. 1941. S roditeljima došao u Slavoniju, najprije u Podgorač a potom u Đakovo, gdje je završio osnovnu školu. Gimnaziju pohađa u Zagrebu na Šalati i u Đakovu na Liceju gdje je maturirao. Teološke škole pohađao u Đakovu. Za svećenika zaređen 29. 6. 1967. Nakon ređenja kapelan u Đakovu 1967. - 1968., potom upr. župe Trnava (1968. - 1970.). Poslan na daljnje školovanje u Rim gdje je doktorirao (1970. - 1975.). Po povratku iz Rima dobiva župu u Selcima (1975. - 1991.). Tu je razvio brigu za ovisnike od alkoholizma i droge. Stekao je zvanje terapeuta. U Selcima je pokrenio izdavanje knjiga pod naslovom "U pravi trenutak", koja se pretvorila u pravu izdavačku kuću, s velikim brojem vrijednih naslova. Neumorni prevoditelj, predavač i izdavač.

Na Teologiji u Đakovu profesor fundamentalne teologije (1975. - 1980) i dogmatike u Đakovu od 1980. Povremeno je predavao i žive jezike, kao npr. njemački i engleski.⁷⁷

77 Usp. *Ondje*, br. 133, 134, 169, 170, 178, 217, 274, 358, 359, 361 - 387, 479, 845, 1346.

81. Dr. fil i dr. teol. Andrija Živković (1886. - 1957.)

Rodio se u Sikirevcima 23. 11. 1886. Ondje je polazio pučku školu, srednju u Vinkovcima (jedan razred) i Osijeku (kao pitomac Dječakog sjemeništa). Kao stanovnik Germanicum studirao u Rimu na Gregorijani i postigao doktorat iz filozofije (1909.) i teologije (1913.). Za svećenika zaređen u Rimu 28. 10. 1912.

Vrativši se sa studija postavljen kapelanom u Nuštru (1913.), profesorom na Liceju (1913. - 1914.), tajnikom biskupije (1914. - 1920.), profesorom filozofije i sociologije na Bogosloviji (1914. - 1925.), prvim prefektom u Sjemeništu (1914. - 1918.), prebendarom (1917. - 1918.), Urednikom "Glasnika" (1918. - 1922.), pravim članom konzistorije (1920. - 1925.), profesorom morala (1923.), biskupskim kancelarom (1920. - 1925.), profesorom retorike i hodegetike (1923. - 1924.).

Javio se u natječaju za profesora Sveučilišta u Zagrebu, gdje je postao redovni profesor na Katoličkom bogoslovnom fakultetu (1925.), kasnije je obnašao i službu rektora Sveučilišta (1938.). Umro je u Zagrebu, 10. 1. 1957., u 71. godini života i 45. svećeništva.

Bio je veliki znanstveni radnik objavivši niz samostalnih djela. Suradivao je u brojnim listovima, teološkim i drugim stručnim časopisima, kao što su npr. *Luč, Hrvatska straža, Vrhbosna, Glasnik, Hrvatska Prosvjeta, Bogoslovska smotra, Za vjeru i dom, Vjesnik župe sv. Marka, Nedjelja*. Zajedno s dr. Matijom Belićem osnovao u Đakovu "Đakovačke pučke novine" (tjednik), koji je kasnije izlazio pod imenom "Narodna obrana".⁷⁸

82. Antun Živković (1910. - 1946.)

Rodio se u Brodskom Varošu 10. 5. 1910. Osnovnu školu polazio u Brodskom Varošu, gimnaziju u Slav. Brodu. Filozofske i teološke nauke učio u Strassbouru, gdje je položio bakalaureat i licencijat iz teologije. Položio je i diplomski ispit iz francuskog jezika. Za svećenika zaređen 2. 9. 1934.

Vrativši se sa studija imenovan je kapelanom u Županji (1935. - 1936.), Valpovu (1936. - 1937.) i Vinkovcima (1937. - 1940.).

Na Bogosloviji u Đakovu imenovan izvanrednim profesorom biblijskih znanosti (1940. - 1941.), zatim je premješten u Slavonski Brod za vjeroučitelja na Državnoj real. gimnaziji (1941. - 1945.). Poslije rata imenovan upraviteljem župe Podvinje, ali je noću 21. rujna 1946. odveden u nepoznato, u 36. godini života i 12. godini svećeništva.

⁷⁸ Usp. *Ondje*, br. 126, 185, 186, 210 - 215, 278, 550 - 553, 562, 740, 876, 890, 904, 1231. - N.N., + *Msr Dr Andrija Živković*, u *VDB* 10, 1957, br. 2, str. 24 - 26.

83. Dr. jur. Ilija Živković (1910. - 1989.)

Rodio se u Štitaru 14. 9. 1910. godine. Osnovne škole završio u Štiratu, srednje u Travniku i Zagrebu. Bogoslovske nauke učio u Zagrebu i Đakovu. Za svećenika zaređen 23. 6. 1935. Nakon ređenja župni vikar u Novom Slankamenu, Odvorcima, Gundincima, te prebendar i honorarni profesor u Đakovu. Godine 1937. poslao ga je biskup Antun Akšamović na studije u Rim, gdje je doktorirao iz crkvenoga prava. U Đakovu je vršio razne službe: izvanredni profesor crkvene povijesti, aktuar crkvenog ženidbenog suda, profesor povijesti, prefekt sjemeništa, sudac Biskupijskog ženidbenog suda. Od 1944. vojni svećenik, a od 1945. do 1946. u logoru Stara Gradiška, gdje je bio osuđen na smrt ali je pomilovan. Nakon logora imenovan je upraviteljem župe Štitar (1946. - 1949.). Nakon toga ponovno se vratio u Đakovo i tu bio: profesor na Visokoj bogoslovnoj školi, redoviti ispovjednik klerika, ekonom sjemeništa (1950. - 1962.), zamjenik rektora sjemeništa (1951. - 1960.), začasni konzistorijalac, deputat za ekonomiju sjemeništa, predsjednik ženidbenog suda. Kao profesor predavao je razne predmete u Liceju (biologiju, latinski, njemački...), na Visokoj bogoslovnoj školi kanonско pravo (1960. - 1979.) i sociologiju. Kanonikom je imenovan 1974. godine. Umro je u osječkoj bolnici, 2. 11. 1989. kao kanonik lektor u 80. godini života i 54 misništva. Sahranjen je u kaptolskoj grobnici.⁷⁹

⁷⁹ Usp. *Necrologium*, str. 38 - 39. Nekrolog pisao Mons. Mato Bešlić, kanonik veliki prepozit. - Izdao je nekoliko skripata za upotrebu slušačima. -Vidi u: M. SRAKIĆ, *Nav. dj.*, br. 940 - 944, 968 - 972, 1007.

III. PROFESORI IZ DRUGIH BISKUPIJA, REDOVNICI I LAICI

1. Mr. o. Antun Bauer, D. I. (1909. - 1985.)

Roden u Sotinu 13. 1. 1909. Osnovnu školu završio je u rodnom mjestu, srednju u travničkom sjemeništu kao sjemeništarać đakovaćke biskupije, gdje je položio ispit zrelosti. Stupio je u novicijat Družbe Isusove u Ljubljani, a kad se novicijat preselio u Zagreb, prešao je u Zagreb. Nakon novicijata poslan je u Pullach na studij filozofije (1931. - 1934.). U Travniku je obavio prefekturu uz koju je predavao đacima vjeronauk (1935. - 1937.). Prvu godinu teologije studirao je u Rimu na Papinskom sveučilištu Gregorijani (1939. - 1940.), drugu na bogosloviji u Sarajevu, a treću i četvrtu ponovno u Rimu na Gregorijani (1941. - 1943.) Za svećenika je zaređen 15. rujna 1945. u Zagrebu.

Kao mladi svećenik radio je u bazilici Srca Isusova u Zagrebu. Obavljao je službu pomoćnika učitelja novaka na Fratrovcu (1947. - 1958.). Bio je župnik u župi Bukevje (1959. - 1962.). Kroz 1965. apostolski je djelovao u rezidenciji u Zagrebu. Postavljen je za superiora u Osijeku (1966. - 1972.), zatim u Opatiji (1972. - 1975.), potom za kapelana u župi Zamet. Iz Zameta premješten je u Split (1981. - 1985.).

U Đakovu je bio duhovnik Bogoslovnog sjemeništa i profesor ascetike (1962. - 1964.) te povijesti i vjeronauka (u Liceju) (1963. - 1964.). Duhovnik sjemeništa 1962. - 1964. Umro je u Zagrebu 8. 2. 1985.

Glazbeno i pjesnički nadaren spjevao niz pjesama a drugih autora uglazbio. Objavio niz članaka napose u *Glasniku Srca Isusova i Marijina*.⁸⁰

2. Dr. o. Miljenko Belić, D. I. (1921.)

Rodio se u Đakovu 26. 2. 1921. Gimnaziju je završio u Travniku a trogodišnji filozofski studij na Filozofskom Institutu D.I. u Zagrebu. Teologiju je studirao na Teološkom fakultetu u Zagrebu, na kojem je i doktorirao 1962. Za svećenika je zaređen 14. 8. 1949. Bio je profesor na FTI D.I. u Zagrebu (1955. - 1966.); i od 1981. Na Vrhbosanskoj bogosloviji u Sarajevu djeluje kao profesor filozofije i duhovnog bogoslovlja i odgojitelj (1969. - 1974.), zatim (1978. - 1981.). Obavljao je i službu rektora Bogoslovije (1969. - 1972.), te duhovnik bogoslova u tri navrata.

80 Usp. + O. Antun Bauer D.I. (1909 - 1985), u *Ignacijev put* 2 Božić 1985. str. 30- 31.

U Bogoslovnom sjemeništu u Đakovu bio je profesor filozofije i duhovnik (1966.- 1969.).

Objavljuje članke s područja filozofije i teologije.⁸¹

3. Dr. Srećko Bošnjak (1911. - 1996.)

Rođen u Višnjici (Mostar) 1. 1. 1911. Bogosloviju je završio u Sarajevu, za svećenika zaređen 1937. Prije rata službovao je u Viru, Šipovači i Vojnićima. Doktorirao je na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Zagrebu 1948. Bio kapelan u Vinagori i Mariji Bistrici.

Na VBŠ-i profesor liturgike, pastoralna i homiletike (1948. - 1954.), zemljopisa, njemačkog jezika i vjeronauka (1952. - 1954.). Prefekt bogoslova (1948. - 1954.). Župnik u Bijelom Polju, Trebinju, profesor na klasičnoj gimnaziji u Dubrovniku. Umro 15. travnja 1996. u Dubrovniku.

Bio je plodan pisac i aktivan prevoditelj. Članke je objavljivao u mnogim našim teološkim časopisima i listovima.⁸²

4. Dr. o. Petar Božić, D. I. (1895. - 1963.)

Rođen u Vinkovcima 20. 8. 1895., od oca poštanskog činovnika. Školu je pohađao u Senju, Zagrebu i Travniku. Stupio je u Družbu Isusovu (1916.). Filozofiju je studirao u Innsbrucku (1916. - 1918.), a apsolvirao u Sarajevu 1919. Teologiju je studirao u Engheinu (1923. - 1927.). Za svećenika zaređen 29. 8. 1926.

Kao profesor i odgojitelj djelovao u Travniku (1919. - 1923.), Splitu (1929. - 1932.), Vrhbosanskoj bogosloviji (1933. - 1942.). Djelovao u Osijeku, Zagrebu, Koločepu.

Na VBŠ-i u Đakovu profesor dogmatike 1948. Umro u Dubrovniku 27. 6. 1963.

5. P. Jo de Brant, SAC (1939.)

Rodio se u St. Niklausu (Belgija) 13. 12. 1939. Osnovnu i srednju školu završio u St. Niklausu. Teološke nauke učio u Untermessbachu, Bambergu i Vallendar/Koblenzu (1959. - 1965.). Za svećenika zaređen 18. 7. 1965. u Augsburgu.

81 Usp. M. HRKANović, *Odgojitelji, profesori i studenti Vrhbosanske bogoslovije Travnik - Sarajevo 1890-1990.*, u AA.VV., *Vrhbosanska katolička bogoslovija 1890-1990.*, Izdaje Vrhbosanska visoka teološka škola, Sarajevo - Bol 1993, str 429 - 430.

82 Usp. R. PERIĆ, *De viris illustribus Vrhbosanske bogoslovije (1890-1945.)*, u AA.VV. *Vrhbosanska katolička bogoslovija 1890-1990.*, str. 335 - 336.

U Liceju profesor njemačkog jezika (1970. - 1971.). Delegat svoje Družbe, Rektor, Župnik u Petrovaradinu, župnik u Vinkovcima IV (1996.).

6. O. Ivan Dvornik, D. I. (1866. - 1932.)

Rodio se u Splitu 18. 9. 1866. Jedan mu je brat bio zadarski nadbiskup Matej Dvornik. Osnovnu školu završio je u Splitu, a gimnaziju u dječaćkom sjemeništu "Zmajević". U Družbu Isusovu stupio je 7. 7. 1883. Novicijat je započeo u Soresinu a nastavio u Kraljevici. Tu je učio retoriku i filozofiju. Teologiju je učio u Gorici. Tu je 29. 9. 1896. zaređen za svećenika. Godine 1897. - 1898. bio je ministar u Kraljevici, sljedeće godine u Sartirani kraj Milana nalazi se u trećoj probaciji. Obavljao je službu superiora ili vicesuperiora u Dubrovniku (1901. - 1904.; 1910.; 1924. - 1925.; 1928. - 1929.), zatim u Splitu (1904. - 1910.; 1926. - 1927.; 1929. - 1931.), pa u Zagrebu (1925. - 1926.; 1927. - 1928.).

U Đakovu je u Bogoslovnom sjemeništu obavljao službu duhovnika (1911. - 1912.), a u Sarajevu bio je prefekt bogoslova i profesor liturgike (1912. - 1913.). Umro je u Zagrebu 12. 5. 1932., u 66. godini života, 49. redovništva i 36. godini svećeništva.⁸³

7. Bartol Fischer (1782. - 1851.)

Rođen u Gnezdi kod Spiša, u Slovačkoj 24. 8. 1782. Učio u Podolinu, Košicama, Pešti i Požunu. Zaređen 1796. Kapelan u Podolinu i Olublu, odgojitelj kod grofa Szirmaya u Košicama. U Đakovu profesor moralke i pastorala (1806. - 1814.), zatim prava (1814.), bilježnik u biskupskom dvoru. Profesor moralke u Pešti (1816.) Rektor sveučilišta, Predsjednik sudbenog stola itd.. Umirovljen 1848. Umro u Pešti 6. 11. 1851.

8. Dr. o. Radogost Grafenauer, D.I. (1919.)

Rodio se u Ljubljani 2. 6. 1919. Za svećenika zaređen 31. 7. 1948. Pastoralno je djelovao na području Vrhbosanske nadbiskupije, zatim na Vrhbosanskoj bogosloviji kao profesor filozofskih disciplina (1969. - 1972.) i prefekt bogoslova.

Na VBS-i u Đakovu profesor filozofije (1960. - 1966.), nacionalne povijesti (1960. - 1962.), crkveno-latinskog jezika (1963.). Bio je duhovnik

⁸³ Usp. J. PREDRAGOVIĆ, + O. *Ivan Dvornik D.I.*, u *Mali vjesnik* 11, 1932, Travanj, Svibanj, Lipanj br. 8, 9, 10, str. 30 - 34.

Liceja (1960. - 1966.). Mnogo je doprinio pri izradi "Proprija Đakovačke i Srijemske biskupije". Danas živi u Mariboru. Objavio je nekoliko naslova s područja duhovne teologije i filozofije.

9. O. Ivan Jäger, D. I. (1907. - 1988.)

Rođen u Pakracu 3. 7. 1907. Osnovnu školu pohađao u Pakracu, gimnaziju u Požegi. U Družbu Isusovu stupio 1927., nakon dvije godine studija povijesti i zemljopisa na Filozofskom fakultetu u Zagrebu. Filozofiju je studirao u Pullachu kod Münchena. Nakon povratka u Zagreb nastavio studij povijesti i zemljopisa i diplomirao (1932.). Nastavlja teološke studije u Louvainu. Tamo je zaređen za svećenika 24. 8. 1936. U svojoj družbi obnašao razne službe kao profesor, odgojitelj, ravnatelj. Osnovao je novu družbu sesatara "Regina mundi". Neko vrijeme živio u eksklaustraciji.

U Đakovu na VBS-i predavao dogmatiku (1945.). Umro je u kući sestara "Regina mundi" u Velikoj Gorici 27. 8. 1988.

Preveo je 30-ak knjiga duhovnog sadržaja. Osim toga pisao je članke po raznim časopisima.

10. Franjo Jakobi

Rodom iz satmarske biskupije. U Đakovu profesor dogmatike (1806. - 1807.) i duhovnik (1806.), predavao pjevanje i obrede (1806.). Kasnije je postao duhovnik u Peštanskom sjemeništu.

11. Dr. o. Jozo Jurić, D. I. (1894. - 1964.)

Rođen u Koraću kod Bos. Broda 25. 3. 1894. Pučku školu polazio u sirotištu oo. trapista u Banjoj Luci. Gimnaziju je pohađao u Travniku. Stupio je u Družbu Isusovu. Filozofiju je studirao u Innsbrucku a teologiju u kolegiju S. Asaph u Engleskoj. Tri godine studirao je na orijentalnom institutu u Rimu i tu stječe doktorat iz istočne teologije. Djelovao je u raznim mjestima, a u Đakovu je predavao istočno bogoslovlje, latinski jezik, staroslavenski (1948.). Umro je u Zagrebu 7. ožujka 1964.

Sudjelovao je u *Croatia sacra*. Napisao je knjige *Dva Kristova viteza* (1926.) i *Pokušaj zbora za širenje vjere*. (1934.).

12. P. Inocent Karatsonyi, pijarista (1757. - 1833.)

Rodio se u Darno 30. 1. 1757. Stupio u red Pijarista (14. 11. 1776.). Učitelj gramatike u Velikoj Kaniži i Segedinu. Profesor gramatike u Šatoralja-ujhelju, Temišvaru, Kološvaru i Bistrici, zatim humaniora (poezije i retorike) u Njitri i Pešti. Profesor dogmatike u Njitri i Pešti (1803. - 1806.). U Đakovu profesor crkvene povijesti, patrologije, općeg dijela dogmatike (1806. -

1814.). Kad je napustio Đakovo, obnašao je u Segedinu službu Direktora gimnazija i liceja (1814. - 1818.), vicerektora i duhovnika u rezidenciji svoga reda (1818. - 1824.), potom rektora istoga doma (1825. - 1829.), zatim ponovno vicerektora i duhovnika. Umro u Segedinu 5. 10. 1833.

13. Mr. o. Albert Nikola Karmelić, O. P. (1912. - 1981.)

Rodio se u Bolu na Braču, 18. 6. 1912. Nakon pučke škole ušao je u dominikansku apostolsku školu u Bolu, a 10. listopada 1929. u novicijat u Dubrovniku. Položivši jednostavne zavjete (1930.), pošao je u Graz na studije. Studije je nastavio u Rimu na Angelicum, gdje je postigao gradus licencijata u teologiji. Za svećenika zaređen je u Rimu 28. srpnja 1935. Na dominikanskom studiju u Dubrovniku predavao je razne filozofske predmete i ujedno je bio i pomoćnik učitelja novaka.

Poslije II. svjetskog rata predavao je filozofiju na Visokoj bogoslovnoj školi u Đakovu (1946.). Nakon toga bio je izabran za priora u Dubrovniku. Službu učitelja novaka i klerika obavljao je od 1951. - 1955. Kroz to vrijeme predavao je na teologiji. U to vrijeme položio je u Dubrovniku ispit lektorata. Bio je župnik u Župi Dubrovačkoj i istovremeno predavao filozofske predmete na Visokoj bogoslovnoj školi, a kasnije i dogmatiku. God. 1967. bio je izabran za priora u Bolu. U isto vrijeme predavao je na dominikanskoj gimnaziji u Bolu. Premješten je u Dubrovnik (1976.), gdje je uz ostale apostolske djelatnosti obavljao službu samostanskog bibliotekara. Umro je u Dubrovniku 15. 8. 1981., a sahranjen na groblju Danče.⁸⁴

14. Paškal o. Kelčić, OFM Cap. (1758. - 1831.)

Rodio se u Osijeku 30. 11. 1758. Stupio u red kapucina gdje je Antun dobio ime Paškal. Zaređen za svećenika od biskupa M. F. Krtice 18. 12. 1784. Bio kapelan u Vrbici (1787.) i Osijeku 3., gdje je od 1795. upravitelj župe. Vrlo energičan je uspio izgraditi prvi kat današnje župne kuće u Osijeku 3. Dodijala mu uprava župe pa je 1805. tajno pobjegao u Požun, no i kasnije je pomagao rad na župi. Imenovan je duhovnikom Bogoslovnog sjemeništa (1811. - 1815.), profesorom mađarskog jezika. Kasnije prešao u Beč i postao provincijal te provincije. Umro u Beču 2. 12. 1831., u 73. godini života i 47. misništva.

15. Dr. Silvestar Kiš (1914. - 1973.)

Rođen u Barletonu, Ohio, USA, 6. 9. 1914. Svećenik Križevačke biskupije, zaređen 28. 4. 1934. u Rimu. Začasni kanonik (1953.), aktualni kanonik

84 Usp. A. PAVLOVIĆ, O. Albert KARMELIĆ (1912 - 1981), u *Vjesnik hrvatske dominikanske provincije* XVIII, 1981, rujan, br. 49, str. 32 - 33.

(1953.). Bilježnik Duhovnoga stola (1950. - 1958.) Župnik Stolne crkve u Križevcima. U Đakovu na VBS-i profesor Liturgike i Pastoralna (1954. - 1963.). Istovremeno predavao homiletiku, retoriku, latinski i mađarski jezik. Poginuo je u prometnoj nesreći, 1. 1. 1973., u 59. godini života i 39. svećeništva. Sahranjen je u Kucuri.

16. Fran Kurelac (1810. - 1874.)

Rodio se u Bruvnu 14. 1. 1810. Svršio je nauke u Grazu, Zagrebu i Beču, kasnije u Pešti. Pridružio se onim mladim ljudima koji su se okupili oko dra Gaja i budili narodnu svijest. On je sastavljao razne proglose za Hrvate, Rumunje i Nijemce u Ugarskoj. Godine 1848. postao je profesor hrvatskog jezika u Rijeci, ali brzo bi razriješen te službe zbog proglosa "Preporod slovinske knjige na jugu". Otada pa do svoje smrti borio se on s mnogim nevoljama. Na poziv biskupa Josipa Jurja Strossmayera u Đakovu na Liceju predavao staroslavenski (1862. - 1864.) i hrvatski jezik (1863. - 1864.), ubrzo ga odatle nestade. Kasnije je molio Strossmayera da mu oprosti taj čin. Postao je član JAZU u kojoj je neumorno radio, najviše na čistoći hrvatskog jezika. Bio je gotovo prvi hrvatski stilista. Umro u Zagrebu 18. 6. 1874. Napisao je više rasprava.⁸⁵

17. Dr. Ferdinand Leitner, pijarista (1779. - 1838.)

Rodio se u Šemnicu, ostrogonskoj nadbiskupiji, kršten 24. 12. 1779. Redovničko odijelo obukao 27. 9. 1796., zavjete položio 30. 9. 1802. u Vacu, za svećenika ga je zaređio Nikola Milašin, u Vacu 19. 8. 1804. Poznao je njemački, slovački, mađarski i poljski. Predavao gramatiku u Podolinu (1798. - 1803.) i Vacu (1802. - 1804.), te u Njitri teologiju. U Đakovu predavao biblijske znanosti i istočne jezike (1806. - 1814.). Imenovan je odmah prefektom studija, a od (1813. - 1814.) konzistorijalcem. Nakon Đakova pošao u Kaloču gdje je nastavio predavati svoje predmete (1815. - 1820.), potom u rodni grad Semnicu (1821. - 1823.) Godine 1824. bio je ondje suplent. Zatim je predavao u Tati (1825. - 1826.), konačno vicerektor u Temišvar (1827. - 1838.). Umro je u Temišvaru 30. 4. 1838., u 59. godini života i 34. svećeništva. Bio je pobožan redovnik i učen profesor.

18. O. Filip Mašić, D. I. (1894. - 1978.)

Rođen u Garevu kod Modriče 15. 9. 1894. Član Družbe Isusove od 1912. Za svećenika je zaređen 27. kolovoza 1927. Na Vrhbosanskoj bogosloviji predavao filozofiju. U Dužbi obnašao razne službe, između ostalog bio je i Urednik *Glasnika Srca Isusova*.

⁸⁵ Usp. A. CUVAJ, *Nav dj.*, 2. ispravljeno i popunjeno izdanje, Svezak IV, Zagreb 1908, str. 104.

Predavao u Đakovu filozofiju 1946. Umro u Zagrebu 1. ožujka 1978., u 84. godini života i 51. misništva.

Mnogo je prevodio i objavio.

19. Dr. Želimir Puljić, biskup (1947.)

Rodio se u Kamennoj, župa Blagaj, 7. 3. 1947. Gimnaziju polazio u dubrovačkom sjemeništu, filozofiju i teologiju učio u Teologiji u Splitu i na Papinskom sveučilištu Urbanijani u Rimu. Magistrirao je iz pastoralne teologije na "Lateranumu" u Rimu, a specijalizaciju iz psihologije na Papinskom Sveučilištu "Salesianum" završio s doktoratom. Za svećenika zaređen 24. 3. 1974., a za biskupa posvećen 14. 1. 1990. u Dubrovniku.

Na VVTŠ u Sarajevu je redoviti profesor od ak. g. 1978/79. Obnašao je službu prefekta bogoslova (1978. - 1980.), zatim v.d. rektora (1980.- 1981.), tajnika škole i prefekta studija (1981. - 1986.), te rektora do 1989.

Na bogosloviji u Đakovu predavao je psihologiju i pedagogiju (1982. - 1983.).⁸⁶

20. Dr. Josip Rieger

Svećenik je Zagrebačke nadbiskupije, bivši profesor crkvene povijesti na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Zagrebu i neko vrijeme urednik Katoličkog lista, na Bogosloviji u Đakovu predavao je kroz tri semestra filozofiju u 7. i 8. razredu (1884. - 1886.). Uz to je čitao s učenicima izabrana djela grčkih Otaca. U Zagrebu je bio zbog nekih mana otpušten iz službe. Biskup Strossmayer mu je htio pomoći, ali nije išlo. Zbog svojih slabosti morao je napustiti i Đakovo. U Đakovu je izdao knjige "Sedam besjeda o dostojanstvu duše" i "Žiće sv. Metoda".

21. Dr. Rudolf Römer (1905. - 1982.)

Rodio se u Nevesinju 22. 2. 1905. Svećenik Vrhbosanske nadbiskupije. Gimnaziju pohađao u Sarajevu, a filozofsko-teološku naobrazbu na Vrhbosanskoj bogosloviji. Teologiju diplomirao u Zagrebu (1931.). Doktorat iz teologije stekao 1943. Za svećenika zaređen 1. 7. 1928. u Sarajevu. Župnik u Solakovoj Kuli (1930. - 1939.), kateheta u Sarajevu (1939. - 1945.), župnik u Komušini (1945. - 1951.) i u Zenici (1953. - 1960.).

U Đakovu profesor biblijskih znanosti (1960. - 1970.) i filozofije (1963.). Nakon ponovnog otvaranja Vrhbosanske bogoslovije ondje djeluje

86 Usp. M. HRŠKANOVIĆ, *Nav. čl.*, str. 443 - 444.

kao profesor i odgojitelj. Ondje je obavljao i službu rektora. Umro je Sarajevu 6. 8. 1982., u 77. godini života i 54. misništva.⁸⁷

22. Franjo Stare

Laik, rodom iz Slovenije. Kao katedralni organista predavao je crkveno pjevanje u Bogosloviji (1920. - 1928.). Bavio se i komponiranjem, a kompozicije je objavljivao u časopisu Sveta Cecilija.

23. Prof. o. Stjepan Šimeta, D. I. (1910. - 1988.)

Rodio se u Pitomači 4. 7. 1910. Osnovne škole završio u Pitomači, srednje u Zagrebu (2 razreda) ostalo u Nadb. klas. gimn. u Travniku. Filozofiju završio u Pullachu (1934. - 1937.), teologiju na Isusovačkom teol. institutu u Zagrebu. Klasičnu filologiju na Sveučilištu u Zagrebu (1937. - 1942.) Stupio u Družbu Isusovu. Za svećenika zaređen 22. 8. 1947. Dugo godina profesor latinskog i grčkog jezika u Dubrovniku i Zagrebu.

Na Bogosloviji (u Liceju) profesor latinskog i grčkog jezika i duhovnik kroz jedanaest godina u dva navrata, najprije boraveći u sjemeništu (1968. - 1982.), a poslije kao profesor gost putujući iz Osijeka. Bio je svećenik i redovnik plemenita srca.

Umro u Osijeku 18. 4. 1988., u 78. godini života i 41. svećeništva.

Izdao je zbirku pjesama "Plamenovi srca", Đakovo 1972. Prevodio je i latinske himne za privatnu upotrebu u Sjemeništu.

24. O. Marijan Šunjić, OFM, biskup (1798. - 1860.)

Rodio se u Bučicama kod Travnika 7. 1. 1798. Čitati i pisati učio je kod roditelja, srednje škole učio u Gučoj Gori, kod župnika fra M. Jakovljevića i u Fojnici, gdje je stupio u franjevački red. Filozofiju je učio u Zagrebu a teologiju u Mohaču. U provinciji bio kapelan, tajnik Bosne Srebrene, župnik i kustod. Često je odvažno nastupao u prilog narodu i redu, pa je bio i utamničen. Izabran je za provincijala Bosne Srebrene (1847.). Mnogo je prijateljevao s biskupom Josipom Jurjem Strossmayerom. S njim u dogovoru doveo je klerike bosanskih franjevaca u Đakovo u kojemu je biskup izgradio za njih zgradu (zgrada današnje Teologije).

U Bogoslovnom sjemeništu predavao je francuski jezik (1853. - 1855.). Umro je u Beču 28. 9. 1860., u 62. godini života. Na Strossmayerov trošak prenesen i sahranjen u Gučoj Gori.

87 *Ondje*, str. 444 - 445.

25. Mr. Marko Tomić (1952.)

Rodio se u Brezovom Polju, općina Žepče 14. 4. 1952. Osnovnu školu završio u Golubini i Bugojnu. Srednje škole završio u Zagrebu, gdje je i položio ispit zrelosti. Nakon mature započeo je i završio teološke studije u Sarajevu na Vrhbosanskoj bogosloviji, gdje je i primio svećenički red od biskupa dr. Tomislava Jablanovića, tada kapitularnog vikara, 29. 6. 1976.

Obnašao službu kapelana u Kandiji kod Bugojna (1977.) i Novom Sarajevu (1977. - 1978.). Tada odlazi na studij kanonskog prava i na PU Urbaniana postiže magisterij iz kan. prava.

Nakon povratka iz Rima obnaša razne službe u nadbiskupiji: vicekancelar i arhivar u Ordinarijatu, te službu ekonoma nadbiskupije. Imenovan je članom Nadbiskupskog crkvenog suda. Postaje administrator pa i župnik župe Gradačac (1991.). Nakon što je buknuo rat i svi se župljani iselili, dolazi u Đakovo gdje zajedno s drugim svećenicima iz Sjeverne Bosne vodi brigu o vjernicima-izbjeglicama.

Na Teologiji u Đakovu postaje predavač kanonskoga prava (1993.) što je i danas.

26. Dr. Josip Veszerle

Do dolaska u Đakovo bio je profesor na akademiji u Košicama. Najvjerojatnije je došao u Đakovo, nakon odlaska prof. Jakobija, kao osobni prijatelj prof. Bartola Fischera. U Đakovu je predavao filozofiju i opću povijest (1807. - 1811.), osim toga bio je i zakleti bilježnik stolnoga kaptola. Drugih podataka o njemu nema.

27. Mr. o. Antun Weissgerber, D. I. (1921. - 1989.)

Rođen u Vinkovcima 22. 3. 1921. Osnovnu školu pohađao u Vinkovcima, a srednju u Travniku, gdje je i maturirao (1940.). Iste godine stupio je u novcijat Družbe Isusove na Jordanovcu. Filozofiju studirao u Zagrebu. Nakon nje imenovan je magistrom u Nadbiskupskom dječaćkom sjemeništu u Zagrebu, u isto vrijeme predavao je hrvatski i latinski jezik. Teologiju slušao u Palmotićevoj. Za svećenika zaređen 22. 8. 1951. Postigao je licencijat iz teologije 1957. na Katoličkom bogoslovnom fakultetu (1957.).

Bio je upr. župe Vuka kraj Osijeka (1953. - 1954.) U Zagrebu na Šalati bio profesor filozofije, crkvene povijesti i vjeronauka, uz to bio je duhovnik za D.I., ispovjednik đaka. Duhovnik i profesor na Riječkom sjemeništu (1963.)

U Bogoslovnom sjemeništu u Đakovu postavljen za duhovnika te profesora duhovne teologije i povijesti Crkve, u Liceju je predavao dogmatiku i vjeronauk (1964. - 1973.). Kanije predaje povijest filozofije na Jordanovcu.

Na Vrhbosanskoj bogosloviji u Sarajevu djelovao je kao profesor od 1973. do 1989. Bio je poznati pastoralni radnik, mnogo je pisao po časopisima, npr. "Glasniku", "Glasniku Srca Isusova i Marijina", pisao je basne, objavio je knjigu razmatranja o Mariji "Evo ti, Majke!" (1987). Umro je u Sarajevu 4. 10. 1989., u 68. godini života i 38. misništva.⁸⁸

28. Ing. Nikola Živković

Laik koji je na bogosloviji predavao gospodarstvo (1929. - 1933.).

IV. PROFESORI GOSTI

1. Dr. Mile Aničić (1950.)

Rodio se u Pećniku (kraj Modriče) 14. 5. 1950. Svećenik je Banjalučke biskupije. Osnovne škole polazio u Modriči, gimnaziju u Subotici. Teologiju započeo u Đakovu (2 mjeseca), nastavio u Sarajevu (do 1972.), završio s doktoratom iz teologije u Innsbrucku (1985.). Apsolvirao je u Innsbrucku i psihologiju. Za svećenika zaređen 29. 6. 1977. Poslije ređenja i završenih postavljen za župnika u Ravskoj (1985. - 1986) i Prnjavoru (1986. - 1989.). Kancelar Biskupskog ordinarijata u Banja Luci (1989. - 1992.), direktor biskupijskog Caritasa (1991. - 1993.) i predsjednik (1993.). Za direktora Caritasa BiH postavljen (1994.) i tu službu obnaša i sada. Profesor mor. teologije u Sarajevu (1991. - 1992.). U Đakovu je profesor gost moralne teologije od 1993.

2. Dr. Stjepan Baloban (1954.)

Rodio se Brebrovcu, župa Slavetić 1954., u nadbiskupiji Zagrebačkoj. Teološke studije završio na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Zagrebu. Za svećenika zaređen 1980. Od 1980. - 1982. bio kapelan u Novom Zagrebu. Nakon toga upisuje postdiplomski studij iz moralne teologije na Academia Alfonsiana - Institutum Superius Theologiae Moralis u Rimu gdje doktorira 23. travnja 1988. godine s dizertacijom "Spirito e vita cristiana nella teologia morale di Bernhard Häring", koju objavljuje u srpnju 1988. Nakon povratka iz Rima godinu dana je župni vikar u Zagrebu, a od 1989. - 1993. "Promotor teološkog studija" u Nadbiskupskom bogoslovnom sjemeništu u Zagrebu. Na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Zagrebu počinje predavati u ak. godini 1990/91. Na istom fakultetu predaje i sada Osnovnu moralnu teologiju, Društveni nauk Crkve, Bioetiku, Socijalni nauk Crkve (na ITKL-KBA-a).

88 *Ondje*, 451 - 452.

Nekoliko godina predavao je dio moralne teologije na Filozofsko-teološkom Institutu D.I. u Zagrebu.

Na Visokoj bogoslovnoj školi u Đakovu predavao je ak. god. 1990/91. (ljetni semestar) moralnu teologiju.

Sudjeluje na raznim simpozijima u domovini i inozemstvu. Član je uredništva časopisa: Bogoslovska smotra i Svesci. Strani je dopisnik u talijanskom časopisu "La Società".

Kao član "Vijeća za laike" pri HBK uredio je knjige "Zbor hrvatskih vjernika laika, Zagreb 1993.; Crkva, demokracija, opće dobro u Hrvatskoj, Zagreb, 1995. Objavljuje članke na temu etika u gospodarstvu i poslovanju u teološkim časopisima Bogoslovska smotra, Obnovljeni život, Crkva u svijetu, Vjesnik Đakovačke i Srijemske biskupije.

3. Dr. jur. Matija Berljak (1945.)

Rođen u Cirkovljanu (ž. Prelog) 23. 2. 1945. Svećenik je Zagrebačke nadbiskupije. Teološke studije završio na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Zagrebu. Za svećenika je zaređen 1970. Kapelanovao u Zagrebu (ž. sv. Josipa) (1970. - 1971.). Nakon toga odlazi na daljnje studije i specijalizaciju u Rim, gdje na Gregorijani postiže doktorat iz kanonskog prava, a na Višem Institutu za moralnu teologiju (Academia Alfonsiana) licencijat iz moralne teologije. Od 1977. - 1981. radi u Nadbiskupskom ženidbenom sudu u Zagrebu kao ravnatelj sudske pisarne i sudac istražitelj. Sada je sudac na istom Sudu. Na KBF je izvanredni profesor kanonskog prava, kanonik magister Prvostolnog kaptola zagrebačkog, prodekan fakulteta, arhidakon Kalničkog arhidakonata.

Na Visokoj bogoslovnoj školi u Đakovu predavao je crkveno pravo (1978. - 1980.).

4. Mr. o. Egidije Stjepan Biber, OFM (1938.)

Roden je 23. 12. 1938. u Dekanovcu. Osnovnu školu polazio u mjestu i Prelogu, srednju u Zagrebu, filozofiju u Samoboru, teologiju u Zagrebu i u Busto Arsizio kraj Milana. Za svećenika zaređen u Milanu, 15. 3. 1964. Položio magisterij iz filozofiju na Antonianumu, iz teologije na Leteranu. Profesor filozofije na Filozofskom učilištu na Trsatu (1966. - 1978.). Vjeroučitelj studenata u Zagrebu (1975. - 1978.), župnik u Đurđenovcu (1978. - 1981.), gvardijan i voditelj Duhovnog centra u Samoboru (1981. - 1987.), župnik i gvardijan u Čakovcu (1987. - 1990.), vikar u Slavenskom Brodu (1990. - 1994.), kroz to vrijeme predavao latinski na Srednjoj medicinskoj školi u Sl. Brodu. Gvardijan Sl Brodu (1994.). Na Franjevačkoj klasičnoj gimnaziji predaje latinski.

Na Teologiji u Đakovu profesor filozofije (1992. - 1995.).

5. Mr. o. Paškal Vjekoslav Cvekan, OFM (1913.)

Roden 25. 5. 1913. u Ferdinandovcu. Pučku školu pohađao u rodnom mjestu, a gimnaziju u Franjevačkoj klasičnoj gimnaziji (1932). Ispit zrelosti položio je na II. klasičnoj gimnaziji 1936. u Zagrebu. U franjevački red stupio je 1932. kao novak Hrvatske franjevačke provincije Svetih Ćirila i Metoda. Studij teologije završio je 1939. na Teološkom fakultetu u Zagrebu. Za svećenika ga je zaređio beogradski nadbiskup o. Rafael Rodić, 7. 8. 1938. na Trsatu.

Dva mjeseca predavao je vjeronauk na Gimnaziji sestara milosrdnica u Zagrebu (1939/40.). Godine 1941. imenovan je katehetom na Franjevačkoj gimnaziji u Varaždinu i djelovao je do njezina ukinuća 1945. Od 1945. - 1954. djeluje u samostanu u Varaždinu kao pastoralni radnik. Nedjeljom i blagdanom je propovijedao u samostanskoj crkvi i revno pisao svoje propovijedi. Od 1954. - 1964. namješten je za vjeroučitelja otvorene nove gimnazije. Na Filozofskom učilištu u samoboru predavao je povijest religije (1960. - 1964.), nakon toga je premješten na Trsat, a godinu dana poslije imenovan je kapelanom u Virovitici, gdje je u tom svojstvu djelovao 30 godina.

U Zagrebu je 4 semestra pohađao studij etnologije, a na KBF položio je licencijat iz teologije (1955.). Bavio se propovijedanjem i napisao 65 knjiga i izgovorio 10.637 propovijedi. Tiskom je izdao 16 knjiga duhovnoga sadržaja. Od 1974. do 1995. napisao je 40 monografija franjevačkih samostana i nekoliko župa. Objavio je u svemu 53 knjige. Bavio se je restauratorskim radom pa je očistio sve oltare župne crkve u Virovitici. Za taj rad dobio je priznanje konzervatora (1985.). Danas živi u franjevačkom samostanu u Virovitici.

U Đakovu je predavao fundamentalnu teologiju (1972. - 1975.).⁸⁹

6. Dr. o. Ivan Damiš, OFM (1953.)

Rodenu Mačkovcu, kraj Čakovca 8. 5. 1953. Od 1970. član je Franjevačkog reda. Teološke studije učio u Zagrebu na KBF gdje je postigao magisterij 1982. Doktorirao je na Papinskom Sveučilištu "Urbaniana" u Rimu 1988. Djelovao je u Bjelovaru (1980. - 1981.), Zagrebu (1981. - 1983.), Rimu (1983. - 1985.), Slavenskom Brodu (1988. - 1990.). Od 1988. predaje na Katehetskom institutu pri KBF-u u Zagrebu. Na VBS-i u Đakovu predavao je crkvenu povijest (1989. - 1990.).

⁸⁹ Usp. P. CVEKAN, *Sabrano klasje na mojoj životnoj njivi*, Izdaje i odgovara o. Paškal Cvekan, Virovitica, 1993.

7. s. Hijacinta Marija Hobljaj (1952.)

Rođena 8. 10. 1952. godine u Štrukovcu kod Čakovca. Osnovnu školu polazila u rodnom mjestu, 2 razreda gimnazije u Čakovcu. Stupila u samostan Milosrdnih sestara Sv. Križa u Đakovu. Maturu položila u Đakovu i odmah nastavila redovničku formaciju. Prve redovničke zavjete položila 14. 9. 1974., a doživotne 15. rujna 1979. godine. Nakon godinu dana vjeroučiteljske službe u Đakovu po odluci poglavara upisala je na Filozofskom fakultetu u Zagrebu dvije skupine studija: Jugoslavenske književnosti i jezike i pedagogiju. Diplomirala je 1980. Budući da u komunističkom režimu nije mogla djelovati u svojoj struci, djelovala je kao vjeroučiteljica u župama: Vinkovci, Đakovo I., Đakovo II., Brodski Varoš (1980. - 1990.). Upisala je studij na Filozofsko-teološkom institutu Družbe Isusove u Zagrebu i završila 8-semestralni studij. Diplomiravši 1985. stekla je visoku stručnu spremu. Godine 1991. povjerena joj je služba Provincijalne savjetnice. Obnašala službu učiteljice novakinja (1993. - 1995.). Od 1986. surađuje u Biskupijsko-pastoralnom centru u Đakovu u planiranju, organiziranju i izvođenju njegovih aktivnosti. U Katehetskim ljetnim i zimskim školama redovito aktivno sudjelovala, vodila nekoliko seminara za liturgijske čitače. Godine 1991. sudjelovala je u pripremanju vjeroučitelja Đakovačke i Srijemske biskupije za njihovu službu. Dekretom biskupskog ordinarijata u Đakovu imenovana je prosvjetnim savjetnikom za vjeroučitelje OŠ i predškolskih ustanova na području biskupije. Imenovana je predavačem - vanjskim suradnikom za hrvatski jezik na Teologiji u Đakovu za kolegija "Izbor i interpretacija književno-umjetničkih tekstova" (1995.). Objavljivala je radove u Vjesniku Đakovačke i Srijemske biskupije, Katehezi i u ponekim zbornicima.

8. Marijan Jakubin (1946.)

Rođen u Zagrebu 31. 8. 1946. Osnovnu školu pohađao je u u Virju. Završio je Školu primijenjene umjetnosti, grafički odjel u Zagrebu. Diplomirao je likovne umjetnosti na zagrebačkoj Pedagoškoj akademiji u klasi prof. Mladena Veže, Vilka Glihe-Selana i Josipa Poljana. Zapošljava se na Pedagoškoj akademiji kao nastavni ilustrator i suradnik u nastavi (1971.). Postaje član Hrvatskog društva likovnih umjetnika (1977.). Diplomirao je povijest umjetnosti na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu (1979.). Izabran je u zvanje predavača na Pedagoškoj akademiji u Zagrebu. Paralelno predaje Likovnu kulturu s metodikom na Katehetskom institutu Katoličkog bogoslovnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu (1980.). Promaknut je u znanstveno-nastavno zvanje docenta za područje likovnih umjetnosti, Odsjek razredne nastave, Pedagogijske znanosti Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu (1986.), a nakon toga i u zvanje izvanrednog profesora za područje likovnih umjetnosti (1991.). Do sada imao je dvanaestak samostalnih i dvadesetpet skupnih izložbi. Obajavio je niz stručnih radova u dnevnom i tjednom tisku, časopisima i posebnim izdanjima.

Na Teologiji u Đakovu predavao je Likovnu umjetnost u akademskoj godini 1995/96.⁹⁰

9. Dr. Marko Jozinović, nadbiskup (1920. - 1994.)

Rođen u Devetinama (ž. Radunice) 28. 3. 1920. Zareden za svećenika 29. 6. 1944. Teološke studije učio u Sarajevu, specijalizaciju završio u Rimu na Gregorijani, gdje je doktorirao uz tezu "*De justitia divina secundum S. Thomam*" (1964.). Bio je u zatvoru u Zenici (1945. - 1950.), župnik u Uzdolu (1950. - 1956.), i Morančanima (1956. - 1961.). Kanonik Vrhbosanskog kaptola i prepošt. Za Vrhbosanskog nadbiskupa izabran 27. 6. 1977. i posvećen 23. listopada. Profesor moralne teologije na Vrhbosanskoj bogoslovlji (1969. - 1977.).

Na VBS-i u Đakovu profesor-gost iz dogmatike 1972. (nakon bolesti dr. Ivana Kopača). Umro u Dubrovniku, kamo se povukao nakon što je podnio zahvalu na nadbiskupskoj službi, 10. 8. 1994., u 74. godini života.⁹¹

10. Dr. Rudi Paloš, SDB (1952.)

Rodio se u Đakovu 1952. godine. Osnovnu školu pohađao je u Zagrebu (Rudeš), gimnaziju u Rijeci i Križevcima. Nakon mature (1972.) i jednogodišnje pedagoške prakse studira teologiju na Katoličkom bogoslovnom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, gdje je diplomirao 1979. Na Fakultetu odgojnih znanosti Papinskog salezijanskog sveučilišta u Rimu specijalizira katehétiku gdje je magistrirao (1983.), i doktorirao (1993.) s temom *Problem sadržaja kateheze na međunarodnim katehetskim susretima*".

U šk. god. 1987/88. i 1988/89. član je odgojne ekipe Salezijanskog međunarodnog bogoslovnog studentata u Rimu (Gerini). Od 1983. je redoviti član i suradnik Katehetskog salezijanskog centra. Suraduje u časopisu "Kateheza", a od 1994. je glavni urednik toga časopisa. Objavio je i nekoliko prijevoda s talijanskog.

Na salezijanskoj klasičnoj gimnaziji održao je predavanja iz Opće katehetike (1984/85. i 1986/87.), na Institutu za teološku kulturu laika, Zagreb, Palmotičeva 30, Opću katehétiku, a na Teologiji u Đakovu predmet Mediji komuniciranja u religijskom odgoju i katehezi (1994/95.).

90 Usp. M. BARIČEVIĆ, *Marijan Jakubin*, Centar za kulturu Đurđevac - Galerija Stari Grad, Zagreb 1994.

91 Usp. R. PERIĆ, *Nav. čl.*, str. 320.

11. s. Svjetlana Paška Paljušević (1944.)

Rođena u Gusinju (Crna Gora), 20. 11. 1944. Osnovnu školu polazila u Gusinju, srednju Muzičku "Vatroslav Lisinski", Institut za crkvenu glazbu u Zagrebu, diplomirala na Akademiji za crkvenu glazbu u Regensburgu (1974.). Organistica Stolne crkve u Đakovu od 1974. Članica je Družbe sestara Svetoga Križa.

Na Teologiji u Đakovu predavala crkvenu glazbu (1993. - 1995.). Održala niz koncerata na orguljama u đakovačkoj katedrali, u Ravensburgu u Njemačkoj, u Novom Sadu i Osijeku.

12. Dr. Ana Pintarić (1944.)

Rođena u Osijeku 25. rujna 1944., gdje je završila osnovnu i srednju školu, a na Pedagoškom fakultetu diplomirala je hrvatski jezik i književnost, hrvatski jezik i povijest. Godine 1987. obranila je doktorsku dizertaciju s temom *Metodički pristup komparativnoj analizi književnoga lika* na Filozofskom fakultetu u Zagrebu.

Cijeli je radni vijek provela u Osijeku: kao profesor hrvatskoga jezika i književnosti radila je u osnovnoj i srednjoj školi, a onda kao savjetnica za hrvatski jezik u Ministarstvu prosvjete i športa, Zavod za školstvo u Osijeku. Sada radi kao docent na Pedagoškom fakultetu u Osijeku gdje predaje metodiku nastave hrvatskoga jezika, komparativnu književnost, dječju književnost, scensku i filmsku umjetnost. Na Teologiji u Đakovu predaje kulturu govornog i pismenog izražavanja (od 1994. godine).

Objelodanila je 40-ak stručnih i znanstvenih radova u časopisima *Napredak*, *Život* i *Škola* i *Hrvatski u školi*, te u monografijama s hrvatskih i međunarodnih skupova. Na brojnim je književnim skupovima i likovnim izložbama predstavila mlade književnike i slikare. Bila je i voditeljica međunarodnog skupa *Djeca u ratu i poslije rata* (1993.).

Član je Kulturno-umjetničkog društva Matica Hrvatska, Društva za hrvatsku povjestnicu i Društva filologa.

13. s. Beata Mara Prkačin (1952.)

Rođena 8. 12. 1952. godine u Privlaci kraj Vinkovaca, odrasla u Crnićima kod Stoca, gdje je pohađala osmogodišnju školu. Gimnaziju završila je u Zagrebu, nakon mature stupila je u novicijat sestara Uršulinki u Varaždinu (1972.). Prve redovničke zavjete položila je u Zagrebu (1975.) i upisala se na Institut za teološku izobrazbu kod otaca isusovaca. Nakon tri godine je diplomirala i postavljena za katehisticu u Slavenskom Brodu u župi Gospe Brze Pomoći. Nakon tri godine polazi u Rim na daljnje studije i tu na Salezijanumu upisala Katehetiku i magistrirala 1985. godine.

Nakon povratka u domovinu katehizirala je u župi Rovinj i kroz cijelo vrijeme sudjelovala u katehetskom radu na planu biskupije i bila tajnica katehetskog vijeća (1985. - 1990.). Premještena je u Slavonski Brod i tu ostala šest godina (1990. - 1996.), katehizirajući u župi i u školi. Obavljala je razne vrste apostolata: rad s djecom, mladima, odraslim katekumenima, obiteljima, a za vrijeme rata s izbjeglicama i prognanicima. Zadnju godinu boravka u Slavonskom Brodu predavala je vjeronauk u Srednjoj medicinskoj školi. Bila je odgovorna za trajnu formaciju vjeroučitelja laika za brodsku regiju. Dva semestra je predavala katehetiku na Katehetskom institutu u Đakovu u akademskoj godini 1995/96. Sada djeluje u Varaždinu i predaje u osnovnoj i srednjoj školi.

14. Dr. Adalbert Rebić (1937.)

Rodio se u Humu na Sutli (župa Taborsko) 23. 1. 1937. Osnovnu školu polazio u mjestu, srednju u Interd. vj. srednjoj školi u Zagrebu. Filozofsko-teološki studij započeo na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Zagrebu, završio na Gregorijani u Rimu. Postigao doktorat iz biblijskih znanosti. Za svećenika zaređen 10. 10. 1964. U Zagrebu profesor biblijskih znanosti i istočnih jezika. Poznati znanstveni radnik, dugogodišnji tajnik Teološko-pastoralnog tjedna. U Hrvatskoj vladi obnašao službu Predstojnika Ureda za prognanike i izbjeglice te Ministra.

U Đakovu predavao biblijske znanosti (1970. - 1974.).

15. Dr. Mato Zovkić (1937.)

Rođen 9. 5. 1937. u Donjoj Tramošnici, općina Gradačac. Osnovnu školu pohađao u Tramošnici, srednju najprije u Sjemeništu u Dubrovniku, a potom u Zagreb u Nadbiskupskom dječaćkom sjemeništu (kao sjemeništarać đakovaćke biskupije), zatim zadnja dva razreda pohađa u Đakovu na Liceju, gdje je i maturirao 1957. Filozofsko-teološki studij započeo je u Đakovu (1957. - 1964.), a nastavio na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Zarebu, gdje je diplomirao, licencijat položio i dokrotirao 1969. Nakon toga pošao je u Rim gdje je kao pitomac Hrvatskog papinskog zavoda sv. Jeronima na Biblijskom institutu postigao akademski naslov "licentiatatus in re biblica" i "candidatus ad doctoratum in re biblica". Za svećenika je zaređen 29. 6. 1963.

Na Vrhbosanskoj bogosloviji djelovao je kao profesor i odgojitelj od 1972., gdje predaje biblijske znanosti. Osim toga obavljao je i službu prefekta studija (1972. - 1976.), i v. d. rektora (1976. - 1977.), te rektora Bogoslovije (1977. - 1980.; 1981. - 1983.)

Bio je kapelan u Travniku (1965. - 1966.), u Zenici 1968., župnik katedralne župe (1968. - 1969.). Kanonik je Vrhbosanskog kaptola od 1985.,

generalni vikar od 1987., Naslovni docent pri KBF-u u Zagrebu pri Katedri Svetoga pisma Novoga zavjeta.

U Đakovu je kao profesor gost predavao Sveto pismo (1973. - 1974.). Poznati je znanstveni djelatnik koji je objavio desetak knjiga s teološkog područja.⁹²

RIASSUNTO

In occasione del 190 anniversario del Seminario Maggiore a Đakovo e della sua Scuola superiore teologica, ora Teologia in Đakovo, in questo articolo abbiamo intenzione di pubblicare brevi biografie degli educatori e dei professori che hanno lavorato in queste istituzioni. Questo sia l'espressione di gratitudine per loro lavoro assiduo nelle istituzioni molto importanti per la diocesi di Đakovo e Srijem. Purtroppo, alcuni di essi sono stati messi in dimenticanza ed oggi si sa appena il loro nome. Alcuni di essi hanno detenuto i servizi molto importanti per questa diocesi i per il popolo croato come i vescovi, i vicari generali, i prepositi del Capitolo cattedrale, o i rettori magnifici dell'Univerità. Alcuni erano scienziati che hanno pubblicato dei lavori scientifici, teologici e storici, altri fautori del risorgimento nazionale, altri gli scrittori e poete o musiciste.

La maggioranza di loro erano i sacerdoti della diocesi di Đakovo e Srijem, ma c'erano anche i professori provenienti dalle altre diocesi o appartenenti alle comunità religiose, e nell'epoca recente anche le religiose e i laici.

Per questo lavoro sono stati presi i dati dalle biografie pubblicate, i dati dall'Archivio diocesano e dalle necrologie pubblicate maggiormente nel "Glasnik" ili "Vjesnik Đakovačke i srijemske biskupije".

Tutta la materia è divisa in quattro parti: 1. I primi cento anni (1806 - 1906); 2. Ultimi novanta anni (1906 - 1996); 3. I Professori delle altre diocesi, i religiosi e i laici; 4. I professori ospiti.

92 Usp. M. HRŠKANOVIĆ, *Nav. čl.*, str. 452 - 453.